

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Katedra trestního práva

Diplomová práce

Rozhodnutí v trestním řízení

Zpracovala: Veronika Šebková

Konzultant diplomové práce: JUDr. Josef Baxa

Plzeň 2014

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně, a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

Plzeň, březen 2014

OBSAH

Úvod	7
1. Rozhodnutí v trestním řízení	9
1.1 Funkce a účel.....	9
1.2 Druhy.....	11
1.2.1 <i>Rozsudek</i>	11
1.2.2 <i>Trestní příkaz</i>	16
1.2.3 <i>Usnesení</i>	17
1.2.4 <i>Rozhodnutí svého druhu</i>	18
1.3 Právní moc a vykonatelnost rozhodnutí.....	19
2. Odůvodnění rozhodnutí	22
2.1 Vývoj písemného odůvodnění.....	22
2.2 Vliv právních kultur v Evropě na styly odůvodňování.....	22
2.3 Struktura odůvodnění trestních soudních rozhodnutí.....	25
2.4 Některé vady odůvodnění.....	29
3. Právní úprava rozhodnutí v ostatních procesních předpisech	31
3.1 Rozhodnutí v civilním řízení.....	31
3.1.1 <i>Rozsudek</i>	32
3.1.2 <i>Usnesení</i>	35
3.1.3 <i>Platební rozkaz</i>	36
3.2 Rozhodnutí ve správním řízení.....	36
3.2.1 <i>Formy rozhodnutí</i>	36
3.2.2 <i>Obsahové náležitosti</i>	38
3.3 Rozhodnutí v soudním řízení správním.....	39
4. Komparace se zahraničními právními úpravami	40
4.1 Trestní řízení v systémech „common law“.....	40
4.1.1 <i>Anglie a Wales</i>	40
4.1.2 <i>Spojené státy americké</i>	41
4.2 Trestní řízení ve Francii.....	42
4.3 Trestní řízení v Litvě.....	44
4.4 Trestní řízení v Německu.....	45
5. Kasuistika – rozbor vybraných rozhodnutí	49

6. Závěr	55
7. Resumé	57
Seznam použité literatury.....	59
Použité zkratky.....	60
Přílohy.....	61

ÚVOD

Mým záměrem není v této práci pouhé poukázání na různé druhy trestních rozhodnutí, ale především se zamyslet nad účelem a problematikou odůvodnění těchto rozhodnutí.

V trestním řízení máme tzv. rozhodnutí meritorní, kterým se řízení končí, a rozhodnutí procesní, kterým se upravuje průběh řízení. Obsahové náležitosti meritorního rozhodnutí jsou upraveny zákonem. Každé rozhodnutí by tak mělo mít záhlaví, výrok o vině a trestu, odůvodnění a poučení o opravném prostředku. Zákon jasně vypočítává, co by každá část rozhodnutí měla obsahovat. Nicméně to neznamená, že by soudce při vypracování rozhodnutí neměl použít vlastní rozum a rozhodnutí vždy přizpůsobit konkrétnímu případu a to pak především v odůvodnění daného rozhodnutí. V této práci je základnímu rozdělení a obsahu jednotlivých rozhodnutí věnována kapitola „rozhodnutí v trestním řízení“.

S ohledem na důležitost odůvodnění každého rozhodnutí je této oblasti věnována samostatná kapitola. Písemné odůvodnění se stalo součástí rozhodnutí až na konci osmnáctého století a na jeho strukturu má značný vliv právní kultura jednotlivých zemí. Lze tak zejména odlišit způsob psaní odůvodnění v oblasti „common law“, francouzského práva a germánské právní kultury. Česká forma je ovlivněna germánskou právní kulturou, styl psaní odráží především rakouskou tradici. Soudce v odůvodnění nejenže odkazuje a podřazuje skutečnosti pod zákonná ustanovení, ale zároveň využívá i jiné než zákonné argumentace. Na rozdíl od germánského stylu psaní odůvodnění, český tolik nevyužívá citací doktrinálních prací.

Pro srovnání je část práce věnována rozhodnutím v jiných českých právních předpisech a taktéž v zahraničí. Každé řízení je zakončeno nějakou formou rozhodnutí, která se více či méně podobají rozhodnutím v trestním řízení. Jde o různá řízení, v zahraničí i jiné právně-kulturní vlivy, proto i rozhodnutí jsou obsahově odlišná, ale jejich struktura je téměř totožná. V jiném než trestním řízení nelze ukládat trest, je však možné uložit jiný druh sankce či povinnosti. Každopádně všechna rozhodnutí, která se odůvodňují, musí být odůvodněna tak, aby byla přesvědčivá.

V diplomové práci se pokusím z dostupné odborné literatury, článků a za použití výběru některých rozhodnutí zhodnotit význam odůvodnění, styly

odůvodňování a jejich smysl. Také se zamyslet nad případnými nedostatky odůvodnění a možnostech jejich nápravy, tak aby byla srozumitelná nejen pro nadřízené orgány, ale i adresátům, pro která jsou určena. Pokusím se najít odpovědi především na otázky – jaký je účel rozhodnutí, komu je určeno, jaká je a jaká by měla být struktura odůvodnění soudních rozhodnutí.

Cílem tedy je vytvořit ucelený přehled trestních rozhodnutí v českém právním prostředí, jejich obsahu se zaměřením na jejich odůvodnění, srovnání s jinými rozhodnutími v ostatních procesních předpisech a se zahraničními právními úpravami.

1. ROZHODNUTÍ V TRESTNÍM ŘÍZENÍ

1.1 Funkce a účel

Základním účelem trestního řízení je náležitě zjistit trestné činy a jejich pachatele a spravedlivě je potrestat, působit k upevňování zákonnosti, působit k předcházení a zamezování trestné činnosti a působit výchovně na občany. Všechny tyto otázky mají být naplněny a k tomu slouží i základní zásady trestního řízení. Trestní řád uvádí základní zásady trestního řízení v § 2. Z těchto zásad a premis spravedlivého procesu vyplývají mj. nároky na odůvodnění trestních rozhodnutí.

Pro dosažení účelu trestního řízení je nutné určit předmět řízení. Předmětem trestního řízení rozumíme ty skutečnosti, jimiž se musejí zabývat orgány činné v trestním řízení při vyřizování jednotlivé trestní záležitosti. Základními otázkami (otázky meritorní) jsou: stal se určitý skutek, ohledně něhož vzniklo podezření, že by mohl být trestným činem, kdo tento skutek spáchal, jaký trest nebo ochranné opatření mají být pachateli uloženy. Přesné poznání a vymezení předmětu řízení má zásadní význam pro průběh a výsledek procesu. S ohledem na obžalovací zásadu je přesné definování stíhaného skutku důležité pro určení hranic dokazování a soudního rozhodování a pro rozsah právní moci rozhodnutí. Další význam správného určení předmětu trestního řízení je pro dodržení zásady *ne bis in idem*.¹

Rozhodnutí orgánu činných v trestním řízení završuje příslušný úsek trestního řízení, jímž projevuje navenek výsledek prověřování jednotlivých procesních otázek a závazný způsob jejich řešení. Z vydaného rozhodnutí vyplývají vynutitelná práva a povinnosti subjektů, jichž se týká nebo se jimi závazně konstatuje existence či neexistence právně významných skutečností.² Rozhodnutí jsou nejdůležitější procesní úkony orgánů činných v trestním řízení. Jsou individuálními právními akty, v nichž tyto orgány vyjadřují jménem státu svou vůli a řeší otázky spojené s průběhem trestního řízení. Proto trestní řád stanoví jednotlivé formy rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení a jejich obsahové a formální náležitosti.³ Trestní řád rozlišuje čtyři základní způsoby rozhodnutí. Jsou jimi rozsudek, usnesení, trestní příkaz a rozhodnutí svého druhu. Jedině soud, a to senát nebo samosoudce, rozhoduje rozsudkem a to, kde to zákon výslovně stanoví. V ostatních případech

¹ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol., Trestní právo procesní, s. 7.

² CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J. a kol., Trestní právo procesní, s. 373.

³ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J. a kol. Trestní právo procesní, s. 373.

rozhoduje usnesením. Trestním příkazem rozhoduje pouze samosoudce, kdy se použije tato forma rozhodnutí upravuje § 314e odst. 1 TrŘ. Naproti tomu státní zástupce nebo policejní orgán rozhodují usnesením, jestliže zákon nestanoví něco jiného. Zvláštní skupinu pak představují rozhodnutí svého druhu, kterými jsou např. obžaloba (§ 176 a násl. TrŘ), návrh na potrestání (§ 179c odst. 2 písm. a) TrŘ), příkazy orgánu činných v trestním řízení (příkaz k zatčení, k domovní prohlídce, k odnětí věci aj.).

Některé úkony orgánu činných v trestním řízení, které se obsahově blíží rozhodnutím mají povahu procesního či organizačně-technického opatření. Jsou to např. zadržení obviněného, ustanovení obhájce aj. Trestní řád jejich formu blíže nespecifikuje, jedná se o neformální úkony, proti kterým není přípustný opravný prostředek.

Trestní řád dále diferencovaně vyžaduje, aby každé rozhodnutí bylo písemně vyhotoveno nebo alespoň v plném znění zachyceno v protokole o úkonu, v jehož rámci bylo vydáno (srov. § 55 odst. 1 písm. d, § 83 odst. 1, § 83a odst. 1, § 88 odst. 2, § 129 a § 136 TrŘ), a rovněž stanoví obsahové náležitosti jednotlivých forem rozhodnutí (viz § 69 odst. 2, § 79a odst. 2, § 88 odst. 2, § 120 až § 125 a § 134 TrŘ). Podle druhu rozhodnutí je upraven rovněž okruh osob, kterým se rozhodnutí doručuje, popř. i způsob doručování (např. § 63, § 79a odst. 2, § 83 odst. 1, § 83a odst. 1, § 88 odst. 2, § 130, § 136 a § 137 TrŘ). Opravný prostředek lze podat jen proti těm rozhodnutím soudu, u nichž to zákon výslovně připouští, a jde-li o rozhodnutí v 1. stupni (viz § 141 a § 245 TrŘ).⁴

Nejvýznamnější místo mezi rozhodnutími mají tzv. rozhodnutí meritorní neboli rozhodnutí ve věci samé. Nicméně ostatní rozhodnutí mají značný význam, neboť na nich často závisí, zda dojde k rozhodnutí ve věci samé, zda toto rozhodnutí bude správné a popřípadě, zda bude řádně vykonáno. Jedním z takových významných rozhodnutí je usnesení o zahájení trestního stíhání podle § 160 odst. 1 TrŘ, kterým je vymezena jednak osoba, proti níž je vedeno trestní stíhání (obviněný), a jednak předmět trestního stíhání, tj. skutek, pro který je obviněný stíhán a v němž je spatřován určitý trestný čin. Jen ve vztahu k takto konkretizované

⁴ ŠÁMAL, P., HRACHOVEC, P., SOVÁK, Z., PÚRY, F., Trestní řízení před soudem prvního stupně, s. 45.

osobě a skutku pak lze provádět důkazy a jiné procesní úkony (např. zajišťovací úkony podle hlavy čtvrté trestního řádu) a činit meritorní rozhodnutí.⁵

1.2 Druhy

Trestní řád upravuje způsob rozhodování v trestním řízení v ustanovení § 119. Tím je respektována důležitá ústavní zásada, že státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví (čl. 2 odst. 2 LPS). Podle § 119 odst. 1 TrŘ soud rozhoduje rozsudkem, kde to zákon výslovně stanoví, v ostatních případech rozhoduje, jestliže zákon nestanoví něco jiného, usnesením.

Státní zástupce a policejní orgán rozhodují, jestliže zákon nestanoví něco jiného, usnesením.

Trestní řád stanoví, že za určitých podmínek (§ 314 a násl.) může samosoudce bez projednání věci v hlavním líčení vydat trestní příkaz.

Trestní řád rozeznává čtyři základní způsoby rozhodnutí:

- rozsudek
- trestní příkaz,
- usnesení,
- rozhodnutí svého druhu.⁶

1.2.1 Rozsudek

Rozsudek zaujímá mezi ostatními rozhodnutími orgánů činných v trestním řízení mimořádné místo, neboť zpravidla řeší nejvýznamnější otázky trestního řízení. Výlučně soud a jen rozsudkem může uznat obviněného vinným ze spáchání trestného činu a případně uložit trest, přičemž může obsahovat i jiné výroky (např. o ochranném opatření, náhradě škody) anebo rovněž jen rozsudkem lze obžalovaného zprostit obžaloby (§ 226). Rozsudkem tedy vyjadřuje soud své stanovisko ke spáchanému trestnému činu a k tomu, kdo je jeho pachatelem.⁷

Formou rozsudku rozhoduje především soud prvního stupně o podané obžalobě, pokud před tím neučinil některé z rozhodnutí podle § 188, podle § 221 až § 224 (srov. § 225) nebo podle § 314e. V tomto smyslu je tedy rozsudek

⁵ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J. a kol. Trestní právo procesní, s. 374.

⁶ JELÍNEK, J. a kol. Trestní právo procesní, s. 395-6.

⁷ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRÍVNA, T. a kol., Trestní právo procesní, s. 376.

subsidiárním rozhodnutím o obžalobě nebo návrhu na potrestání. Rozsudek o podané obžalobě (návrhu na potrestání) může být odsuzující, zprošťující (§ 226) nebo vydaný podle § 227 (resp. § 70 odst. 6 zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže). Rozhodnout rozsudkem může i odvolací soud za podmínek uvedených v § 259 odst. 3, 4. Dále je tato forma předepsána pro některá rozhodnutí Nejvyššího soudu v řízení o odvolání (§ 265m odst. 1) a v řízení o stížnosti pro porušení zákona (§ 268 odst. 2), dále pro rozhodnutí o trestu v určitých případech po povolení obnovy řízení (§ 288 odst. 3) nebo pro rozhodnutí Ústavního soudu (§ 314j). Konečně se rozsudkem rozhoduje i v řízení o uznání a výkonu rozhodnutí cizozemských soudů (§ 452 odst. 3 a § 455 odst. 2).⁸

Význam rozsudku lze spatřovat v tom, že touto formou postihuje pachatele i za ty nejzávažnější porušení práva a může uložit ty nejpřísnější sankce, jaké trestní řád zná, čímž značně postihuje nejširší okruh práv a svobod. Rozsudkem tedy nejen že stát zajišťuje ochranu zájmů chráněným trestním právem, ale působí i k prosazování spravedlnosti a k ochraně práv a svobod jak vůči osobám, kterých s bezprostředně týká, tak i ve vztahu k veřejnosti.⁹

Vzhledem k významu rozsudku v trestním řízení v návaznosti na požadavky spravedlnosti a přesvědčivosti musí mít jeho písemné vyhotovení zákonem předepsanou formu a obsah.¹⁰ Obsahové náležitosti podrobně a přesně upravují ustanovení trestního řádu (srov. § 120 až § 125). Rozhodnutí se vyhláší ve slavnostní formě a po úvodních slovech „Jménem republiky“ se vyhláší označení soudu, o jehož rozsudek jde, soudců, den a místo vyhlášení rozsudku, plné znění výroku a alespoň podstatná část odůvodnění, pokud zákon nestanoví něco jiného, a poučení o opravném prostředku.

Obsah každého rozsudku lze tedy rozdělit do čtyř částí: úvodní, výrokovou (enunciát), odůvodnění a poučení o opravném prostředku.

Úvodní část vymezuje zákon bez ohledu na to, zda jde o rozsudek odsuzující či zprošťující. Obsahuje státní znak, slova „Rozsudek“ a „Jménem republiky“, označení soudu, kterým se rozumí název včetně sídla, jména příjmení soudců, kteří se rozhodnutí zúčastnili (včetně jejich funkčního označení a akademických titulů), den a místo vyhlášení rozsudku a označení obžalovaného. Osoba obžalovaného

⁸ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J. a kol., Trestní právo procesní, s. 375.

⁹ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRIVNA, T. a kol., Trestní právo procesní, s. 376.

¹⁰ ŠÁMAL, P., HRACHOVEC, P., SOVÁK, Z., PŮRY, F., Trestní řízení před soudem prvního stupně, s. 341.

musí být přesně označena a to jménem a příjmením, datem a místem narození, zaměstnáním, bydlištěm, popř. rodným číslem apod., tak, aby nemohl být zaměněn s jinou osobou. Přesná konkretizace osoby obžalovaného je významná pro dodržení zásady, že nikdo nesmí být stíhán opětovně pro tentýž čin (zásada *ne bis in idem*).

Výroková část (enunciát) obsahuje v souhrnu stanovisko soudu k projednávaným otázkám. Formulace názoru soudu by měla být jasná a výstižná. Jen výroková část nabývá právní moci, stává se vykonatelnou a představuje překážku věci rozhodnuté. Obsahové náležitosti výrokové části jsou upraveny v ustanovení § 120 odst. 3 až § 124 TrŘ. Zvláštní důraz klade trestní řád na výrok o vině. Ať už jde o výrok, jímž se obžalovaný uznává vinným, nebo jímž se obžaloby zprošťuje, musí přesně označovat trestný čin, jehož se výrok týká, a to nejen zákonným pojmenováním a uvedením příslušného zákonného ustanovení, nýbrž i uvedením, zda jde o zločin nebo přečin, a místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jejichž je třeba k tomu, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným, jakož i uvedením všech zákonných znaků včetně těch, které odůvodňují určitou trestní sazbu.¹¹ Skutkovou větu je třeba formulovat jasně, nesmí být omezena pouze na citaci zákonných znaků, ale je třeba, aby tvořila úplné slovní vyjádření žalovaného skutku obsahující všechny relevantní okolnosti, které odůvodňují použití právní kvalifikace a trestní sazby. Správné vymezení skutku ve výrokové části rozsudku má význam též pro dodržení obžalovací zásady (§ 2 odst. 8) z hlediska zachování totožnosti skutku, neboť soud může rozhodovat jen o skutku, který je uveden v žalobním návrhu (§ 220 odst. 1).¹²

Ve výroku o vině musí být též uvedeny skutečnosti, které naplňují okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, včetně okolností, že obžalovaný je zvlášť nebezpečným recidivistou nebo že spáchal trestný čin ve prospěch zločinného spolčení.¹³ Tato označení mají význam jak z hlediska výroku o vině, tak i pro zvláštní způsob ukládání trestu.

Ve výroku zprošťujícího rozsudku musí být uvedeno, o který z důvodů § 226 se zproštění obžaloby opírá.¹⁴ Pokud rozhoduje soud o zproštění podle § 226 písm. e) TrŘ, je třeba také uvést ustanovení, podle kterého došlo k zániku trestnosti. Taktéž ovšem musí výrok zprošťujícího rozsudku obsahovat přesný popis stíhaného

¹¹ Zákon č. 141/1961 Sb, o trestním řízení soudním, § 120 odst. 3.

¹² CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J. a kol., Trestní právo procesní, s. 377.

¹³ ŠÁMAL, P., HRACHOVEC, P., SOVÁK, Z., PÚRY, F., Trestní řízení před soudem prvního stupně, s. 344.

¹⁴ Zákon č. 141/1961 Sb, o trestním řízení soudním, § 122 odst. 2.

skutku podle obžaloby a zákonné označení trestného činu, který v něm obžaloba spatřovala.

Podle ustanovení § 121 TrŘ soud také do výroku o vině pojme výrok o náhradě škody nebo majetkové újmy v penězích nebo o vydání bezdůvodného obohacení, jestliže byl nárok včas uplatněn (§ 43 odst. 3 TrŘ), a o ochranném opatření, jestliže o něm bylo v hlavním líčení nebo ve veřejném zasedání konaném o odvolání rozhodnuto.

Schvaluje-li soud dohodu o vině a trestu, je součástí rozsudku také výrok o schválení této dohody (srov. § 120 odst. 4 TrŘ).

Odsuzující rozsudek musí obsahovat výrok o trestu (§ 122 TrŘ) s uvedením zákonných ustanovení, podle nichž byl trest vyměřen nebo podle kterých bylo upuštěno od potrestání (§ 24 až § 26 TZ, § 11 až § 14 zákona č. 218/2003 Sb.), a jde-li o podmíněné upuštění od potrestání s dohledem, též výrok o stanovení zkušební doby a jejím trvání. Byl-li nad pachatelem vysloven dohled, musí být z výroku rozsudku zřejmé, zda dohled má být vykonáván v rozsahu stanoveném trestním zákonem nebo zda jsou vedle něj pachateli ukládány další přiměřená omezení či povinnosti. Byl-li uložen trest, jehož výkon lze podmíněně odložit (§ 58 odst. 1, § 60a odst. 1 TZ, § 33 zákona č. 218/2003 Sb.), musí rozsudek obsahovat i výrok o tom, zda byl podmíněný odklad povolen, a případně na jaké podmínky je vázán. Byl-li uložen nepodmíněný trest odnětí svobody, musí rozsudek obsahovat výrok o způsobu výkonu tohoto trestu (§ 39a TZ, § 5 odst. 3, § 60 a násl. Zákon č. 169/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů).¹⁵

Pokud soud rozsudkem ukládá souhrnný trest, je třeba v něm označit ty dřívější rozsudky, z nichž nový rozsudek zrušuje výrok o trestu a nahrazuje trestem souhrnným. Taktéž, rozhoduje-li soud o uložení společného trestu, označí ty dřívější rozsudky, v nichž zrušuje výrok o vině a celý výrok o trestu, jakož i další výroky, které mají v uvedeném výroku o vině svůj podklad a nahrazuje je novými výroky, včetně výroku o společném trestu za pokračování v trestném činu (srov. § 124 TrŘ).

Odůvodnění rozsudku je jeho pravidelnou součástí. Výjimku představuje v řízení před samosoudcem situace, kdy obžalovaný i státní zástupce se ihned po vyhlášení rozsudku nebo ve lhůtě, kterou jim samosoudce určil, vzdali práva podat proti němu odvolání (srov. § 314d odst. 2 TrŘ). V takovém případě samosoudce

¹⁵ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J. a kol., Trestní právo procesní, s. 378.

může (ale nemusí) vyhotovit zjednodušený písemný rozsudek, jež neobsahuje odůvodnění.¹⁶

Pokud rozsudek obsahuje odůvodnění, soud v něm stručně vyloží, které skutečnosti vzal za prokázané a o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů, zejména pokud si vzájemně odporují. Z odůvodnění musí být patrné, jak se soud vypořádal s obhajobou, proč nevyhověl návrhům na provedení dalších důkazů a jakými právními úvahami se řídil, když posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona v otázce viny a trestu (§ 125 odst. 1 TrŘ). Jestliže byly do rozsudku pojaty další výroky, je třeba je rovněž odůvodnit.¹⁷

Řádné odůvodnění rozsudku je základním předpokladem jeho přesvědčivosti a srozumitelnosti. Má též mimořádný význam při přezkoumání správnosti rozsudku vyšším soudem v opravném řízení, neboť právě v odůvodnění dovozuje soud správnost výroků, které učinil.

Jedním z principů spravedlivého procesu zakotveného v Listině čl. 36 a násl. a čl. 1 Ústavy je povinnost soudů svá rozhodnutí odůvodnit způsobem zakotveným v zákoně. Obsah odůvodnění je upraven v ustanovení § 125 TrŘ.

Poučení o opravném prostředku je nezbytnou součástí každého rozsudku. V každém rozsudku, jde-li o rozsudek soudu prvního stupně, soud v poučení o odvolání uvede lhůtu, ve které musí být podáno, označení soudu, ke kterému má být podáno, označení soudu, u kterého bude o podaném odvolání rozhodováno, rozsah, v kterém mohou rozsudek napadat oprávněné osoby a vymezení nutného obsahu odvolání (srov. § 125 odst.2 TrŘ).

V každém rozsudku soudu ve věci samé učiněný ve druhém stupni, musí být uvedeno poučení o dovolání, v kterém musí být stanoveny lhůty k podání dovolání, označení soudu, ke kterému má být dovolání podáno, označení soudu, který bude o dovolání rozhodovat, nutné uvést, že obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce, proti kterému rozhodnutí dovolání směřuje, který výrok, v jakém rozsahu a z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonná ustanovení. A taktéž připomenout, že státní zástupce je povinen uvést, zda jej podává ve prospěch či neprospěch obviněného. Podání obviněného, které by nebylo

¹⁶ ŠÁMAL, P., KRÁL, V., BAXA, J., PŮRY, F., Trestní řád. Komentář – díl I., s. 801.

¹⁷ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol., Trestní právo procesní, s. 486.

učiněno prostřednictvím obhájce, nelze považovat za dovolání, i kdyby tak bylo označeno. Dovolání je přípustné jen proti rozhodnutím uvedených v § 265a a jen z důvodů uvedených v § 265b TrŘ.¹⁸

1.2.2 Trestní příkaz

Trestní příkaz je zjednodušenou formou odsuzujícího soudního rozhodnutí v trestním řízení. Trestním příkazem může rozhodovat samosoudce bez projednání věci v hlavním líčení za splnění podmínek ustanovení § 314e TrŘ. Trestním příkazem lze rozhodnout jen o trestných činech patřících do příslušnosti samosoudce (§ 314a TrŘ), lze jím uložit jen vymezený okruh druhů trestů a výměra trestů (§ 314e odst. 2 TrŘ), nelze jej vydat ve vyjmenovaných případech (§ 314e odst. 6 TrŘ). Trestní příkaz nelze vydat také v řízení ve věci mladistvého (§ 63 zákona č. 218/2003 Sb.).

Trestní příkaz má povahu odsuzujícího rozsudku (§ 314e odst. 7 TrŘ). Trestním příkazem nelze obviněného obžaloby (návrhu na potrestání) zprostit ani upustit od jeho potrestání. Povahou odsuzujícího rozsudku se rozumí v případě nabytí právní moci vykonatelnost trestů a náhrady škody, povinnost k náhradě nákladů trestního řízení, zápis odsouzení do rejstříku trestů (zákon č. 269/1994 Sb., o rejstříku trestů) a vytvoření překážky věci rozsouzené. Stejně jako pravomocný rozsudek, je i pravomocný trestní příkaz odsouzením nezměnitelným, závazným a vykonatelným. Jeho změny lze dosáhnout zpravidla jen cestou mimořádného opravného prostředku (stížnost pro porušení zákona nebo obnovy řízení).¹⁹

Trestní příkaz je doručován obviněnému i státnímu zástupci do vlastních rukou a obě strany mají plně zachováno právo domoci se projednání případu v řádném procesu před soudem a to pomocí zvláštního opravného prostředku – odporu, kterým se ze zákona trestní příkaz ruší a samosoudce obligatorně nařídí hlavní líčení.²⁰

Účinky spojené s vyhlášením rozsudku nastávají doručením trestního příkazu obviněnému.²¹

Obsahové náležitosti trestního příkazu stanovuje § 314f TrŘ. Lze je rozdělit do třech částí – úvodní, výrokovou a poučení o právu podat odpor.

¹⁸ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRÍVNA, T. a kol., Trestní právo procesní, s. 442.

¹⁹ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRÍVNA, T. a kol., Trestní právo procesní, s. 490.

²⁰ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRÍVNA, T. a kol., Trestní právo procesní, s. 490.

²¹ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRÍVNA, T. a kol., Trestní právo procesní, s. 491.

Úvodní část obsahuje označení soudu, který vydal trestní příkaz, den a místo vydání trestního příkazu a označení obviněného (§ 120 odst. 2 TrŘ).

Výroková část obsahuje výrok o vině (§ 120 odst. 3 TrŘ), výrok o uloženém trestu (§ 122 odst. 1 TrŘ) a výrok o náhradě škody (§ 228 a § 229 odst. 1, 2 TrŘ), jestliže byl nárok na její náhradu řádně uplatněn.

Výrok o vině musí přesně označovat trestný čin, a to nejen zákonným pojmenováním a uvedením příslušného zákonného ustanovení, nýbrž i uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným (tzv. skutková věta), jakož i uvedením všech zákonných znaků včetně těch, které odůvodňují určitou trestní sazbu (tzv. právní věta).²²

Poučení o právu podat odpor, včetně upozornění, že v případě, kdy obviněný odpor nepodá, vzdává se tím práva na projednání věci v hlavním líčení. Odpor je specifickým opravným prostředkem proti trestnímu příkazu. V případě podání odporu není o něm rozhodováno, nemá devolutivní účinek jako odvolání, tzn. přezkoumávání trestního příkazu se nepřenáší na soud druhého stupně, nýbrž včas podaným odporem se trestní příkaz ze zákona automaticky ruší a samosoudce postupuje, jako by trestní příkaz vůbec vydán nebyl. Při následném projednání věci v hlavním líčení není samosoudce vázán právní kvalifikací ani druhem a výměrou trestu obsaženými v trestním příkazu, neplatí ani zákaz reformationis in peius. Již podaný odpor nelze vzít účinně zpět.²³

1.2.3 Usnesení

Usnesením mohou rozhodovat všechny orgány činné v trestním řízení, včetně soudů všech stupňů, proto jsou do jisté míry všeobecnou formou rozhodnutí. Lze jimi rozhodovat o různorodých otázkách. Tak je možné usnesením rozhodovat i o vině, např. usnesení o zastavení trestního stíhání, nelze jimi však uznat obžalovaného vinným a uložit mu trest nebo ho zprostit obžaloby. Lze jimi zrušit i rozhodnutí ve věci samé, např. v rámci opravného řízení, zjistí-li se, že je nesprávné (srov. § 258 a § 259 TrŘ). Zároveň jsou usnesení, kterými se např. pouze upravuje průběh řízení a způsob provádění důkazů, a z toho důvodu je možné je nevyhlašovat nebo nevyhotovovat (§ 135 a § 136 TrŘ). Soud rozhoduje usnesením všude tam, kde není

²² CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRÍVNA, T. a kol., Trestní právo procesní, s. 491.

²³ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRÍVNA, T. a kol., Trestní právo procesní, s. 492.

stanoveno, že má rozhodnout rozsudkem, a kde ze zákona nevyplývá ani jiná forma rozhodnutí (§ 119 odst. 1 TrŘ), zatímco státní zástupce a policejní orgán rozhodují zásadně usnesením, pokud zákon výjimečně nestanoví něco jiného (§ 119 odst. 2 TrŘ).²⁴

Obsah usnesení je podobný obsahu rozsudku, ale jeho forma je jednodušší. Obsahové náležitosti jsou uvedeny v § 134 TrŘ. Lze je rozdělit do čtyřech částí – úvodní, výrokovou, odůvodnění a poučení.

Výrok usnesení musí být určitý, jasný a nevzbuzující pochybnosti o vůli orgánu, který je vydal. Bez ohledu na to, zda bylo usnesení vydáno z úřední povinnosti orgánu nebo na návrh některé osoby, případně jím byl i návrh zamítnut, musí součástí výroku být i uvedení konkrétních hmotněprávních i procesních zákonných ustanovení, jichž bylo použito. Každé usnesení orgánů činných v trestním řízení totiž musí být vydáno postupem podle trestního řádu, a to přinejmenším analogicky.²⁵

V odůvodnění je třeba, jestliže to přichází podle povahy věci v úvahu, zejména uvést skutečnosti, které byly vzaty za prokázané, důkazy, o něž se skutková zjištění opírají, úvahy, jimiž se rozhodující orgán řídil při hodnocení provedených důkazů, jakož i právní úvahy, na jejichž podkladě posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona (§ 132 odst. 2 TrŘ).²⁶

Zjednodušené usnesení, které může soud prvního stupně vyhotovit, jestliže se po jeho vyhlášení ve veřejném zasedání obviněný nebo jiná oprávněná osoba a státní zástupce vzdali práva stížnosti a prohlásili, že netrvají na písemném odůvodnění, nemusí obsahovat odůvodnění (§ 136 odst. 3 TrŘ). V jiném případě je třeba v odůvodnění usnesení zejména uvést skutečnosti, které byly vzaty za prokázané, důkazy, o něž se skutková zjištění opírají, úvahy jimiž se rozhodující orgán řídil při hodnocení provedených důkazů, jakož i právní úvahy, na jejichž podkladě posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona.²⁷

1.2.4 Rozhodnutí svého druhu

Jde o skupinu rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení, zejména pak soudu a státního zástupce, které mají zvláštní formu odlišnou od rozsudku, usnesení i

²⁴ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J. a kol., Trestní právo procesní, s. 388.

²⁵ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRÍVNA, T. a kol., Trestní právo procesní, s. 489.

²⁶ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRÍVNA, T. a kol., Trestní právo procesní, s. 489.

²⁷ Zákon č. 141/1961 Sb, o trestním řízení soudním, § 134 odst. 2.

trestního příkazu, a která se uplatňují v určitých zákonem předvídaných případech, ustanovením § 119 odst. 1, 2 TrŘ „jestliže zákon nestanoví něco jiného“. Takovými rozhodnutími je například obžaloba (§ 176 a násl. TrŘ), návrh na potrestání (§ 179d TrŘ), příkaz k zatčení (§ 69 TrŘ), příkaz k odnětí věci důležité pro trestní řízení (§ 79 odst. 1), příkaz k domovní prohlídce (§ 83 odst. 1 TrŘ), mezinárodní zatýkácí rozkaz (§ 384 TrŘ), evropský zatýkácí rozkaz (§ 404 a § 405 TrŘ) apod.

Rozhodují se jimi operativně některé otázky, pro které forma rozsudku ani usnesení nevyhovuje vzhledem k povaze těchto rozhodnutí, specifickému obsahu, odlišnému režimu doručování a případně jiným zvláštnostem, které stanoví zákon.²⁸

Rozhodnutí svého druhu se uplatňují zpravidla tam, kde jde o zásahy do základních lidských práv a svobod, přičemž je tak nutno učinit bez zbytečného prodlení, jinak by byl ohrožen účel trestního řízení. proto trestní řád kromě zvláštních podmínek pro jejich vydání též stanoví obsahové náležitosti, okruh osob, jimž se oznamují, případně jejich písemnou formu.²⁹

Listina základních práv a svobod výslovně požaduje odůvodnění u některých trestních rozhodnutích svého druhu. Zatknout obviněného je možno jen na základě písemného odůvodněného příkazu soudce. Domovní prohlídka je přípustná jen pro účely trestního řízení a na písemný odůvodněný příkaz soudce. Za ústavně konformní lze tedy považovat jen příkaz, v němž jsou přesně popsány důvody, pro které byl vydán, a zachyceny úvahy soudce v rámci tzv. testu proporcionality zvoleného řešení ve vztahu k omezením ústavně chráněných práv a svobod.³⁰

Rozhodnutí svého druhu ihned po vydání nabývá právní moci a je vykonatelné, neboť proti těmto rozhodnutím zákon nepřipouští opravný prostředek. Jejich zákonnost a odůvodněnost však lze přezkoumat na podkladě opravného prostředku podaného proti rozhodnutí ve věci samé.

1.3 Právní moc a vykonatelnost rozhodnutí

Právní moc a vykonatelnost se v trestním řízení týká všech rozhodnutí, tj. rozsudku, trestního příkazu a usnesení. Právní moc je vlastnost rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení, která navenek znamená nezměnitelnost a závaznost rozhodnutí.

²⁸ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRÍVNA, T. a kol., Trestní právo procesní, s. 492.

²⁹ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRÍVNA, T. a kol., Trestní právo procesní, s. 492.

³⁰ VISINGER, R., Odůvodnění rozhodnutí v trestních věcech, s. 7.

Právní moci nabývají výroku rozhodnutí, nikoli např. odůvodnění. Je to vlastnost rozhodnutí, která napomáhá k právní jistotě ve společenských vztazích, vnáší stabilitu do právních vztahů a je důležitým prvkem výchovného účinku rozhodnutí vůči procesním stranám a veřejnosti.³¹

Nezměnitelnost rozhodnutí (tzv. formální právní moc) je výrazem definitivního skončení konkrétního procesu a nemožnosti podat proti rozhodnutí řádný opravný prostředek. Ve chvíli, kdy se rozhodnutí stává nezměnitelné, stává se pravomocným. Z hlediska nezměnitelnosti se dají rozlišit dvě skupiny rozhodnutí:

- rozhodnutí, proti kterým není vůbec přípustný řádný opravný prostředek, a které nabývají právní moci vyhlášením, a pokud se nevyhlašují, dnem vydání (vyhotovením).

- Rozhodnutí, proti nimž zákon připouští řádný opravný prostředek, nabývají právní moci na základě různých právních skutečností či událostí. Především jde o nabytí právní moci marným uplynutím lhůty, kdy se oprávněná osoba vzdala odvolání či jej vzala zpět. Nebo také byl-li opravný prostředek zamítnut, nabývá rozhodnutí právní moci vyhlášením tohoto rozhodnutí přezkumným orgánem.³²

Nezměnitelnost pravomocného rozhodnutí není absolutní. Náš trestní řád předpokládá relativní nezměnitelnost rozhodnutí, kdy v určitých případech připouští zrušení pravomocných rozhodnutí cestou mimořádných opravných prostředků.

Nezměnitelnost rozhodnutí se nevztahuje na některá rozhodnutí výlučně procesní povahy, taková rozhodnutí může soud v průběhu řízení změnit.³³

Závaznost rozhodnutí (materiální právní moc) znamená, že musí být respektováno všemi státními orgány a osobami a také to, že je věc rozřešena konečným, závazným způsobem a nemůže být předmětem projednávání v jiném procesu (zásada *ne bis in idem*). Zároveň znamená, že se vytváří překážka věci rozhodnuté (*exceptio rei iudicatae*). Není tak možné zahájit nové stíhání též osoby pro týž skutek, o němž existuje pravomocný meritorní rozhodnutí. Naproti tomu rozhodnutí o odložení nebo o jiném vyřízení věci podle §159a nevytváří překážku věci rozhodnuté, a proto lze později trestní stíhání pro týž skutek zahájit.³⁴

Procesní nauka i trestní řád rozeznávají právní moc úplnou (§ 139 odst. 1, § 140 odst. 1) a právní moc částečnou (§ 139 odst. 2, § 140 odst. 3). O úplnou právní

³¹ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRÍVNA, T. a kol., Trestní právo procesní, s. 392.

³² MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P., Trestní právo procesní, s. 500.

³³ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P., Trestní právo procesní, s. 500.

³⁴ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P., Trestní právo procesní, s. 501.

moc se jedná tehdy, pokud rozhodnutí nabylo právní moci ve všech svých částech a nelze již proti němu podat opravný prostředek. Částečná právní moc znamená, že i po podání řádného opravného prostředku se některý výrok stává pravomocným, protože se jím již soud nemůže zabývat. Jedná se např. podá-li opravný prostředek jen poškozený, nabývá právní moci rozsudek ve výroku o vině a trestu, protože tyto výroky nemůže poškozený napadat.³⁵

Dále procesní teorie rozlišuje právní moc absolutní a relativní. Pod absolutní právní mocí se rozumí to, že výrok rozhodnutí nabyt právní moci vůči všem osobám, které byly podle zákona oprávněné podat proti tomuto výroku řádný opravný prostředek. Pokud opravný prostředek žádná z těchto oprávněných osob nepodala, nabývá rozhodnutí absolutní právní moci.³⁶ Jestliže však některá z více oprávněných osob opravný prostředek podala, stává se rozhodnutí pravomocným vůči všem ostatním, ačkoli věc není ještě skončena a výrok může být změněn. Ta skutečnost, že rozhodnutí nabylo právní moci jen vůči některé osobě oprávněné podat opravný prostředek, se označuje jako právní moc relativní.³⁷

Vykonatelnost rozhodnutí je jeho vlastností, která znamená způsobilost přistoupit k výkonu rozhodnutí. Vykonatelnost úzce souvisí s právní mocí rozhodnutí. Rozsudek i trestní příkaz je vykonatelný ve stejnou dobu, kdy se stane pravomocným. Právní moc je nezbytným předpokladem vykonatelnosti rozsudku. V případě usnesení je právní moc předpokladem vykonatelnosti jen tam, kde zákon přiznává stížnosti odkladný účinek. Rozhodnutí svého druhu je vykonatelné ihned, jakmile bylo vydáno, protože zákon proti němu nepřipouští řádný opravný prostředek.³⁸

³⁵ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRIVNA, T. a kol., Trestní právo procesní, s. 395.

³⁶ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRIVNA, T. a kol., Trestní právo procesní, s. 395.

³⁷ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P., Trestní právo procesní, s. 502.

³⁸ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRIVNA, T. a kol., Trestní právo procesní, s. 396.

2. ODUVODNĚNÍ ROZHODNUTÍ

2.1 Vývoj písemného odůvodnění

Zrod písemného odůvodnění rozhodnutí je vázán na zavedení dvojinstančnosti řízení a formalizování postupu řízení. K tomu dochází až na počátku devatenáctého století, kdy se písemné zachycení odůvodnění stává paušální povinností soudů.

Do šestnáctého století většina soudů odůvodnění svých rozhodnutí nesdělovala vůbec. Byl sdělen pouze jakýsi „výrok“, anebo jenom trest, přičemž odůvodnění bylo tajné. Od šestnáctého do konce osmnáctého století odůvodnění již není tajné, zůstává však ústní a je sdělováno pouze v hrubých obrysech ke konci jednání soudu.³⁹ V této době dochází k písemnému zachycení rozhodnutí soudů pouze advokáty, kteří si zapisovali poznámky o soudních rozhodnutích pro osobní potřebu a to během jednání soudů, které navštěvovali. Nejednalo se tedy o povinnost soudu písemného zaznamenání jejich výstupu z jednání.

V průběhu osmnáctého století dochází k centralizování moci výkonné, zákonodárné, ale i justiční. V porevoluční Francii tento proces nabývá podoby zřízení Kasačního tribunálu a umožnění odvolání od lokálních soudů, které byly do té doby první a konečnou instancí, k novému centrálnímu nejvyššímu soudu. Tím se také mění požadavek odůvodnění výroku, které musí být písemné, aby bylo možné rozhodnutí předat ke kontrole jinému orgánu.⁴⁰

Postupně tak vzniká moderní soudní systém. Autorita již není odvozována primárně od osoby rozhodujícího, ale od technické znalosti abstraktních postupů, pravidel a racionálního poznávání skutečností, které jsou objektivizované a oddělené od rozhodující osoby. Správnost rozhodnutí nahradil proces a takto pojatá správnost musí být plně kontrolovatelná a přezkoumatelná. V devatenáctém století se tak zrodil spis, v kterém je zachycen nejen výstup, ale i samotný proces.⁴¹

2.2 Vliv právních kultur v Evropě na styly odůvodňování

Jedním ze tří základních typů písemného odůvodnění soudního rozhodnutí vznikl vlivem francouzské kultury. Soudce byl vázán jediným exkluzivním a výlučným

³⁹ BOBEK, M., O odůvodňování soudních rozhodnutí, s. 2.

⁴⁰ BOBEK, M., O odůvodňování soudních rozhodnutí, s. 3.

⁴¹ BOBEK, M., O odůvodňování soudních rozhodnutí, s. 3.

pramenem práva a to zákonem. Konkrétní rozhodnutí bylo pouze podřazením skutkových otázek pod ustanovení zákona. Tento styl se nazývá zákonný sylogismus. Formát odůvodnění s jediným zobrazitelným pramenem práva byl tak strohý a těžko srozumitelný. Neznamená to však, že by soudce při svém rozhodování nebral v potaz určité typy argumentů.⁴²

Dalším je anglická právní kultura. Anglický soudce je pramenem práva spoután minimálně a stejně tak co do formátu argumentů a jejich výkladu. Písemné odůvodnění rozhodnutí obsahuje množství různých argumentů, úvah právně-politických, literárních a mnoho dalších. Styl odůvodnění je tak otevřená debata, v které vykládá všechny své argumenty.⁴³

Germánská právní kultura představuje střední variantu mezi oběma předešlými styly. Styl odůvodňování v rámci germánského právního okruhu lze popsat jako „tolerantní zákonnost“. Soudce je vázán zákonností kodifikací, ale zároveň se na rozdíl o Francie připoští i jiné argumenty než výlučně zákonné.⁴⁴

Český styl odůvodňování soudních rozhodnutí za První republiky navazuje na tradici rakouskou. Je zde patrný akcent na procesní aspekty rozhodnutí a oproti německé tradici je přímá citace doktrinálních prací výjimečná. Autorita a legitimita soudce je postavená na technické znalosti právních předpisů a procesu. Zároveň jsou však procesní aspekty případu rekapitulovány velice stručně před samotným právním posouzením a dále se objevují pouze tehdy, pokud je soud argumentačně využívá.⁴⁵

Po roce 1948 u nás dochází k vyprazdňování soudního odůvodnění, jehož důvodem je redukce soudního odůvodnění na pouhý rituál a pojmání procesu jako nástroje obrany.⁴⁶ Odůvodnění je sice považováno za nedílnou součást soudního rozhodnutí, ale jeho funkce se omezuje pouze na rekapitulační část s uvedením, proč soudce rozhodl, tak jak rozhodl a to s odkazem na ustanovení zákona, které považuje za natolik vysvětlující pro řešení případu, že další vysvětlení vlastně není třeba.

Styl písemného odůvodňování soudních rozhodnutí v české právní oblasti formují výše uvedené faktory do období po roce 1989. Není bez zajímavosti, že zákonná definice obsahu odůvodnění civilního rozhodnutí se do českého právního

⁴² BOBEK, M., O odůvodňování soudních rozhodnutí, s. 4.

⁴³ BOBEK, M., O odůvodňování soudních rozhodnutí, s. 4.

⁴⁴ BOBEK, M., O odůvodňování soudních rozhodnutí, s. 4.

⁴⁵ BOBEK, M., O odůvodňování soudních rozhodnutí, s. 6.

⁴⁶ BOBEK, M., O odůvodňování soudních rozhodnutí, s. 7.

řádu dostává poprvé až zákonem č. 99/1963 Sb. předchozí kodifikace civilního procesu, a to jak československé, tak rakouské, žádná podrobná ustanovení, která by upravovala obsah odůvodnění soudního rozhodnutí, neznala.⁴⁷

K proměně stylu dochází v závislosti na vnějších podmínkách. Významnou roli sehrálo zřízení Ústavního soudu, který od počátku má svá rozhodnutí odlišná a publikací svých nálezů včetně jejich odůvodnění upravují styl odůvodnění soudních rozhodnutí. Ústavní soud ve své judikatuře uvádí „náležité odůvodnění rozhodnutí“ za nedílnou součást naplnění základního práva na spravedlivý proces. Nález III.ÚS č. 103/99 stanovil, že z hlediska stanoveného postupu čl. 36 odst. 1 Listiny je požadavek řádného a vyčerpávajícího zdůvodnění rozhodnutí orgánů veřejné moci jednou ze základních podmínek ústavně souladného rozhodnutí. Z ustálené judikatury Ústavního soudu dále vyplývá, že v odůvodnění je třeba uvést skutečnosti, které byly vzaty za prokázané, důkazy, o něž se skutková zjištění opírají, úvahy, jimiž se rozhodující orgán řídil při hodnocení provedených důkazů. To je důležité zejména pro zachování zásady rozhodování dle zákona a v jeho mezích a současně přezkoumatelnosti rozhodnutí soudu. Lze tedy říci, že z rozhodnutí by mělo být patrné, proč soud rozhodl tak, jak rozhodl a současně dostatečně přesvědčit, že ani nemohl rozhodnout jinak. Součástí odůvodnění je nezbytná návaznost mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Pokud by odůvodnění takové souvislosti neobsahovalo, došlo by k porušení ústavního principu zákazu libovůle v rozhodování. Není tak možné, aby rozhodnutí neobsahovalo konkrétní důkazy, ale jen odkazovalo na obsah spisu. Extrémní nesoulad mezi skutky zjištěnými a závěry obecního soudu je porušením ústavních principů a Ústavní soud se k nim vyjadřuje v několika svých nálezech (srov. III. ÚS 258/99, III. ÚS 398/97).

Také Evropský soud pro lidská práva svými rozhodnutími značně ovlivňuje styl odůvodňování soudních rozhodnutí. Stejně jako Ústavní soud klade důraz na řádné odůvodnění rozhodnutí a objektivizování důvodů, o něž se rozhodnutí soudu opírá.

Je otázkou, pro koho je současný styl odůvodnění soudního rozhodnutí v českém právním prostředí určen. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí obecních soudů nejsou nijak systematicky zveřejňována, lze si jen obtížně představit, že by byla určena veřejnosti. Záměrem je jistě adresování účastníkům řízení a jejich právním

⁴⁷ BOBEK, M., O odůvodňování soudních rozhodnutí, s. 8.

zástupcům, ale často je jejich formulace natolik nesrozumitelná, že nelze předpokládat jejich plné pochopení laiky. Patrně porozumí výsledku, tedy výroku s tím, že mu z toho plynou nějaké povinnosti, anebo že jej k něčemu opravňuje. Pravděpodobně jsou tedy rozhodnutí určena především nadřízeným soudům, rozhodnutí se strukturuje a pravidla výkladu odůvodnění jsou definována tak, aby obstála právě při přezkumu nadřízeným soudem.⁴⁸

2.3 Struktura odůvodnění trestních soudních rozhodnutí

Celý rozsudek, a odůvodnění z toho nevyjímaje, je završením soudního procesu, vyvrcholením trestního stíhání a především významným dokumentem. Jeho formální a obsahová úroveň musí být vizitkou práce každého soudce a známkou jeho úrovně odborné, jazykové i stylistické. Pro rozsudek více než pro jinou písemnost v úředním styku platí požadavek přesnosti, vyjadřování, bezvadné úpravy formální i obsahové, stručnost a jasnost.⁴⁹

Pro subjekty zúčastněné v trestním řízení je mimořádně důležité dozvědět se nejen, jak soud rozhodl o podané obžalobě, ale i proč právě tak rozhodl. Těžiště přesvědčivosti rozsudku je právě v jeho odůvodnění. Náležitě odůvodněný rozsudek vedle samozřejmého požadavku zákonnosti jeho výroku má potřebný výchovný účinek a může působit na obžalovaného i další členy společnosti. Zvláštní pozornost musí být věnována odůvodnění rozsudku v případě mladistvého obžalovaného, kde navíc platí i některá specifická kritéria pro posouzení trestní odpovědnosti a ukládání trestního opatření (§ 5-35 ZSM).⁵⁰

S ohledem na význam odůvodnění upravil zákonodárce v ustanovení § 125 odst 1 TrŘ obsahové náležitosti odůvodnění rozhodnutí. Nicméně nestanoví žádná konkrétní vymezení struktury odůvodnění. Každé odůvodnění rozhodnutí bývá vnitřně strukturováno, ačkoli navenek se jeví jako nečleněný blok. Nejčastější způsob členění bývá u soudů I. stupně:

- skutková zjištění, rozbor jednotlivých důkazních prostředků a jejich hodnocení, stanovisko obžalovaného k předmětu řízení
- právní závěry soudu.

⁴⁸ BOBEK, M., O odůvodňování soudních rozhodnutí, s. 11.

⁴⁹ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P., Trestní právo procesní, s. 486.

⁵⁰ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P., Trestní právo procesní, s. 486.

Pokud rozsudek obsahuje odůvodnění, soud v něm stručně vyloží, které skutečnosti vzal za prokázané a o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů, zejména pokud si vzájemně odporují. Z odůvodnění musí být patrné, jak se soud vypořádal s obhajobou, proč nevyhověl návrhům na provedení dalších důkazů a jakými právními úvahami se řídil, když posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona v otázce viny a trestu.⁵¹

Odůvodnění všech výroků i okolností s nimi souvisejících musí vždy vycházet ze zhodnocení důkazů (§ 2 odst. 6 TrŘ), na jejichž základě soud dospěl k závěru vyjádřeném ve výroku rozsudku. Odůvodnění výroku o vině musí být výrazem naprosto jednoznačného, žádné důvodné pochybnosti nevzbuzujícího závěru, že se právě obžalovaný dopustil skutku uvedeného ve výroku rozsudku, že tento skutek vykazuje znaky některého trestného činu uvedeného ve zvláštní části trestního zákona ve spojení se znaky části obecné.⁵²

Soud může mít skutek za zjištěný jen tehdy, je-li prokázán výsledky dokazování provedeného v hlavním líčení. Není správná praxe, uvede-li soud v úvodu odůvodnění rozsudku výčet všech důkazů s tím, že je jimi skutkový děj (stav) prokázán. Zpravidla totiž málokdy všechny důkazy prokazují celý skutek. Náležitě odůvodnění vyžaduje, aby bylo zcela konkrétně uvedeno, co kterým důkazem bylo zjištěno, a proč v případě rozporů mezi jednotlivými důkazy soud uvěřil jen některým nebo proč vzal za základ svých skutkových zjištění jen část informací z jednotlivého důkazu.⁵³ V případě, kdy odůvodnění neobsahuje konkrétní důkazy, nýbrž pouhé odvolání na obsah spisu, jakož i v případě, že je posuzované rozhodnutí soudu pro nedostatek důkazů a pro nesrozumitelnost nepřezkoumatelné, jsou právní závěry soudu porušením ústavního principu zákazu libovůle v rozhodování, protože je nutno takovéto rozhodnutí považovat za stojící v rozporu s čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, jakož i s čl. 1 Ústavy České republiky.⁵⁴ Pokud proti sobě stojí dva důkazy, které jsou svým obsahem odlišné, je třeba v souladu se zásadou dostatečného důvodu náležitě odůvodnit nevěrohodnost jednoho z nich víc než pouhým konstatováním skutečnosti svědčící o věrohodnosti druhého z nich.

⁵¹ Zákon č. 141/1961 Sb, o trestním řízení soudním, § 125 odst. 1.

⁵² ŠÁMAL, P., KRÁL, V., BAXA, J., PÚRY, F., Trestní řád. Komentář – díl I., s. 801.

⁵³ ŠÁMAL, P., KRÁL, V., BAXA, J., PÚRY, F., Trestní řád. Komentář – díl I., s. 801.

⁵⁴ Nález ÚS s. 7, č. 24/97.

Obdobně nesprávné je zdlouhavé opisování obsahu jednotlivých důkazů (zejména výpovědi svědků a obžalovaného), aniž by bylo jasně a stručně uvedeno, která část skutku nebo okolnost významná pro rozhodnutí je provedeným důkazem zjištěná a prokázána. Při odůvodňování, jakými úvahami se soud řídil, musí být odlišeno, co bylo vůbec zjištěno z provedeného důkazu a co z těchto informací je relevantní pro skutková zjištění.⁵⁵

Stanovisko k obhajobě obžalovaného soud vyjadřuje jednak poukazem na skutková zjištění na základě provedených důkazů, která jí buďto vyvracejí nebo naopak potvrzují, dále pak odůvodněním negativního postoje k dalším důkazním návrhům ze strany obhajoby. Soud by v této souvislosti měl mít stále na paměti své nestranné postavení v procesu a neměl by se uchýlovat k zaujatému pojetí odůvodnění.⁵⁶

Soud není povinen provádět veškeré důkazy opatřené v přípravném řízení a předložené spolu s podanou obžalobou, měl by proto v odůvodnění též uvést, proč případně některé důkazy pominul.⁵⁷

Právní úvahy odůvodnění zahrnují podřazení skutkových zjištění pod příslušná ustanovení trestního zákona v jeho obecné i zvláštní části. Nestačí pouze paušálně citovat právní věty skutkové podstaty trestného činu, nýbrž je potřeba konkrétně uvést, jakými důkazy jsou její jednotlivé znaky prokazovány, a to ve spojení s obecnými ustanoveními o trestní odpovědnosti⁵⁸ Ústavní soud odmítá povšechné a obecné odůvodnění, které v podstatě pouze cituje text příslušných zákonných ustanovení, aniž by obsahovalo jakýkoliv odkaz na konkrétní okolnosti.

Při odůvodnění uloženého trestu uvede jakými úvahami byl veden při ukládání trestu, jak posoudil povahu a závažnost trestného činu z hlediska významu konkrétního chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobu provedení činu a jeho následků, okolností, za kterých byl čin spáchán, osoby pachatele, míry jeho zavinění a jeho pohnutky, záměru nebo cíle, jakož i polehčujících a přitěžujících okolností, doby, která uplynula od spáchání trestného činu, případné změny situace a délky trestního řízení, uvede též poměry obžalovaného.⁵⁹

Výrok o trestu přes svou oddělitelnost má vzájemnou logickou vazbu s výrokem o vině a tvoří jednotu. Proto je nutno odůvodnit tento výrok z hlediska

⁵⁵ ŠÁMAL, P., KRÁL, V., BAXA, J., PÚRY, F., Trestní řád. Komentář – díl I., s. 802.

⁵⁶ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol., Trestní právo procesní, s. 487.

⁵⁷ ŠÁMAL, P., KRÁL, V., BAXA, J., PÚRY, F., Trestní řád. Komentář – díl I., s. 802.

⁵⁸ ŠÁMAL, P., KRÁL, V., BAXA, J., PÚRY, F., Trestní řád. Komentář – díl I., s. 802.

⁵⁹ Zákon č. 141/1961 Sb, o trestním řízení soudním, § 125 odst. 1.

konkrétního stupně společenské nebezpečnosti trestného činu, poměrů obžalovaného a možností jeho nápravy stejně pečlivě jako výrok o vině. Stupeň společenské nebezpečnosti musí být hodnocen v konkrétním případě, tzn. vyjádřen ve vztahu k typovému nebo obvyklému stupni až po zhodnocení všech kritérií, která jej spoluurčují.⁶⁰

Totéž platí pro posuzování poměrů obžalovaného, které zahrnují věk, zdravotní stav, rodinnou situaci, pracovní a sociální zařazení, majetkovou úroveň apod., a možností jeho nápravy, které soud konfrontuje s chováním obžalovaného před spácháním trestného činu a po něm, prostředí v němž žije a pracuje, závěry event. psychiatrického nebo psychologického znaleckého posudku a na základě takových zjištění činí prognózu budoucího vývoje obžalovaného.⁶¹

Byl-li do rozsudku pojat výrok, že obžalovaný je pachatelem trestného činu spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny, je třeba i tento výrok odůvodnit. Pokud byl obžalovaný označen jako spolupracující obviněný, je třeba výrok o trestu odůvodnit z hlediska toho, jak významným způsobem prospěl k objasnění zvláště závažného zločinu spáchaného členy organizované skupiny nebo ve prospěch organizované zločinecké skupiny nebo pomohl zabránit pokusu nebo dokonání takového trestného činu.⁶²

Jestliže byly do rozsudku pojaty další výroky, je třeba je rovněž odůvodnit.⁶³ Těmi se rozumí především výrok o náhradě škody, jestliže byl nárok na její náhradu včas uplatněn. Tento výrok je nutno odůvodnit z hlediska skutkového i právního, stejně jako by byl odůvodňován v občanskoprávním řízení.⁶⁴ Mj. se musí v odůvodnění soud vypořádat s otázkami, jaké nároky byly uplatněny, v jaké výši, zda nárok v době rozhodování soudu trval, zda jeho přiznání nebrání nějaká zákonná překážka ve smyslu § 228 odst. 1 věta za středníkem.⁶⁵ Dále výrok o ochranném opatření, jestliže o něm bylo rozhodnuto v hlavním líčení nebo ve veřejném zasedání konaném o odvolání.⁶⁶

⁶⁰ ŠÁMAL, P., KRÁL, V., BAXA, J., PÚRY, F., Trestní řád. Komentář – díl I., s. 802.

⁶¹ ŠÁMAL, P., KRÁL, V., BAXA, J., PÚRY, F., Trestní řád. Komentář – díl I., s. 802.

⁶² JELÍNEK, J. a kol., Trestní právo procesní, s. 440.

⁶³ Zákon č. 141/1961 Sb, o trestním řízení soudním, § 125 odst. 1.

⁶⁴ ŠÁMAL, P., KRÁL, V., BAXA, J., PÚRY, F., Trestní řád. Komentář – díl I., s. 803.

⁶⁵ Nález ÚS, II ÚS 1320/08.

⁶⁶ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRÍVNA, T. a kol., Trestní právo procesní, s. 379.

Byl-li nad odsouzeným vysloven dohled, musí jej soud též náležitě odůvodnit a v odůvodnění podrobně rozvést s ním spojené práva a povinnosti, a jaké následky by pro odsouzeného vyvstaly, pokud by stanovené omezení či povinnosti neplnil.

Ukládá-li soud nepodmíněný trest za trestný čin, u něhož horní hranice trestní sazby odnětí svobody nepřevyšuje pět let či za trestný čin zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 1 nebo 2 trestního zákoníku, vyloží jakými úvahami byl veden při tomto rozhodnutí a proč nebylo možno uložit trest přímo nespojený s odnětím svobody.⁶⁷

Právo na spravedlivé projednání věci ve smyslu Evropské úmluvy zahrnuje také právo obviněného na odůvodnění soudního rozhodnutí. Je korelátém práva obviněného přednášet návrhy, argumenty a námitky, aby na ně dostal přiměřenou odpověď. Nutnost odůvodnit soudní rozhodnutí je dána také ve veřejném zájmu, je jednou ze záruk, že výkon spravedlnosti není neprůhledný, že rozhodování soudů je kontrolovatelné veřejností. Je také předpokladem toho, aby obviněný mohl účinně uplatňovat opravné prostředky, které má k dispozici.⁶⁸

2.4 Některé vady odůvodnění

Za nejčastější vady, které činí rozhodnutí nepřezkoumatelné, lze považovat nesrozumitelnost odůvodnění nebo neúplné odůvodnění. Soudy často píší odůvodnění pouze tak, aby naplnili zákonné obsahové náležitosti, nikoli tak, aby bylo odůvodnění logicky vnitřně provázané, srozumitelné, přehledné a jazykově správné. V nemalých případech je odůvodnění pouhým zdlouhavým opisem obsahu obžaloby a protokolu z hlavního líčení s podřazením pod jednotlivá zákonná ustanovení. Tím soudce říká, že jeho řešení je tak zákonně zjevné, že nepotřebuje ani dalšího vysvětlení.⁶⁹

Nedostatečné odůvodnění lze spatřovat také v tom, že soudy některé výroky o trestu neodůvodňují vůbec, např. délku výměry trestu, zkušební doby. Často je též neúplné odůvodnění adhézního řízení. V trestních rozhodnutích o nárocích na náhradu škody ve větší míře absentuje jakýkoli odkaz na hmotněprávní ustanovení,

⁶⁷ Zákon č. 141/1961 Sb, o trestním řízení soudním, § 125 odst. 1.

⁶⁸ JELÍNEK, J. a kol., Trestní právo procesní, s. 440.

⁶⁹ BOBEK, M., O odůvodňování soudních rozhodnutí, s. 7.

ač ze zákona jednoznačně vyplývá, že soud je povinen celou věc posoudit po právní stránce.⁷⁰

Jak už bylo výše uvedeno, zákon upravuje pouze obsahové náležitosti odůvodnění, nikoli jejich přesnou strukturu. Michal Bobek ve svém článku uvádí jako možné řešení zamyslet se, jak strukturovat a stylizovat odůvodňování soudních rozhodnutí a využít tento ideál podobný model pro výuku např. Justiční akademie či právnické fakulty. Tedy nabízet kurzy, jak psát odůvodnění soudních rozhodnutí s ohledem na jeho strukturu, logiku, styl a jazyk a nikoliv pouze s ohledem na (zákonné) obsahové náležitosti.⁷¹ S tímto lze souhlasit, nicméně na druhou stranu by zde mohla vyvstávat obava z možného formalizování, psaní pouze dle návodu bez použití vlastního rozumu.

⁷⁰ GRUZ, Z., Rozhodování o náhradě škody v adhezním řízení, s. 203.

⁷¹ BOBEK, M., O odůvodňování soudních rozhodnutí, s. 13.

3. PRÁVNÍ ÚPRAVA ROZHODNUTÍ V OSTATNÍCH PROCESNÍCH PŘEDPÍSECH

3.1 Rozhodnutí v civilním řízení

Svou podstatou je rozhodnutí jedním z procesních úkonů soudu, který vůči jiným úkonům zaujímá zvláštní postavení. K charakteristickým rysům soudního rozhodnutí patří jeho autoritativnost a závaznost. Specifičnost spočívá v tom, že jde o procesní úkon, který je vyhrazen jedině soudu. Je projevem vůle soudu jako procesního subjektu. Pro projev vůle soudu, který má povahu soudního rozhodnutí, předepisuje zákon, aby byl učiněn v předepsané formě a měl stanovené náležitosti.⁷²

V oblasti civilního soudnictví jsou formy rozhodnutí upraveny v ustanovení § 152 a násl. o.s.ř. Základními meritorními rozhodnutími jsou rozsudek (§ 152 a násl. o.s.ř.), usnesení (§ 167 a násl. o.s.ř.), a v tzv. zkrácených řízeních je to platební rozkaz (§ 172 a násl. o.s.ř.), elektronický platební rozkaz (§ 174a o.s.ř.), evropský platební rozkaz (§ 174b a násl. o.s.ř.) a směnečný platební rozkaz.

Rozsudkem rozhoduje soud o věci samé, a to rozsudky na plnění, na určení, o založení, změně nebo zrušení právního stavu (práva majetková), nebo o osobním stavu. Zákon stanoví, kdy soud rozhoduje ve věci samé usnesením.⁷³ Soudem se rozumí buď senát nebo samosoudce. Pouze v případech, kdy to zákon stanoví, rozhoduje soud o věci samé usnesením. Jinak je rozsudek základní rozhodnutí o věci samé (s výjimkou platebního rozkazu).⁷⁴

V případě rozhodování o žalobě s eventuálním petitem je celý předmět řízení vyčerpán výrokem, jímž soud vyhoví primárnímu petitu, o eventuálním již nerozhoduje. Pokud však chce vyhovět eventuálnímu petitu, musí zamítnout primární petít. U žaloby s alternativním petitem je třeba rozhodnout o všech alternativách uplatněných v petitu.⁷⁵

Kromě meritorních rozhodnutí soud v průběhu řízení vydává řadu rozhodnutí o jiných otázkách, než je věc sama, a to vždy formou usnesení. Většinou jde o rozhodnutí procesní, týkající se postupu řízení.⁷⁶

⁷² WINTEROVÁ, A. a kol., Civilní právo procesní, s. 276.

⁷³ Zákon č. 99/1963 Sb, občanský soudní řád, § 152 odst. 1.

⁷⁴ WINTEROVÁ, A. a kol., Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou, s. 284.

⁷⁵ WINTEROVÁ, A. a kol., Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou, s. 284.

⁷⁶ WINTEROVÁ, A. a kol., Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou, s. 284.

3.1.1 Rozsudek

Rozsudkem má být rozhodnuto o celé projednávané věci. Jestliže to však je účelné, může soud rozsudkem rozhodnout nejdříve jen o její části nebo jen o jejím základu.⁷⁷ Projednávaná věc je vymezena žalobním petitem, popř. výrokem usnesení o zahájení řízení bez návrhu. Předpokladem vydání částečného nebo mezitímního rozsudku není návrh ze strany účastníků, nýbrž zvážení účelnosti takového postupu.⁷⁸

Částečným rozsudkem je rozhodnutí jen o části věci, která je předmětem řízení (o části dělitelného nároku, o jednom z více uplatněných nároků, o nároku jednoho ze žalobců nebo o nároku proti jednomu ze žalovaných – samostatných společníků). Soud tak postupně rozhodne dvěma či více rozsudky o celé projednávané věci, přičemž výrok o nákladech řízení vysloví až v konečném rozhodnutí.⁷⁹

Mezitímním rozsudkem se rozhoduje jen o základu nároku. Soud v něm vysloví, že uplatněný nárok co do základu, popř. v jakém rozsahu je opodstatněn.⁸⁰ Za základ projednávané věci, o němž může soud rozhodnout mezitímním rozsudkem, je nutno zpravidla považovat všechny sporné otázky vyplývající z uplatňovaného návrhu, které musí posoudit, má-li o věci rozhodnout, s výjimkou výše nároku.⁸¹ O výši nároku a o nákladech řízení soud pak rozhodne v konečném rozhodnutí.⁸²

Soud rozhoduje na základě zjištěného skutkového stavu věci, který vychází z hodnocení důkazů provedených v řízení. Po zhodnocení provedených důkazů soud nejprve učiní jednotlivá skutková zjištění, z nichž pak vyplývá závěr o skutkovém stavu věci, který je podkladem pro právní posouzení. V řízení zahájeném bez návrhu by zjištění skutkového stavu mělo odpovídat skutečnému stavu věci, v řízení sporném je převážně výsledkem účastníky navržených důkazů. Povinnost soudu vycházet při rozhodnutí ze zjištěného skutkového stavu věci, a nikoliv jen z tvrzení účastníků, platí jak pro rozsudek, tak pro usnesení. Výjimkou je platební rozkaz,

⁷⁷ Zákon č. 99/1963 Sb, občanský soudní řád, § 152 odst. 2.

⁷⁸ WINTEROVÁ, A. a kol., Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou, s. 285.

⁷⁹ WINTEROVÁ, A. a kol., Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou, s. 285.

⁸⁰ WINTEROVÁ, A. a kol., Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou, s. 285.

⁸¹ Judikatura R V/1968, s. 42.

⁸² WINTEROVÁ, A. a kol., Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou, s. 285.

kdy soud ve zkráceném řízení vychází jen ze skutkových tvrzení žalobce, a rovněž rozsudek pro zmeškání a rozsudek pro uznání.⁸³

V řízení, které lze zahájit i bez návrhu, není soud vázán návrhy účastníků a je nerozhodné, zda v konkrétní věci bylo řízení zahájeno usnesením soudu nebo podáním návrhu na zahájení řízení. V těchto věcech může soud přiznat více, než účastníci navrhli nebo účastníkům může uložit jinou než navrhouvanou povinnost, popř. jejich práva a povinnosti upravit jinak, než je navrženo, avšak vždy v rámci daného předmětu řízení.⁸⁴

V řízení sporném je soud vázán návrhy účastníků (žalobním petitem). Platí zde zásada dispoziční a účastník sám též určuje rozsah, v jakém má být o jeho návrhu rozhodnuto. Tato zásada je prolomena ustanovením § 153 odst. 2 o.s.ř., které říká, že je-li předmětem řízení nárok, u něhož přímo z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky, není soud žalobním návrhem vázán.⁸⁵

Rozsudek pro uznání vydává soud pokud v průběhu soudního řízení žalovaný uzná nárok nebo základ nároku, který je proti němu žalobou uplatňován. Uzná-li žalovaný pouze základ nároku, vydá soud mezitímní rozsudek pro uznání. Uzná-li žalovaný jen část uplatněného nároku, vydá soud rozsudek pro uznání jen na výslovný návrh žalobce, jinak pokračuje v řízení a k částečnému uznání přihlédne pouze jako k jiné právní skutečnosti. K uznání nároku může dojít kdykoli v průběhu řízení.⁸⁶

Rozsudek pro uznání je zvláštním druhem rozsudku a musí tak být výslovně označen. Lze jej vydat jen ve věcech, v nichž je přípustný soudní smír. Jeho odůvodnění se opírá o procesní úkon žalovaného a nikoli o zjištěný skutkový stav věci.⁸⁷

Rozsudek pro zmeškání lze vydat jen za určitých zákonných podmínek a jen v některých typech řízení (srov. § 153b o.s.ř.). Musí být za rozsudek pro zmeškání výslovně označen.

Účelem rozsudku pro zmeškání je umožnit soudu ve sporném řízení rozhodnout věc při nečinnosti žalovaného v jeho neprospěch. Rozsudek nevychází ze skutkového stavu zjištěného soudem, neboť zde platí fikce, že tvrzení obsažená v

⁸³ WINTEROVÁ, A. a kol., Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou, s. 287.

⁸⁴ WINTEROVÁ, A. a kol., Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou, s. 287.

⁸⁵ WINTEROVÁ, A. a kol., Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou, s. 287.

⁸⁶ WINTEROVÁ, A. a kol., Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou, s. 292.

⁸⁷ WINTEROVÁ, A. a kol., Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou, s. 292.

žalobě o skutkových okolnostech se považují za nesporná. Tomu odpovídá i odůvodnění rozsudku.⁸⁸

Rozsudek se po jeho vyhlášení písemně vyhotovuje. Náležitosti písemného rozsudku jsou záhlaví, výrok, odůvodnění a poučení, stejně jako je tomu v trestních rozhodnutích.

Ve výroku rozsudku vysloví soud rozhodnutí ve věci samé. Měl by být stručný a jasný, neměl by vzbuzovat žádné pochybnosti zejména z hlediska možného výkonu rozhodnutí a způsobu jeho výkonu. Ve sporném řízení musí výrok rozsudku odpovídat žalobnímu petitu, popř. petitu konečnému, s výjimkou ustanovení § 153 odst. 2 o.s.ř. se nelze od něj odchýlit.⁸⁹ Jestliže má být rozsudkem rozhodnuto o celé projednávané věci jde o to, aby výrok rozsudku řešil nejen všechny nároky uplatněné v návrhu, ale i otázky tzv. příslušenství pohledávky, lhůt ke splnění povinnosti, soudem stanovených splátek, ve kterých může být povinnému umožněno tuto povinnost splnit, podmínek, na nichž splnění povinností uložených soudem závisí, komu a kde má být plněno, jakož i otázky soudního poplatku a nákladů řízení, případně vyslovení předběžné vykonatelnosti atd.⁹⁰

Nezbytnou náležitostí jednotlivých výroků soudního rozhodnutí musí být určitost stanovení jimi ukládané povinnosti nebo určení právního vztahu či práva, aby tak ze znění výroku bylo zcela jednoznačně patrné, jak soud rozhodl. Výrok rozsudku nemá tedy být formulován pouhým odkazem na obsah žalobního návrhu slovy "návrhu se vyhovuje" nebo "návrh se zamítá".⁹¹

Zákonná definice obsahu odůvodnění civilního rozhodnutí se do českého právního řádu dostává poprvé až zákonem č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. Předchozí kodifikace civilního procesu, a to jak československé, tak rakouské, žádná podrobná ustanovení, která by upravovala obsah odůvodnění soudního rozhodnutí, neznala.⁹²

Obsahové náležitosti odůvodnění civilního rozsudku jsou vymezeny v ustanovení § 157 odst. 2, 3, 4 o.s.ř. Soud v odůvodnění rozsudku uvede, čeho se žalobce (navrhovatel) domáhal a z jakých důvodů a jak se ve věci vyjádřil žalovaný (jiný účastník řízení).⁹³ Není přípustné vypisovat obsah skutkových tvrzení

⁸⁸ WINTEROVÁ, A. a kol., Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou, s. 294.

⁸⁹ WINTEROVÁ, A. a kol., Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou, s. 301.

⁹⁰ Judikatura R V/1968, s. 43.

⁹¹ Judikatura R V/1968, s. 45-6.

⁹² BOBEK, M., O odůvodňování soudních rozhodnutí, s. 8.

⁹³ Zákon č. 99/1963 Sb, občanský soudní řád, § 157 odst. 2.

účastníků (jejich přednesy) ani pouhou reprodukcí důkazů, jak byly v řízení provedeny.⁹⁴ Dále soud stručně a jasně vyloží, které skutečnosti má prokázány a které nikoliv, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, proč neprovedl i další důkazy, jaký učinil závěr o skutkovém stavu a jak věc posoudil po právní stránce.⁹⁵ V rozporu se zákonným ustanovením by bylo i tzv. souhrnné zjištění skutkového stavu věci čerpané z důkazů provedených v řízení bez rozlišení, z jakého konkrétního důkazu soud učinil určité skutkové zjištění a jaké důvody ho k tomu vedly. Požadavkem zákona je, aby kromě jednotlivých skutkových zjištění byl v odůvodnění uveden i závěr o skutkovém stavu věci, který vyplývá z dílčích zjištění a je základem pro právní posouzení. Právním posouzením věci je vysvětlení, podle jakých ustanovení byl zjištěný skutkový stav posouzen, jak byla tato ustanovení vyložena a aplikována na vztah mezi účastníky řízení a jaká práva a povinnosti z hlediska nároku, který je předmětem řízení, z toho pro účastníky vyplývají.⁹⁶

V odůvodnění rozsudku pro zmeškání, rozsudku pro uznání nebo rozsudku, proti němuž není odvolání přípustné nebo proti němuž se účastníci odvolání vzdali, je třeba uvést předmět řízení. U rozsudků uvedených v ustanovení odstavce tři, je nutné uvést důvody, na základě kterých soud dospěl k závěru, že zákonné podmínky pro vydání těchto rozsudků byly splněny. U ostatních rozsudků soud v odůvodnění uvede, jaký zjistil skutkový stav věci, aniž by jednotlivé provedené důkazy rozebíral nebo vypisoval jednotlivá skutková zjištění z nich učiněná.⁹⁷

Soud dbá o to, aby odůvodnění rozsudku bylo přesvědčivé a bylo v souladu s vyhlášeným odůvodněním.⁹⁸

3.1.2 Usnesení

Usnesení je rozhodnutí, které se použije ve všech případech, kdy není stanoveno něco jiného. Rozhodnutí odvolacího soudu, kterým ruší rozsudek soudu prvního stupně, má vždy formu usnesení. Taktéž v řízení exekucním a insolvenčním se rozhoduje vždy formou usnesení. Usnesení lze rozdělit do několika skupin a to usnesení, kterým se rozhoduje ve věci (př. usnesení o schválení smíru), jímž se řízení končí (př. usnesení o zastavení řízení), procesní povahy, které svým účelem a

⁹⁴ WINTEROVÁ, A. a kol., Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou, s. 309.

⁹⁵ Zákon č. 99/1963 Sb, občanský soudní řád, § 157 odst. 2.

⁹⁶ WINTEROVÁ, A. a kol., Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou, s. 309.

⁹⁷ WINTEROVÁ, A. a kol., Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou, s. 310.

⁹⁸ Zákon č. 99/1963 Sb, občanský soudní řád, § 157 odst. 2.

významem překračují rozhodnutí o vedení řízení (př. usnesení o zahájení řízení) a usnesení, kterými se stanovuje postup v řízení.

Jednotlivá usnesení mají odlišný obsah písemného vyhotovení. Procesní usnesení mají pouze výrok a den vydání. Doručovaná usnesení mají i zjednodušené záhlaví, odůvodnění a poučení o odvolání. Pokud se usnesením vyhovuje návrhu, nemusí obsahovat odůvodnění. Na usnesení se přiměřeně použijí ustanovení o rozsudku.

3.1.3 Platební rozkaz

Platební rozkaz je rozhodnutí ve věci samé, které je vydáno ve zkráceném řízení. Jeho skutkovým základem jsou jen skutečnosti tvrzené v žalobě, což je výjimka ze základní povinnosti soudu zjistit skutkový stav, z něhož rozhodnutí vychází.⁹⁹ Je to zvláštní forma, protože je nutné nepodání odporu proti němu, aby se přeměnil na pravomocný rozsudek.

3.2 Rozhodnutí ve správním řízení

Účelem správního řízení je rozhodnutí ve věci, vydat meritorní rozhodnutí, které zakládá, mění, ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá.¹⁰⁰ V průběhu řízení správní orgán též rozhoduje o dalších otázkách, včetně procesních. Zákon se obsahovými a formálními náležitostmi rozhodnutí zabývá v § 67 a násl. SpŘ.¹⁰¹

3.2.1 Formy rozhodnutí

Správní řád upravuje více forem rozhodnutí. cílem je především přizpůsobit formu věcem, ve kterých je jednáno, popř. i různým podmínkám nebo okolnostem při rozhodování.¹⁰²

Rozhodnutí se přijímá ve věci samé a je jako rozhodnutí v písemném vyhotovení označeno. Forma rozhodnutí je také užívána u prohlášení nicotnosti (§

⁹⁹ WINTEROVÁ, A. a kol., Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou, s. 338.

¹⁰⁰ Zákon č. 500/2004 Sb, správní řád, § 67 odst. 1.

¹⁰¹ HENDRYCH, D. a kol., Správní právo, s. 285.

¹⁰² HENDRYCH, D. a kol., Správní právo, s. 286.

78 odst. 2 SpŘ), nařizování předběžného opatření (§ 61 SpŘ), nebo při ukládání pořádkové pokuty (§ 62 SpŘ).¹⁰³

Usnesením rozhoduje správní orgán tam, kde zákon výslovně stanoví, především rozhodování při vedení řízení.¹⁰⁴

Rozhodnutí o schválení smíru lze vydat ve sporném řízení. Ve sporném řízení správní orgán řeší spory z veřejnoprávních smluv a v případech stanovených zvláštními zákony spory vyplývající z občanskoprávních, pracovních, rodinných nebo obchodních vztahů.¹⁰⁵ Toto rozhodnutí má ve výrokové části jednak obsah smíru, jednak prohlášení správního úřadu, že smír schvaluje, dojde-li k závěru, že neodporuje právním předpisům ani veřejnému zájmu. Z hlediska hmotného práva je schválení smíru možné jen tam, kde navrhovatel a odpůrce mohou podle zvláštních zákonů disponovat s určitými právy nebo povinnostmi.¹⁰⁶

Rozhodnutí na místě se účastníku vyhlašuje ústně a doplní se písemným potvrzením, písemné vyhotovení rozhodnutí se doručuje dodatečně.¹⁰⁷ Účelem je okamžité uložení povinnosti hrozí-li životu nebo zdraví osob bezprostřední nebezpečí, je-li důvodná obava, že by osoba, jíž má být uložena povinnost, vyhýbala jejímu splnění a nebo jde-li o uložení záruky za splnění povinnosti, předběžného opatření nebo pořádkového opatření, anebo v řízení navazujícím na výkon dozoru.¹⁰⁸ Tato forma vyplňuje mezeru mezi bezprostředním zásahem na straně jedné a uložení určité povinnosti až po řádně skončeném řízení na straně druhé.¹⁰⁹

Příkazem je možno uložit povinnost pouze v řízení, které bylo zahájeno z moci úřední nebo v řízení sporném. Správní orgán jej může vydat, pokud považuje skutková zjištění za dostatečná, za určitých podmínek ho lze také opřít o kontrolní protokol, jako jediný jeho podklad (§ 150 ods. 2 SpŘ). Obranou proti němu je odpor, a není-li včas podán, příkaz se stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.¹¹⁰ Příkaz musí o tomto obsahovat poučení.

Příkaz na místě je variantou blokového řízení. Lze jím uložit povinnost k peněžitému plnění do výše 10 000,- Kč nebo povinnost k nepeněžitému plnění, jež

¹⁰³ HENDRYCH, D. a kol., Správní právo, s. 286.

¹⁰⁴ HENDRYCH, D. a kol., Správní právo, s. 286.

¹⁰⁵ Zákon č. 500/2004 Sb, správní řád, § 141.

¹⁰⁶ HENDRYCH, D. a kol., Správní právo, s. 287.

¹⁰⁷ HENDRYCH, D. a kol., Správní právo, s. 287.

¹⁰⁸ Zákon č. 500/2004 Sb, správní řád, § 143 odst. 1.

¹⁰⁹ HENDRYCH, D. a kol., Správní právo, s. 287.

¹¹⁰ HENDRYCH, D. a kol., Správní právo, s. 287.

účastník může uskutečnit ihned na místě. Odůvodnění příkazu je možné nahradit vlastnoručně podepsaným prohlášením účastníka, že s uložením povinnosti souhlasí. Podepsáním prohlášení se příkaz stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím, o čemž musí být účastník předem prokazatelně poučen.¹¹¹

Vydání dokladu namísto rozhodnutí má zjednodušit řízení o žádosti o vydání dokladu. Samotné rozhodnutí se pouze zaznamenává do spisu a dnem převzetí dokladu žadatelem nabývá rozhodnutí právní moci a vykonatelnosti.¹¹²

Uzavření veřejnoprávní smlouvy namísto rozhodnutí lze jen stanoví-li tak zákon. Řízení se pak usnesením zastaví. Nevylučuje-li to povaha věci nebo nestanoví-li zvláštní zákon jinak, mohou i účastníci řízení mezi sebou uzavřít veřejnoprávní smlouvu, týkající se převodu nebo způsobu výkonu jejich práv nebo povinností, o kterých se v řízení jedná (nebo o kterých by se v řízení jednalo). K jejímu uzavření musí ovšem správní orgán udělit souhlas (§ 162 SpŘ). Obsahem smlouvy může být předmět řízení vyčerpán, a dojde k jeho zastavení, nebo zúžen, takže ve zbývajících věcech může řízení pokračovat.¹¹³

3.2.2 Obsahové náležitosti

Náležitosti rozhodnutí upravuje ustanovení § 68 SpŘ. Rozhodnutí má tři části - výrok, odůvodnění a poučení o opravných prostředcích.

Ve výrokové části se uvede řešení otázky, která je předmětem řízení, právní ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno, a označení účastníků podle § 27 odst. 1 SpŘ.¹¹⁴ Výrok autoritativně řeší projednávanou věc - zakládá, mění nebo ruší práva nebo povinnosti osob, nebo se jím prohlašuje, že určité právo či povinnost je či není. Rozhodnutí může ve své výrokové části obsahovat i více výroků, pravidlem to bude např. u rozhodnutí ve společném řízení. Výrok sám může obsahovat i vedlejší ustanovení pokud to aplikované právní normy umožňují.¹¹⁵

V odůvodnění je třeba uvést důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům

¹¹¹ Zákon č. 500/2004 Sb, správní řád, § 150 odst. 5.

¹¹² HENDRYCH, D. a kol., Správní právo, s. 287.

¹¹³ HENDRYCH, D. a kol., Správní právo, s. 287.

¹¹⁴ Zákon č. 500/2004 Sb, správní řád, § 68 odst. 2.

¹¹⁵ HENDRYCH, D. a kol., Správní právo, s. 285.

rozhodnutí.¹¹⁶ Struktura odůvodnění není nijak závazně stanovena. Je na uvážení správního orgánu, jak bude odůvodnění strukturovat tak, aby nejen naplnilo zákonné obsahové náležitosti, ale i bylo přesvědčivé.

Zákon umožňuje i vydání rozhodnutí bez odůvodnění, jestliže správní orgán prvního stupně všem účastníkům v plném rozsahu vyhoví (§ 68 odst. 4 SpŘ). Takový postup ale může být použit jen u jednoduchých a jednoznačných případů, kdy samotný výrok, včetně citace použitého právního ustanovení, může částečně odůvodnění nahradit.¹¹⁷

V poučení se uvádí, zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě, od kterého dne se tato lhůta počítá, který správní orgán o odvolání rozhoduje a u kterého správního orgánu se odvolání podává.¹¹⁸

3.3 Rozhodnutí v soudním řízení správním

Správní soudy poskytují ochranu veřejným subjektivním právům a to v řízeních o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, o žalobě proti nečinnosti správního orgánu, o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, o kompetenčních žalobách.

Ve věci samé rozhoduje soud rozsudkem, usnesením jen tam, kde to zákon stanoví.¹¹⁹ Rozsudek musí obsahovat záhlaví, výrok, odůvodnění a poučení o opravném prostředku. Zákon nijak nevymezuje obsahové náležitosti odůvodnění rozhodnutí. Analogicky se postupuje podle ustanovení § 157 odst. 2 o.s.ř.

¹¹⁶ Zákon č. 500/2004 Sb, správní řád, § 68 odst. 3.

¹¹⁷ HENDRYCH, D. a kol., Správní právo, s. 285.

¹¹⁸ Zákon č. 500/2004 Sb, správní řád, § 68 odst. 5.

¹¹⁹ Zákon č. 150/2002 Sb, soudní řád správní, § 53 odst. 1.

4. KOMPARACE SE ZAHRANIČNÍMI PRÁVNÍMI ÚPRAVAMI

4.1 Trestní řízení v systémech „common law“

Z tzv. „common law“ systému přiblížím trestní řízení ve dvou oblastech a to systém trestního řízení používaný v britské oblasti, konkrétně jurisdikce pro Anglii a Wales, a systém trestního řízení ve Spojených státech amerických.

4.1.1 Anglie a Wales

Trestní řízení je upraveno dílčím způsobem pozitivně a dílčím způsobem soudními precedenty, jejichž význam je v současné praxi modifikován. V tomto systému, na rozdíl od kontinentálního, neexistuje kodifikace trestního práva procesního. V posledním období ovšem do značné míry ovlivňují řízení před soudem publikace souhrnných zákonů.¹²⁰

Trestní řízení je založeno především na řízení před soudem. Je ovládáno zásadou oportunity. Podmínkou pro podání žaloby je, aby bylo nashromážděno dostatek důkazů, které odůvodňují postavení obviněného před soud (evidential sufficiency), a dále také, že je dán tzv. veřejný zájem (public interest). Ve Velké Británii je možné podání žaloby Královskou službou veřejné žaloby, přímo policií nebo jako soukromou žalobu, kterou je oprávněna podat jakákoli fyzická osoba.¹²¹

Věcná příslušnost soudů je dána podle typu projednávaných věcí. Většina se projednává před magistrátními soudy, v kterých rozhoduje buď samosoudce právník či tříčlenné senáty laiků. Závažnější věci náleží vyšším - korunním soudům a nejzávažnější trestné činy náleží před soudy porotní (1 soudce a 2 až 7 přísedících).¹²²

V řízení před soudem se uplatňuje princip uznání viny (guilty plea). Znamená to, že pokud obžalovaný uzná oprávněnost obžaloby, soudce vynese ihned rozsudek. Tento institut dohody o vině a trestu je jedním z nástrojů pro zvýšení procesní ekonomie. Dohoda se uzavírá mezi obžalovaným a veřejným žalobcem.¹²³ Pokud obžalovaný vinu nepřiznává, pokračuje se v běžném dokazování. V případě, že má soudce za to, že vina nebyla doznána dobrovolně, probíhá další řízení včetně

¹²⁰ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GŘIVNA, T., Trestní právo procesní, s. 789.

¹²¹ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GŘIVNA, T., Trestní právo procesní, s. 790.

¹²² CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GŘIVNA, T., Trestní právo procesní, s. 790.

¹²³ ZEMAN, P. a kol., Zkrácené formy trestního řízení, s. 21.

dokazování, které je ovšem zaměřeno jen na prověření pravdivosti doznání obžalovaného z hlediska různých okolností spočívající zejména na volní stránce doznání.¹²⁴

Pokud nedojde k doznání viny, postup v řízení je dvoufázový. Nejprve probíhá řízení o vině, poté o trestu. Typicky se to projevuje jen v řízení před porotními soudy, kdy rozhodnutí o vině náleží porotě a rozhodnutí o trestu pak soudci. V jiných případech jde o jediné řízení.¹²⁵

Řízení probíhá podle závažnosti případu buď před samosoudcem, laickým senátem či porotou. Strany navrhuji, jak má soud rozhodnout. Soudní rozhodnutí obsahují záhlaví, výrok, odůvodnění a poučení. Písemná odůvodnění soudních rozhodnutí jsou značně rozvláčná, neboť soudce je minimálně či vůbec svázán prameny práva a také omezen co do formátu argumentů a jejich výkladu. Styl odůvodnění je otevřená debata, v které soudce otevřeně vykládá všechny své argumenty.¹²⁶

Proti rozhodnutí soudu prvního stupně je přípustné odvolání ke zvláštnímu odvolacímu soudu a v případě souhlasu odvolacího soudu ke zrušovacímu Nejvyššímu soudu (Sněmovna lordů), ale zejména v případě rozhodnutí porotních soudů je toto právo významně omezeno. Především žalobce nemůže podat odvolání proti zprošťujícímu rozsudku, výjimkou je oprávněnost Nejvyššího žalobce napadat výrok soudce o trestu pro jeho nepřiměřenou mírnost. Obnova řízení je přípustná pouze tehdy, je-li namítáno ovlivňování svědků nebo porotců v řízení, které napadenému rozhodnutí předcházelo.¹²⁷

4.1.2 Spojené státy americké

Zásadním charakteristickým rysem trestního řízení je právní dualismus - dělení působnosti v oblasti federální a státní. Existují federální soudy oblastní (county), odvolací (appeal) a USA (the Supreme Courts). Podobně je tomu u soudů národních v čele s Nejvyšším soudem příslušného státu. Mezi oběma jurisdikcemi není zavedeno pravidlo litispedence, takže občas může být pro určitý trestný čin vedeno řízení v rámci obou jurisdikcí.¹²⁸

¹²⁴ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GŘIVNA, T., Trestní právo procesní, s. 791.

¹²⁵ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GŘIVNA, T., Trestní právo procesní, s. 791.

¹²⁶ BOBEK, M., O odůvodňování soudních rozhodnutí, s. 5.

¹²⁷ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GŘIVNA, T., Trestní právo procesní, s. 792.

¹²⁸ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GŘIVNA, T., Trestní právo procesní, s. 793.

Řízení probíhá buď před soudcem nebo Velkou porotou. Je rozděleno na řízení o vině a řízení o trestu. Obviněný může prohlásit, že se cítí vinen (guilty plea) anebo má právo být souzen před porotou, která má zpravidla 12 členů, nebo za svého souhlasu před soudcem. V případě přiznání viny pak soudce činí vůči obviněnému dotaz, zda se přiznal vědomě a dobrovolně a je si vědom všech důsledků. Rozhodnutí poté odpovídá tomu, co obviněný skutečně přiznal. Přihlíží se současně k dohodě o vině a trestu mezi veřejným žalobcem a žalovanou stranou. Dohodu schvaluje soudce.

V řízení před porotou na závěr veřejný žalobce a obhájce přednesou svůj návrh, kterým se snaží přesvědčit porotu o správnosti svých právních úvah a navrhují, jak má porota rozhodnout. O vině posléze rozhoduje porota. Soudce je pouze jakýmsi koordinátorem trestního řízení a na základě rozhodnutí poroty o vině stanoví příslušný trest.¹²⁹

Odsouzený se může odvolat jen do otázek právních, nikoli skutkových. Proti zprošťujícímu výroku soudu se veřejný žalobce nemůže odvolat.

4.2 Trestní řízení ve Francii

Ve Francii jsou všechna zákonná ustanovení týkající se trestního práva obsažena v Trestním zákoníku z roku 1994. Výjimku tvoří soudy pro nezletilé. Trestní zákoník rozšířil rozsah rozsudků ponechaných na rozhodnutí soudu. Zákoník dává soudcům dostatečnou volnost v udílení rozsudků. V jakémkoli případě udělení trestu odnětí svobody, musí soud uvést specifické důvody vedoucí k uložení tohoto trestu.¹³⁰

Trestní případy jsou projednávány před různými soudy s ohledem na povahu trestného činu. Trestné činy jsou zařazeny do tří skupin:

- contraventions - přestupky, za něž jsou ukládány peněžité tresty a jsou projednávány před městskými trestními soudy (tribunaux de police) představované vždy jedním kariérním soudcem,
- délits - trestné činy vyšší závažnosti, za něž může být udělen trest odnětí svobody až 10 let jsou projednávány před okresními soudy (tribunaux correctionnels), které se skládají až ze tří kariérních soudců,

¹²⁹ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GŘIVNA, T., Trestní právo procesní, s. 797.

¹³⁰ McKEE, Y. J., Systémy trestní justice v Evropě a Severní Americe - Francie, s. 6.

- crimes - trestné činy, na než se vztahují tresty odnětí svobody od 10 let až do doživotí, a které jsou souzeny oblastními porotními soudy (cours d'assises) složených ze tří kariérních soudců a neprofesionálních porotců. Laičtí porotci jsou náhodně vybíráni ze seznamů. Soud skládající se ze soudců a porotců zjišťuje vinu a vynáší rozsudek.¹³¹

Trestní systém je založen na vyšetřovacím principu zahrnujícím institut vyšetřovacího soudce. Vyšetřující soudce má investigativní a soudní pravomoc. Jeho úkolem je usilovat o "důkaz pravdy". Proto je jeho povinností prostudovat daný spis a provádět další vyšetřování, aby zjistil, zda existuje dostatek důkazů pro případné předložení soudu.¹³² Pouze větší délits a všechny crimes jsou vyšetřujícímu soudci předávány státním zastupitelstvím před zahájením soudního řízení.

Jestliže se ukáže, že osoba obviněná z trestného činu neobdržela předvolání k soudu, soudní řízení může pokračovat a osoba je shledána vinou a je vynesena rozsudek (condamnation par défaut). Rozhodnutí však nemůže být uplatněno. Pokud je pachatel později nalezen, může žádat o nové soudní jednání v jeho přítomnosti a soudní rozhodnutí učiněné v jeho nepřítomnosti je vymazáno ze soudních záznamů.¹³³

V trestním řízení leží břímě důkazu na obžalobě. Obviněná osoba je považována za nevinnou, dokud není soudem shledána vinnou ze spáchání trestného činu. Jedná se o základní pravidlo, které platí od dob Francouzské revoluce. Soudní strana předkládající případ soudu musí poskytnout důkazy týkajících se nejen faktů případu, ale i úmyslu spáchat trestný čin.¹³⁴

Soud musí zhodnotit všechny důkazy tak, aby došel k názoru bez důvodné pochybnosti. Městské a okresní soudy musí uvést své důvody písemně a jejich rozhodnutí je přezkoumáváno soudy vyšších stupňů (odvolací soudy a Cour de cassation na národní úrovni).¹³⁵ Odvolání, které představuje plné přezkoumání případu podle zákona a skutečností, může být přeneseno z městských a okresních soudů na odvolací soud.¹³⁶

Porotní soud neuvádí důvody na jejichž základě dospěl k rozhodnutí. Proti všem rozhodnutím porotního soudu týkajících se závažných trestných činů se lze

¹³¹ McKEE, Y. J., Systémy trestní justice v Evropě a Severní Americe - Francie, s. 10.

¹³² McKEE, Y. J., Systémy trestní justice v Evropě a Severní Americe - Francie, s. 10.

¹³³ McKEE, Y. J., Systémy trestní justice v Evropě a Severní Americe - Francie, s. 23.

¹³⁴ McKEE, Y. J., Systémy trestní justice v Evropě a Severní Americe - Francie, s. 23.

¹³⁵ McKEE, Y. J., Systémy trestní justice v Evropě a Severní Americe - Francie, s. 23.

¹³⁶ McKEE, Y. J., Systémy trestní justice v Evropě a Severní Americe - Francie, s. 26.

odvolat a v případě odvolání podaného odsouzeným obžalovaným musí proběhnout proces úplně nový. Druhý soud je vybrán Nejvyšším soudem (Cour de cassation). Proti soudním rozhodnutím odvolacího soudu se rovněž lze odvolat k Nejvyššímu soudu v otázkách právních záležitostí.¹³⁷

V řízení pro mladistvé pachatele jsou příslušny k projednávání drobných trestných činů a přestupků soudy pro mladistvé, v kterých rozhoduje o provinění pachatele soudce sám (audience de cabinet). Závažnější trestné činy jsou souzeny soudem pro mladistvé (tribunal pour enfants), v němž zasedají profesionální soudce pro mladistvé pachatele a dva neprofesionální soudci vybraní ze skupiny lidí, kteří mají kontakt s problémy mladistvých.¹³⁸

Ve Francii převažuje důležitost zákona nad precedenčními rozhodnutí. Nicméně pravidla stanovená Nejvyšším soudem při interpretaci trestního práva mají mimořádný význam pro soudy nižších stupňů, která mají tendenci tato výkladová pravidla aplikovat. Soudní rozhodnutí Nejvyššího soudu jsou publikována v právnických časopisech a soudních ročenkách zaměřující se na právo aplikované na základě precedenčních případů.¹³⁹

4.3 Trestní řízení v Litvě

Trestní řízení v Litvě je zakotveno v Trestním zákoníku (Penal Code). Trestné činy klasifikuje do dvou skupin, závažné trestné činy a jiné trestné činy. Za závažné trestné činy jsou považovány záměrně spáchané trestné činy zahrnující zvýšené nebezpečí pro veřejnost. Výčet těchto trestných činů je taxativně vyjmenován v ustanovení Trestního zákoníku.¹⁴⁰

Organizace soudů je upravena v Ústavě, která uvádí čtyřstupňový systém běžné jurisdikce. Existují okresní a regionální soudy, Odvolací soud Litvy (Court of Appeal of Lithuania) a Nejvyšší soud Litvy (Supreme Court of Lithuania). Všechny tyto soudy mají Odbor trestních případů (Criminal Cases Division).¹⁴¹

Hlavní pravidla jurisdikce jsou zahrnuta v Trestním řádu (Code of Criminal Procedure) a Zákoně o soudech (Law on Courts). Okresní a regionální soudy jsou soudy první instance pro slyšení trestních případů. Regionální soudy prošetřují

¹³⁷ McKEE, Y. J., Systémy trestní justice v Evropě a Severní Americe - Francie, s. 26.

¹³⁸ McKEE, Y. J., Systémy trestní justice v Evropě a Severní Americe - Francie, s. 9.

¹³⁹ McKEE, Y. J., Systémy trestní justice v Evropě a Severní Americe - Francie, s. 27.

¹⁴⁰ ŠVEDAS, G., Systémy trestní justice v Evropě a Severní Americe - Litva, s. 10.

¹⁴¹ ŠVEDAS, G., Systémy trestní justice v Evropě a Severní Americe - Litva, s. 22.

odvolání v případech, které byly projednávány okresními soudy. Odvolacím soudem proti rozhodnutím regionálních soudů je Odvolací soud Litvy. Nejvyšší soud Litvy projednává případy podle kasačního postupu.¹⁴²

V řízení před okresními soudy prvního stupně jsou případy projednávány před jedním soudcem. U regionálních soudů rozhoduje buď jeden soudce či komora tří soudců. Tato komora projednává určité závažné trestné činy vyjmenované v Trestním řádu. Litevský soudní systém neuznává účast laických osob při soudním řízení.¹⁴³

Před regionálními soudy jako soudy odvolacími a Odvolacím soudem Litvy jsou případy projednávány komorou složenou ze tří soudců. U Nejvyššího soudu Litvy, který je nejvyšším soudem v trestních záležitostech, jsou trestní případy projednávány podle kasačního postupu komorou tří nebo sedmi soudců, nebo v plenárním zasedání soudu. Nejvyšší soud přezkoumává rozhodnutí z hlediska aplikace práva hmotného i procesního.¹⁴⁴

Zákon o soudech určuje, že soudní rozhodnutí vynesená komorami Nejvyššího soudu nebo plenárním zasedáním Nejvyššího soudu mají povahu precedenčních rozhodnutí.¹⁴⁵

Trestní zákoník obsahuje obecná ustanovení týkající se rozsudku. Při stanovení rozsudku, soud, který se řídí právním vědomím, vezme v úvahu typ a nebezpečnost spáchaného trestného činu, osobní poměry pachatele a okolnosti trestného činu, které mohou být polehčující nebo přitěžující. Uvádí zvláštní pravidla pro ukládání trestů v případě, že obžalovaný plně přizná svoji vinu, v případě, že obžalovaný spáchal několik trestných činů, nebo v případě, že je spáchán nový trestný čin dříve než je ukončen trest za předchozí trestný čin. V těchto posledních dvou případech může soud uložit i dva hlavní tresty. V ostatních případech lze uložit pouze jeden hlavní trest.¹⁴⁶ **(20, str. 27)**

V Litvě neexistuje zvláštní zákon o trestním postupu proti nezletilým delikventům.

¹⁴² ŠVEDAS, G., Systémy trestní justice v Evropě a Severní Americe - Litva, s. 22.

¹⁴³ ŠVEDAS, G., Systémy trestní justice v Evropě a Severní Americe - Litva, s. 22.

¹⁴⁴ ŠVEDAS, G., Systémy trestní justice v Evropě a Severní Americe - Litva, s. 22.

¹⁴⁵ ŠVEDAS, G., Systémy trestní justice v Evropě a Severní Americe - Litva, s. 23.

¹⁴⁶ ŠVEDAS, G., Systémy trestní justice v Evropě a Severní Americe - Litva, s. 27.

4.4 Trestní řízení v Německu

Trestní řízení je v Německu upraveno Německým trestním řádem, který byl přijat již v roce 1877 a následně byl několikrát novelizován.

Soud činí další kroky na základě obžaloby nebo návrhu na vydání trestního příkazu státním zastupitelstvím.

V prvním stupni rozhoduje v zásadě okresní soud. Podle stupně závažnosti trestného činu rozhoduje o trestných činech, za které zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nepřesahující dva roky samosoudce (Strafrichter). V případě, že hrozí uložení trestu odnětí svobody, za něj zákon ukládá trest odnětí svobody v délce dva až čtyři roky, nebo je obviněný obžalován z "Verbrechen" (trestné činy, za které zákon stanoví trest odnětí svobody s dolní hranicí trestní sazby nejméně jeden rok), rozhoduje senát složený ze soudce a dvou přísedících (Schöffengericht). O závažných trestných činech rozhoduje krajský soud (Landgericht). V závislosti na závažnosti a okolnostech projednávaného trestného činu rozhoduje v řízení o trestných činech, za něž lze uložit trest odnětí svobody s dolní hranicí trestní sazby převyšující čtyři roky nebo umístění v psychiatrické léčebně nebo preventivní detenci (po výkonu trestu) malý trestní senát při krajském soudu (Strafkammer). O zvláště závažných trestných činech, především o těch, které vedly ke smrti člověka, rozhoduje senát složený ze tří profesionálních soudců a dvou přísedících (Schwurgericht). Ve výjimečných případech, zahrnujících trestné činy proti státu, rozhoduje trestní grémium (Strafsenat am Oberlandesgericht) vyššího krajského soudu (Oberlandsgericht).¹⁴⁷

Pokud je obviněný odsouzen, může mu být uložen trest či jiná nápravná a ochranná opatření, a to podle závažnosti spáchaného činu. U dospělých má trest obecně formu peněžitého trestu či trestu odnětí svobody. Stejně jako je tomu v českém trestním právu, ukládá soud opatření jejichž účelem je napravit jedince či ochránit společnost před jeho další trestnou činností, v případě, že uložení trestu k naplnění tohoto účelu nestačí.¹⁴⁸

Odvolání proti rozsudkům okresního soudu projednává krajský soud (malý trestní senát), který přezkoumává skutkové okolnosti případu. Rovněž je možno podat k vyššímu krajskému soudu odvolání z důvodu právních vad proti rozhodnutí,

¹⁴⁷ JEHLÉ, J.-M., Trestní justice v Německu, s. 33.

¹⁴⁸ JEHLÉ, J.-M., Trestní justice v Německu, s. 13.

kteřé v prvním stupni učinil samosoudce či malý senát (Schöffengericht). Z důvodu právních vad je také možné se odvolat proti rozhodnutí malého trestního senátu při krajském soudu. Naproti tomu se lze odvolat proti rozhodnutí velkého trestního senátu či Schwurgericht z důvodu právních vad, pouze ke Spolkovému soudnímu dvoru. Ve všech případech může být odvolání z důvodu právních vad založeno pouze na argumentu, že je napadené rozhodnutí založeno na porušení zákona.¹⁴⁹

Soud rozhoduje o vině a trestu buď rozsudkem nebo trestním příkazem. Trestním příkazem je možné uložit jen taxativně vymezené druhy sankcí a zároveň pouze za situace, kdy soud považuje důkazy, které jsou obsaženy ve spise, za postačující. Proti trestním příkazu je možné podat opravný prostředek odpor. Pokud je podán, trestní příkaz se ruší a je nařizeno hlavní líčení. Při následném projednávání věci není soud vázán trestem uloženým v trestním příkazu. V opačném případě po uplynutí lhůty nabývá účinky pravomocného rozsudku.¹⁵⁰

Styl odůvodňování soudních rozhodnutí lze popsat jako "tolerantní zákonnost". Soudce nejen podkládá jednotlivá zjištění pod zákonná ustanovení, ale zároveň se připouští i argumenty jiné než výlučně zákonné a to především argumenty právní doktrínou.¹⁵¹

Řízení ve věcech mladistvých a mladých dospělých je upraveno Zákonem o soudnictví ve věcech mládeže. V těchto případech rozhodují zvláštní soudy pro mládež. Podle závažnosti případu a druhu sankce připadající v úvahu, rozhoduje buď samosoudce (Jugendrichter), senát složený ze soudce a dvou přísedících (Jugenschöffengericht), a nebo senát (Jugendkammer). Nejlehčí případy, za které připadá v úvahu uložení pouze výchovné či kázeňské opatření, rozhoduje Jugendrichter. Tam, kde by u dospělých rozhodoval Schwurgericht (zvláště závažné trestné činy), rozhoduje Jugendkammer. V ostatních případech obvykle rozhoduje v prvním stupni Jugenschöffengericht.¹⁵²

V řízení před soudem pro mládež lze podat jediný opravný prostředek a to odvolání k Jugendkammer proti rozsudkům, které vydal Jugendrichter či Jugenschöffengericht, týkající se skutkových okolností případu, nebo odvolání k vyššímu krajskému soudu z důvodu právních vad. Proti rozsudkům Jugendkammer

¹⁴⁹ JEHLE, J-M., Trestní justice v Německu, s. 33.

¹⁵⁰ ZEMAN, P., Zkrácené formy trestního řízení, s. 31.

¹⁵¹ BOBEK, M., O odůvodnění soudních rozhodnutí, s. 5.

¹⁵² JEHLE, J-M., Trestní justice v Německu, s. 34.

je možné podat odvolání z důvodu právních vad ke Spolkovému soudnímu dvoru.¹⁵³

¹⁵³ JEHLÉ, J.-M., Trestní justice v Německu, s. 34.

5. KAZUISTIKA – ROZBOR VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ

V této kapitole jsou rozebrána některá trestní rozhodnutí soudu v prvním i druhém stupni a to především jejich odůvodnění. Ne všechny z vybraných rozhodnutí jsou již pravomocné, ale pro zhodnocení jejich obsahu to není podstatné, neboť jde o zmapování použitých argumentů a naplnění zákonných obsahových náležitostí. Všechna použitá rozhodnutí jsou připojena v příloze diplomové práce.

Rozsudek OS v Táboře, sp.zn. 3T 124/2012

Jedná se o rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci obžalovaného JN, na kterého byla podána obžaloba z důvodu neplnění vyživovací povinnosti, která byla obžalovanému uložena rozhodnutím soudu a to ve výši 2.500,- Kč splatnou vždy do každého 15. měsíce k rukám matky nezletilého MN.

Rozhodnutí obsahuje náležitosti ustanovení § 120 odst. 1 TrŘ, tj. v záhlaví - označení soudu, den a místo vyhlášení, označení obžalovaného.

Výrok o vině obsahuje popis skutku včetně jeho zákonného pojmenování. Popis skutku je učiněn tak, aby nemohlo dojít k záměně s jiným. Součástí výroku o vině je i výrok o náhradě škody, resp. dlužného výživného.

Výrok o trestu zahrnuje zákonná ustanovení, podle kterých byl trest vyměřen, druh a výši trestu.

V odůvodnění rozhodnutí se soud nejprve v prvním odstavci zmiňuje jaké důkazy provedl. V následujících pěti odstavcích stručně popsal jednotlivé provedené důkazy, přičemž v pátém odstavci zároveň na základě listinných důkazů popsal dosavadní způsob života obžalovaného.

Následně odkázal na zákonné ustanovení, které upravuje zásadu volného hodnocení důkazů. Toto ustanovení v dalším odstavci rozvedl na konkrétní projednávaný případ. Uvedl, o které důkazy opřel svá skutková zjištění, mj. "tato skutečnost vyplývá především z důkazu, který soudu předstřela oprávněná MN...". Taktéž poukázal na osobní a majetkovou situaci obžalovaného. Soud důkladně popisuje úvahy, kterými se při hodnocení důkazů řídil, a které jej vedou k učinění závěru o vině obžalovaného.

Odůvodnění výroku o druhu a výměře trestu taktéž nejprve uvozuje odkazem na zákonné ustanovení. Až v dalším samostatném odstavci aplikuje toto zákonné ustanovení pro tento případ. Soud vcelku stručně a srozumitelně vysvětluje, jaké

skutečnosti jej vedou k uložení daného druhu trestu a jeho výši. Poukazuje nejen na dosavadní způsob života obžalovaného a jeho současnou situaci, ale i vlastními úvahami hodnotí žádané naplnění účelu ukládaného trestu.

Rozhodnutí taktéž správně obsahuje poučení o opravném prostředku.

Odůvodnění tohoto rozhodnutí považuji za téměř ukázkové, neboť je nejen přesvědčivé, ale i srozumitelné. Troufám si tvrdit, že díky stylu psaní, je i pro laického čtenáře přehledné a dá se v něm vcelku dobře orientovat. K přehlednosti přispívá mj. to, že zákonná ustanovení, která jsou nezbytná pro úplné odůvodnění rozhodnutí, jsou odlišena typem písma. Jejich aplikace pro konkrétní případ jsou stručná leč výstižná. Soudce zbytečně rozvláčně nepopisuje skutkové okolnosti, které ho vedly k učinění závěru ve výrokové části, ale vystihuje podstatu, z které je patrné, proč rozhodl tak, jak rozhodl.

Rozsudek OS v Českých Budějovicích, sp.zn. 4T 4/2013

Toto rozhodnutí bylo učiněno na základě podané obžaloby ve věci obžalovaného EK, pro přečin krádeže, kterého se měl dopustit, ačkoli byl již pro obdobné jednání v minulosti opakovaně pravomocně odsouzen. Zároveň se tohoto jednání dopustil před nabytím právní moci jiného rozhodnutí a proto je v této věci rozhodováno o uložení souhrnného trestu.

Rozhodnutí obsahuje všechny zákonné náležitosti, tedy záhlaví, výrok, odůvodnění i poučení o opravném prostředku.

Ve výroku o vině je popsáno jednání, které je obžalovanému kladeno za vinu, včetně příslušného zákonného ustanovení, skutková i právní věta.

Ve výroku o trestu je obsaženo ustanovení, podle kterého soud rozhodl o druhu a výměře trestu. Taktéž je uvedeno zákonné ustanovení, na jehož základě je ukládán souhrnný trest a uvedeno, které rozhodnutí se nabytím právní moci tohoto rozhodnutí ruší. Současně je vysloven výrok o uložení povinnosti nahradit škodu způsobenou tímto činem.

V úvodu odůvodnění soud uvádí důkazy, které provedl a o které opřel svá skutková zjištění. Blíže je popsáno sdělení obžalovaného, kterým se hájil u hlavního líčení.

Protože poškozený včasné uplatnil svého práva na náhradu škodu, vypořádává se soud v dalším odstavci s otázkou škody, která byla protiprávním jednáním obžalovaného poškozené společnosti způsobena.

Z dalšího odstavce odůvodnění je patrné, jak se soud vypořádává s obhajobou, tedy proč byl v dané věci přibrán soudní znalec. Jak zhodnotil provedený důkaz znaleckým posudkem, jaké úvahy ho vedly k tomu, že se ztotožnil se závěry znaleckého posudku a tím považuje tento důkaz za usvědčující.

Dále cituje svědectví provedené v hlavním líčení a popisuje listinný důkaz, z kterého lze nadto také vyvodit dosavadní způsob života obžalovaného.

V následném odstavci uvádí, které skutečnosti považuje po zhodnocení důkazů, za prokázané a jak se vypořádal s obhajobou "Jeho obhajobu...považuje soud za nevěrohodnou a účelovou...je zřejmé, že obžalovaný znal účinky těchto léků na svoji osobu".

Soud hodnotí závažnost trestného činu a přitěžující okolnosti. K osobě obžalovaného pouze uvádí informace zjištěné z rejstříku trestů.

V posledním odstavci odůvodňuje rozhodnutí o trestu, konkrétně stupněm škodlivosti jednání obžalovaného, možnosti jeho nápravy. Vzhledem k tomu, že je ukládán trest odnětí svobody uvádí, které důvody jej k tomu vedly, a proč jej ukládá v dané výši.

Soud se v odůvodnění rozhodnutí podrobně zabýval provedenými důkazy, sdělil úvahy, kterými se řídil při jejich hodnocení a současně vyložil, které skutečnosti tak považuje za prokázané. Lehce kriticky považují pasáž, v které soud využil "Ctrl C, Ctrl V", za zbytečnou, neboť soud se mohl opětovně opisování trestní minulosti obžalovaného v tomto bodě vyhnout. Myslím si, že není třeba odůvodňovat prokázané skutečnosti výpisem předchozích odsuzujících rozhodnutí. Tato rozhodnutí (dosavadní způsob života obžalovaného) jsou důležitá spíše pro odůvodnění druhu a výše trestu a to i v tomto případě bych tato sdělení podstatně zúžila, tak aby z nich bylo především patrné, že obžalovaný není v tomto případě projednáván za obdobnou činnost poprvé. Soud tedy sice naplnil všechny zákonné náležitosti odůvodnění, ale jeho struktura a styl psaní je spíše zpracován tak, aby byl srozumitelný pro nadřízený orgán, než pro adresáta, tím méně pro nezainteresovanou laickou veřejnost.

Usnesení KS v Českých Budějovicích, sp. zn. 4To 487/2013

Proti výše uvedenému rozsudku Okresního soudu v Českých Budějovicích, sp.zn. 4T 4/2013, bylo podáno obžalovaným odvolání.

Rozhodnutí soudu obsahuje všechny náležitosti záhlaví, výrok, odůvodnění a poučení.

V odůvodnění nejprve shrnuje dosavadní průběh trestního řízení. Následně uvádí obsah odvolání, zejména proti kterým výrokům směřuje a důvody, na kterých odvolatel staví své podání, včetně jeho návrhu na rozhodnutí odvolacího soudu.

Soud hodnotí postup nalézacího soudu, způsob, jakým se vypořádal z důkazy včetně obhajoby, tedy důkazy navrženými obžalovaným. Poté sám znovu hodnotí provedené důkazy, které jsou napadány námitkami odvolání. Sděluje úvahy, které jej vedou k učinění závěru. Zabývá se rovněž námitkami proti výroku o druhu a výměře trestu a odůvodňuje, proč považuje závěr nalézacího soudu za správný.

Odvolací soud stručně shrnul podstatné skutečnosti, které mu umožňují učinit kvalifikovaný závěr. Odůvodnění naplňuje požadavek přesvědčivosti. Nelze však opominout chybu v psaní a to přímo v názvu rozhodnutí "usnesení". Nicméně tento fakt není z právního hlediska podstatnou vadou.

Rozsudek OS v Táboře, sp.zn. 3T 60/2012

V tomto případě rozhodoval senát okresního soudu ve věci obžalovaného LL, který byl státním zastupitelstvím obžalován z týrání osoby blízké za současného způsobení těžké újmy na zdraví.

Rozsudek obsahuje všechny zákonné náležitosti.

Ve výroku je stručně popsán trestný čin, pro který je obžalovaný odsuzován, tak, aby nemohl být zaměněn s jiným, zároveň je přesně zákonně pojmenován a označeno příslušné zákonné ustanovení. Taktéž je uveden výrok o druhu a výměře trestu.

V odůvodnění soud nejprve vyjmenovává všechny provedené důkazy, které v následujících odstavcích podrobněji rozvádí. Soud odkazuje na zákonné ustavení, kterým se při provádění a hodnocení důkazů řídil.

Každá část odůvodnění věnovaná jednotlivému důkazu je protkána úvahami, kterými se soud při hodnocení důkazu řídil. V návaznosti s provedenými důkazy soud popisuje osobní a rodinné poměry obžalovaného. Velmi důsledně hodnotí osobu obžalovaného, ale i poškozené, neboť i tato je pro tento konkrétní případ neopomíjenou složkou pro náležité skutkové zjištění soudu. V této souvislosti soud odůvodňuje, proč bylo využito ustanovení zákona o možnosti čtení protokolu o

výpovědi svědka. Podrobně vysvětluje, jakými úvahami se řídil při hodnocení výpovědi svědka - osoby blízké.

V samostatném odstavci se pak vypořádal s odůvodněním, proč není obžalovaný současně odsouzen za způsobení těžké újmy na zdraví. Rozvádí důkazy, které provedl, ale nebyli dostatečně silné, aby mohl učinit přesvědčivý závěr o vině obžalovaného.

V odůvodnění výroku o druhu a výměře trestu uvádí důvody, které jej vedly k uložení daného trestu. Poukazuje nejen na polehčující, ale i přitěžující okolnosti, dosavadní způsob života obžalovaného a taktéž jeho aktuální rodinnou situaci.

Toto odůvodnění považuji za přesvědčivé a srozumitelné. Domnívám se, že plně odpovídá nejen zákonným požadavkům na obsahové náležitosti odůvodnění, ale i smyslu odůvodňování. Ač by jednotlivé části mohli být odlišeny např. stylem písma tak, aby byla struktura odůvodnění přehlednější, je přesto logicky provázané a čitelné nejen pro nadřízené orgány. Při čtení tohoto odůvodnění je patrný jeho účel. V tomto případě by bylo rozhodnutí soudu jen těžko přesvědčivé, kdyby se soud pouze naplnil požadované obsahové náležitosti odůvodnění bez použití vlastního rozumu. Lze také vyzdvihnout fakt, že soud, zcela výjimečně oproti jiným, použil pro své odůvodnění rozhodnutí literatury a judikaturu.

Usnesení OS v Táboře, sp.zn. 6T 153/2012

Jde o mezitímní rozhodnutí soudu ve věci obviněné MŠ, na kterou byl podán státním zastupitelstvím návrh na potrestání pro trestný čin podvodu, neboť obviněná si měla ponechat neoprávněně vyplacenou částku úřadem práce a to i přes jejich upozornění.

Rozhodnutí v záhlaví obsahuje název, označení soudu, den rozhodování i iniciály obviněné.

Ve výrokové části je popsán skutek, v kterém je spatřován trestný čin podvodu, výrok soudu o způsobu rozhodnutí, tj. podmíněné zastavení. Dále ve výroku stanovil délku zkušební doby za současného uložení přiměřené povinnosti, kterou konkrétně specifikoval.

Usnesení obsahuje odůvodnění rozhodnutí. Soud v něm nejprve uvádí zákonné ustanovení, na jehož základě může o věci rozhodnout o podmíněném zastavení. V dalším odstavci učinil subsumci tohoto ustanovení pro řešený případ.

Dále soud rozvádí, jaké skutečnosti v této věci naplňují zákonné podmínky užití odklonu. A zároveň posoudil závažnost trestného činu, který je v jednání obviněné spatřován, a její dosavadní způsob života.

Soud v následujícím odstavci souhrnně odůvodňuje, které skutečnosti jej vedly k rozhodnutí o podmíněném zastavení, proč byla uložena zkušební doba v dané délce a rozhodnuto o uložení přiměřené povinnosti. Výrok o uložení povinnosti odůvodňuje v samostatné části.

Součástí usnesení je také poučení o možnosti podání opravného prostředku.

Odůvodnění je stručné, ale s ohledem na daný případ, jasnost činu, není třeba většího rozepisování. V odůvodnění je uvedeno vše podstatné, co vede k přesvědčivosti rozhodnutí.

Rozsudek OS pro mládež v Pelhřimově, sp.zn. 7Rod 10/2011

V tomto případě soud rozhodoval ve věci nezletilé AK o uložení opatření podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže, kdy bylo rozhodnuto o uložení dohledu probačního úředníka a o nárocích náhrady nákladů trestního řízení.

Soud v odůvodnění nejprve popsal jednání, v kterém spatřuje čin jinak trestný. Uvedl osobní a rodinnou situaci nezletilé.

V následujícím odstavci odůvodnil, proč rozhodl o uložení trestního opatření.

Neopomenul ani odůvodnit výroky o náhradě nákladů řízení a poučení o opravných prostředcích.

Domnívám se, že vzhledem k tomu, že řízení bylo vedeno proti nezletilé, mohl soud více popsat dosavadní způsob života nezletilé a rodinné poměry. Dále považuji za nešťastné, že chybí konkrétní důkazy, o které opřel skutkové zjištění. Z tohoto by se dalo i vyvodit porušení principu "zákazu libovůle v rozhodování". Soud jen odkazuje na spisový materiál, aniž by rozvedl ty důkazy, o něž opírá svá zjištění, že byl skutečně spáchán čin jinak trestný. Soud, kromě toho, že popsal daný skutek, v kterém je spatřován čin jinak trestný, pouze parafrázoval zákonné podmínky pro uložení opatření a zásady, kterými se má soud v řízení proti nezletilým řídit. Z pouhého konstatování, že se nejednalo o prvé pochybení nezletilé, musí čtenář dovodit, že již nebylo možné rozhodnout jinak než výchovným opatřením.

6. ZÁVĚR

Cílem práce bylo především pokusit se najít odpovědi na otázky, jaký je dnešní smysl odůvodnění trestních rozhodnutí, jaká je jejich struktura a pro koho jsou určena.

Od počátku vzniku písemného odůvodnění bylo jeho účelem přesvědčit o správnosti rozhodnutí. V současné právní úpravě je odůvodnění, až na nějaké výjimky, nezbytnou součástí meritorních rozhodnutí. Zákon přímo stanoví jejich obsahové náležitosti.

Možná právě zákonná úprava obsahu odůvodnění svádí soudce pouze k prostému naplnění tohoto ustanovení a vytrácí se jeho skutečný smysl, tedy umožnit čtenáři pochopit závěr soudce, tedy, proč rozhodl tak, jak rozhodl. Na základě rozboru některých trestních rozhodnutí jsem došla k závěru, že povětšinou dochází k pouhému vyjmenování všech provedených důkazů bez toho, aby z toho bylo jasné patrné, které skutečnosti vedli soud k učinění závěru. Bylo by na místě více se zaměřit na vlastní úvahy soudu, kterými se řídil při vyhodnocování důkazů a vyzdvihnout, respektive blíže rozvést ty, o které opřel skutková zjištění. Jinak dochází k argumentačně prázdným pasážím, které jen přispívají k nepřehlednosti.

S otázkou smyslu odůvodnění úzce souvisí, komu je vůbec určeno. Z provedeného rozboru se nabízí odpověď, že nadřizovaným orgánům. Pokud by měl být ovšem naplněn smysl, pak by odpověď měla být, že každému. Ačkoli rozhodnutí nejsou obecně veřejně přístupná, měla by být odůvodněna tak, aby kdokoli, kdo je bude číst, nabyl přesvědčivosti, že soud rozhodl nejlépe, jak mohl. Namísto toho se musí prokousávat přepisy zákonných ustanovení a obšírnými popisy důkazů, aniž by se dověděl, přesně jaké skutečnosti vzal soud za prokázané a vyvodil z nich závěr.

Bez povšimnutí nemůže zůstat ani struktura odůvodnění. Každé odůvodnění by mělo být koncipováno tak, aby z něj bylo patrné, na základě čeho dospěl soud k rozhodnutí. Ve své práci jsem zkoumala víc rozhodnutí, než která jsou popsána v samostatné kapitole "Kazuistika - rozbor vybraných rozhodnutí". Zjistila jsem, že struktura jednotlivých odůvodnění rozhodnutí je v podstatě totožná. Soud povětšinou nejprve vymezuje provedené důkazy a podrobněji je popíše, což zároveň považuje za dostatečné prokázání trestné činnosti. Následuje uvedení právních závěrů soudu, tedy sdělí některé úvahy, kterými se řídil a odůvodní své výroky.

Bohužel často to znamená, že pouze přepíše ustanovení zákona a z něj vyplývající podmínky, po jejichž splnění může rozhodnout. Z takto napsaného odůvodnění lze spíše vyvodit závěr, že nám soudce chce říci, že i kdyby chtěl, nemohl rozhodnout jinak, neboť znění zákona je jasné.

Další nedostatek spatřuji ve stylu psaní, protože upřímně, většina adresátů, snad kromě jejich právních zástupců, nezná právní jazyk a není sto mu plně porozumět. Možná by stačilo i pouhé označení, jak a která část odůvodnění se týká kterého konkrétního výroku soudu.

Avšak přes některé vady výše popsané, lze říci, že soudy se v odůvodnění snaží o přesvědčivost rozhodnutí a naplnit tak hlavní smysl písemného odůvodnění. A obávám se, že kdyby došlo k vytvoření metodiky, jak strukturovat (psát) odůvodnění, mohlo by to mít za následek další nechtěné zformalizování a vytracení odrazu individuality každého soudce.

7. RESUMÉ

The main intention in this thesis was not only to demonstrate different types of sentences and claims, but primarily focus on their purpose and issue of justification of these claims.

In criminal proceedings there are so called meritorious claims, which ends the procedure and a procedural claims that regulate the process of the proceedings. The contents of the trial are regulated by law. Every claim should then have a heading, a verdict of guilt and punishment, justification and instruction about the precaution. The law implies what each part should include. Nevertheless, this means that the judge should not use his own reason when making a claim and adjust the claim to a specific case, especially when justifying the claim. The chapter “Claims and sentences in criminal prosecutions” of this thesis is dedicated to the basic division and contents of individual claims.

Due to the importance of justifying each sentence, an individual chapter is dedicated to this issue. Written justification became part of the sentence in the end of 18th century and its structure is influenced by law culture of particular countries. That is why we can differentiate the justification in the area of “common law”, French law and Germanic law culture. Czech form is influenced by Germanic law culture, writing style reflects Austrian tradition. In the justification, judge not only refers to and subordinates the facts to legal provisions, but also uses other than legal argumentation. Unlike the Germanic style of writing the justification, the Czech style does not use quotations of doctrinal papers that much.

The objective of the research was to try to find the answers to questions such as what is today’s purpose of justifications of sentences and claims, what their structure is and who they are intended for.

Based on the analysis of some sentences I have come to a conclusion, that the statements and evidences in the justification are only listed and it is not stated significantly, which facts lead the court to the conclusion. It would be appropriate to focus more on the reasoning of the court, which was helping when assessing the evidences, and stress out, respectively give more details about those significant for the factual findings. Otherwise there are parts without arguments which only contribute to confusion.

The question of the purpose of justifications is closely related to whom is it intended. From the analysis the suggested answer might be the superior authorities. But if the purpose was fulfilled, the answer should be everyone. Although the sentences are not usually accessible to the public, they should be justified in a way that anyone who might read them, would be persuaded, that the court has made the best possible decision. Instead people have to make their way through the transcriptions of legal provisions and descriptions of evidences without finding out which exact facts helped the court to make a conclusion.

Each justification should be conceived in a way that it is obvious what did the court use as a basis for its decision. I found out that the structure of individual justifications is almost identical. The court usually defines the evidences and describes them in details which are supposed to be a sufficient proof of criminal activity. The law conclusions of the court then follow, some of the reasoning is mentioned and the verdicts are justified. Unfortunately this means rewriting the legal provisions and the conditions that result from them, that can be helpful when deciding. From a justification written in this manner a conclusion can be made, that a judge wants to imply, that even if he wanted, he could not have decided otherwise, as the law is unequivocal.

Another deficiency I see is the writing style, because honestly, most of the addressees (perhaps except for their legal advisers) do not know the legal language and are not able to fully comprehend. Maybe it would be sufficient to simply mark the part, which is connected to particular claim and how is it connected.

For comparison, part of the thesis is dedicated to legal decisions in other Czech legislation and also in other countries. Each legal proceeding is concluded with some kind of legal decision that more or less resembles the decision in Czech criminal proceeding. Even though the proceedings are different and so is the country and other law and cultural influences – which is why the verdicts have different contents, their structure is almost identical. In other than criminal proceeding, a punishment cannot be imposed, though it is possible to use other kind of obligation or sanction. Nevertheless all the verdicts with a justification need to be justified in a convincing way.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRIVNA, T. a kol., Trestní právo procesní, Praha: ASPI, 2008, s. 824, ISBN 978-80-7357-348-5.

CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J. a kol., Trestní právo procesní, 4. aktualizované vydání, Praha: Linde Praha a.s., 2006, ISBN 80-7201-594-X.

JELÍNEK, J. a kol., Trestní právo procesní, 5. aktualizované vydání, Praha: Linde Praha a.s., 2007, ISBN 978-80-7201-630-3.

ŠÁMAL, P., HRACHOVEC, P., SOVÁK, Z., PÚRY, F., Trestní řízení před soudem prvního stupně, Praha: C. H. Beck, 1996, ISBN 80-7179-049-4.

MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol., Trestní právo procesní, 3. přepracované a doplněné vydání, Praha: C. H. Beck, 2007, s. 1211, ISBN 978-80-7179-572-8.

JELÍNEK, J., a kol., Trestní právo procesní, 2. aktualizované vydání podle novelizované právní úpravy účinné od 1.9.2011, Praha: Leges, 2011, s. 816, ISBN 978-80-87212-92-9.

WINTEROVÁ, A. a kol., Civilní právo procesní, 3. aktualizované a doplněné vydání, s. 691, Praha: Linde Praha a.s., 2004, ISBN 80-7201-464-1.

HENDRYCH, D. a kol., Správní právo, 7. vydání, Praha: C. H. Beck, 2009, s. 875, ISBN 978-80-7400-049-2.

ŠÁMAL, P., KRÁL, V., BAXA, J., PÚRY, F., Trestní řád, Komentář - díl I., 4. vydání, Praha: C. H. Beck, 2002, s. 1224, ISBN 80-7179-634-4.

WINTEROVÁ, A. a kol., Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou, 1. vydání podle stavu k 1.5.2003, Praha: Linde Praha a.s., 2003, s. 889, ISBN 80-7201-419-6.

BOBEK, M., O odůvodňování soudních rozhodnutí, vyšlo v Právních rozhledech, roč. 2010, č. 6, str. 204 - 2011. Dostupné také z <http://www.eui.eu/Personal/Researchers/mbobek/docs/oduvodnovani.pdf>

VISINGER, R., Odůvodnění rozhodnutí v trestních věcech, studentská vědecká odborná činnost, 2011. Dostupné z <http://svoc.prf.cuni.cz/sources/4/12/95.pdf>

ZEMAN, P. a kol., Zkrácené formy trestního řízení - možnosti a limity, Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2013, ISBN 978-80-7338-133-2. Dostupné také na www.ok.cz/iksp/docs/408.pdf

ŠVEDAS, G., Systémy trestní justice v Evropě a Severní Americe - Litva, přel. I.T.C. Jan Žižka, Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2002, ISBN 80-7338-001-3. Dostupné také na www.ok.cz/iksp/docs/276.pdf

McKEE, J-Y., Systémy trestní justice v Evropě a Severní Americe - Francie, přel. I.T.C. Jan Žižka, Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2003, ISBN 80-7338-012-9. Dostupné také na www.ok.cz/iksp/docs/287.pdf

JEHLE, J-M., Trestní justice v Německu - Fakta a čísla, přel. Agentura Pylon, Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2006, ISBN 80-7338-053-6. Dostupné také na www.ok.cz/iksp/docs/326.pdf

GRUZ, Z., Rozhodování o náhradě škody v adhézním řízení, Praha: Trestněprávní revue, roč. 2004, č. 7, str. 203.

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád).

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

Nález ÚS s. 7, Pl. ÚS č. 24/97, sv. 11, roč. 1998, s. 111, K ústavní zásadě rovnosti v právech.

Nález ÚS, II ÚS 1320/08, sv. 55, roč. 2009, s. 47, K rozhodnutí o náhradě škody v trestním řízení.

Judikatura R V/1968, s. 42. Sbírky rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR.

Judikatura R V/1968, s. 43. Sbírky rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR.

Judikatura R V/1968, s. 45-6. Sbírky rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR.

POUŽITÉ ZKRATKY

TrŘ – zákon č. 141/1961 Sb, o trestním řízení soudním (trestní řád).

TZ – zákon č. 40/2009 Sb, trestní zákoník.

o. s. ř. – zákon č. 99/1963 Sb, občanský soudní řád.

SpŘ – zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

OS – okresní soud.

KS – krajský soud.

PŘÍLOHY

Rozsudek Okresního soudu v Táboře, sp.zn. 3T 124/2012.

Rozsudek Okresního soudu v Českých Budějovicích, sp.zn. 4T 4/2013.

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích, sp.zn. 4To 487/2013.

Rozsudek Okresního soudu v Táboře, sp.zn. 3T 60/2012.

Usnesení Okresního soudu v Táboře, sp.zn. 6T 153/2013.

Rozsudek Okresního soudu pro mládež v Pelhřimově, sp.zn. 7RoD 10/2011.

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Táboře rozhodl samosoudcem Mgr. Martinem Prokopem v hlavním líčení konaném dne 26.4.2013 v Táboře **t a k t o** :

Obžalovaný

nar. v Českých Budějovicích, nezaměstnaný, trvale bytem Senožaty č. 17, okr. Tábor,

u z n á v á s e v i n n ý m, ž e

v období od měsíce ledna 2012 do 6.6.2012 v Senožatech, okr. Tábor, v Dřítině, okr. České Budějovice, ani jinde, ničím nepřispěl na výživu svého nezaopatřeného syna Josefa Němce, nar. 29.12.2006, ačkoli si byl této své zákonné vyživovací povinnosti vědom a co do způsobu úhrady a výše mu byla konkretizována pravomocným rozsudkem Okresního soudu v Českých Budějovicích sp. zn. 11 Nc 105/2009 ze dne 30.7.2009 částkou 2.500,-Kč měsíčně, splatnou vždy do každého 15. dne v měsíci předem k rukám matky nezletilého .
bytem Dřítěn č. 71, okr. České Budějovice, když obžalovaný se záměrně vyhýbal legálnímu příjmu a pracoval pouze tzv. brigádně, v úmyslu zatajit před oprávněnou výdělek, z něhož by mohlo být uspokojeno výživné, oprávněné tak za uvedené období dluží částku 12.500,-Kč,

t e d y

úmyslně se vyhýbal plnění své zákonné povinnosti vyživovat jiného po dobu delší než čtyři měsíce,

č í m ž s p á c h a l

přečin zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 2 tr. zákoníku,

a z a t o s e o d s u z u j e

podle § 196 odst. 2 tr. zákoníku za užití § 62 odst. 1 a § 63 odst. 1 tr. zákoníku k trestu obecně prospěšných prací ve výměře **300 (třista) hodin**.

Podle § 63 odst. 2 tr. zákoníku se obžalovanému ukládá povinnost v průběhu výkonu trestu obecně prospěšných prací hradit výživné běžné a podle svých sil uhradit výživné dlužné.

O d ů v o d n ě n í :

Soud v hlavních líčeních provedl důkazy výpovědi obžalovaného z přípravného řízení, jenž se, ač řádně a včas předvolán, k hlavnímu líčení nedostavil, dále výsledkem svědkyně , důkazy listinnými. Takto jednak navrženými obžalobou, z nichž lze zmínit přehled placení výživného, kopii rodného listu nezletilého, rozsudky Okresního soudu v Českých Budějovicích v opatrovnickém řízení a dále výkazy o majetkových poměrech a osobní výkazy obžalovaného. Z listin opatřených soudem jde o rozsudek Okresního soudu v Táboře ze dne 1.6.2012, č.j. 3T 35/2012 - 67, dále rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře ze dne 13.2.2013, č.j. 14To 6/2013-95. Soud dále vyžádal od Okresního soudu v Českých Budějovicích listiny ze spisu sp.zn. 32T 11/2013-57, a to jednak obžaloby v předmětné trestní věci a dále trestní příkaz tamního soudu ze dne 31.1.2013, č.j. 32T 11/2013-57. Provedeny byly rovněž listiny předložené oprávněnou konkrétně e-mailová komunikace s obžalovaným, jak se čte na č.l. 76-82 spisu.

Z generálií uvedených **obžalovaným** . vyplývá, že tento je vyučen jako opravář zemědělských strojů, je nemajetný a pobírá podporu v nezaměstnanosti ve výši 4.500,- Kč. V době konání výsledku, tj. v červnu 2012, byl údajně bez zaměstnání, veden na Úřadu práce v Táboře. K věci samé se obžalovaný nevyjádřil.

Z výpovědi **oprávněné** . vyplývá, že do dne konání hlavního líčení dne 26.2.2013, ji obžalovaný na dlužném výživném neuhradil ničeho, pouze od ledna 2012 obdržela za provedenou exekuci 5.000,- Kč. Šlo o výživné za období předcházející žalovanému období, tedy lednu 2012. Obžalovaný nekontaktuje ani syna, o něhož se nezajímá, ani oprávněnou. Nejeví snahu se na úhradě výživného nijak dohodnout. Pokud jde o otázku, zda obžalovaný v rozhodném období pracoval, svědkyně uvedla, že si zahrála na „detektiva,“ když v profilu obžalovaného na internetu zjistila, že prodává nějaké věci.

Založila si e-mail s fiktivním jménem, a tak se chtěla dostat k informacím, zda obžalovaný pracuje. Obžalovaný jí odpověděl na nějakou konverzaci, že pracuje „na černo,“ že je to tajné, protože „bývalka chce hrabat“. Obžalovaný jí napsal, že může splácet 5.000,- Kč měsíčně, že bydlí u rodičů a příjem má na černo. Svědkyně sama byla v žalovaném období zaměstnána, splácí úvěr. Svědkyně trpí rakovinou pobřišnice, obžalovaný to ví.

Svědčce dále předložila soudu e-mailovou komunikaci, kterou s obžalovaným vedla pod smyšlenou e-mailovou adresou. Tato byla provedena jako listinný důkaz a vyplývá z ní, že obžalovaný skutečně v komunikaci uvádí, že bydlí u rodičů, příjem má na černo, ale může splácet 5.000,- Kč měsíčně. V e-mailu ze dne 20.2.2013 tento uvádí, že pracuje u firmy, kde jsou spokojeni, akorát je to tajné a na černo, protože bývalka chce hrabat a je to jediná obrana. Proto je to tak složitě.

Provedeny byly další listinné důkazy, a to přehled placení výživného, rodný list oprávněného, rozsudek Okresního soudu v Českých Budějovicích, č.j. 11Ne 105/2009-12 ze dne 30.7.2009, jímž se schvaluje dohoda rodičů o výživném na nezletilého, dále trestní příkaz Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 15.6.2011, č.j. 32T 95/2011-37, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 1 tr. zákoníku. Další odsouzení obžalovaného je datováno dnem 1.6.2012, a to pod sp. zn. 3T 35/2012, kdy mu byl zdejší soudem ukládán již trest nepodmíněný, pro přečin zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 1, 3 písm. b) tr. zákoníku. K odvolání obžalovaného bylo toto rozhodnutí Krajským soudem v Českých Budějovicích - pobočka v Táboře změněno, kdy mu byl rozsudkem ze dne 13.2.2013, č.j. 14 To 6/2013 - 95, ukládán podmíněný trest odnětí svobody v trvání 4 měsíců, odložený na zkušební dobu ve výměře 30 měsíců. Takto bylo rozhodnuto s ohledem na amnestii prezidenta republiky, jímž se obžalovanému promijí trest uložený již citovaným trestním příkazem Okresního soudu v Českých Budějovicích, sp. zn. 32T 95/2011. Dosud nepravomocným trestním příkazem Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 31.1.2013, č.j. 32T 11/2013-57, byl obžalovanému ukládán úhrnný trest odnětí svobody v trvání 10 měsíců, s podmíněným odkladem na zkušební dobu v délce 2 let, a to pro přečin úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1 tr. zákoníku a přečin zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 1 tr. zákoníku. Ze zpráv Úřadu práce, pracoviště České Budějovice, vyplývá, že obžalovaný v rozhodném období nebyl vyplácen dávkami státní sociální podpory, nebyl veden v evidenci úřadu práce, ani nebyl zaměstnán, nepobíral pomoc v hmotné nouzi. Na jeho osobu je vedeno několik exekucí.

Soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu, řídice se svým vnitřním přesvědčením založeném na pečlivém uvážení všech okolností případu (§ 2 odst. 6 trestního řádu) a dospěl k závěru, že má k dispozici dostatečný důkazní materiál, který mu dovoluje ve věci rozhodnout o vině obžalovaného.

Soud konstatuje, že obžalovaný mimo jakoukoliv pochybnost naplnil skutkovou podstatu přečinu zanedbání povinné výživy ve své základní skutkové podstatě, tj. neplnil svou zákonnou povinnost vyživovat jiného po dobu delší než 4 měsíce. Současně je nutno konstatovat, že s ohledem na změnu trestního práva hmotného, provedenou novelou trestního zákoníku účinnou od prosince 2012, již jeho jednání nezakládá znak zpětnosti dle § 196 odst. 3 písm. b) tr. zákoníku. Proto nebyl obžalovaný uznán tímto trestním činem, naplnil však nepochybně skutkovou podstatu přečinu zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 2 tr. zákoníku, a proto bylo jeho jednání takto soudem kvalifikováno. Obžalovaný nemusel být na tuto skutečnost upozorňován vzhledem k tomu, že jde o kvalifikaci mírnější, než jaká vyplývá

z podané obžaloby. S ohledem na fakt, že přečin zanedbání povinné výživy tvoří samostatnou skutkovou podstatu, která zahrnuje též znaky skutkové podstaty zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 1 tr. zákoníku, bylo jeho jednání kvalifikováno jako přečin zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 2 tr. zákoníku. Obžalovaný se totiž úmyslně vyhýbal plnění své zákonné povinnosti vyživovat jiného po dobu delší než 4 měsíce. Tato skutečnost vyplývá především z důkazu, který soudu předestřela oprávněná tzn. že obžalovaný pracoval v kritické době na černo, aby se vyhnul možnosti legalizovat svůj příjem v úmyslu zatajit před oprávněnou výdělek, z něhož by mohlo být uspokojeno výživné. To také promítá soud do popisu skutku výroku rozsudku. Tzv. brigádní práce, tj. práce bez pracovní smlouvy, bez povinnosti hradit daň z příjmu fyzických osob a odvody na sociálním a zdravotním pojištění, má vedle této významné „úspory“ pro obžalovaného rovněž tu výhodu, že není možno takový příjem postihnout exekucí. Soud konstatuje, že obžalovaný je zcela práce schopen, nic mu nebrání v tom, aby si obstarával živobytí vlastní prací, jeho náklady na živobytí jsou determinovány faktem, že nemá další vyživovací povinnost, bydlí u matky, není tedy důvodu se domnívat, že by nebylo v jeho silách hradit výživné řádně a včas, jak je mu ukládáno zákonem o rodině, resp. jak opakovaně slibuje orgánům činným v trestním řízení, naposledy v oprávněném prostředku proti rozsudku zdejšího soudu sp. zn. 3T 35/2012. Soud totiž nepřehlédl z odůvodnění rozhodnutí v trestní věci sp.zn. 3T 35/2012 ani anoncovanou vůli pracovat soustavně, ani fakt, že své povinnosti není ochoten dostát, naopak se jí úmyslně vyhýbá.

Pokud jde o výrok o druhu a výměře trestu, soud bere v úvahu kritéria stanovená ustanoveními § 38 a § 39 tr. zákoníku, tedy jednak povahu a závažnost projednávaného trestného činu a jednak poměry pachatele, tj. zásadu přiměřenosti (proporcionality) trestní sankce v širším slova smyslu, jednak také požadavek tzv. subsidiarity trestní sankce (§ 38 odst. 1, 2 tr. zákoníku). Při stanovení druhu trestu a jeho výměry pak soud přihlédne ve smyslu § 39 odst. 1, 2 tr. zákoníku k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu (jenž jsou určovány zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou, záměrem nebo cílem), dále soud přihlédne k osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům pachatele a k jeho dosavadnímu způsobu života a k možnosti jeho nápravy. Mimoto soud přihlédne k chování pachatele po činu, zejména k jeho snaze nahradit škodu nebo odstranit jiné škodlivé následky činu, a konečně k účinkům a důsledkům, které lze očekávat od trestu pro budoucí život obžalovaného. Soud mimoto posuzuje existenci polehčujících a přitěžujících okolností, jak je definuje ust. § 41 a § 42 tr. zákoníku, a poté dospěl k následujícím závěrům:

Pokud jde o rozhodnutí o druhu a výměře trestu pro obžalovaného, soud konstatuje, že obžalovaný se v současné době nachází ve zkušební době podmíněného odsouzení z rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře, č.j. 14To 6/2013-95. Trest ukládaný mu Okresním soudem v Českých Budějovicích pod sp.zn. 32T 95/2011 byl obžalovanému amnestován, hledí se na něj, jako by nebyl odsouzen. Pokud pak jde o dosud nepravomocný trestní příkaz Okresního soudu v Českých Budějovicích, sp.zn. 32T 11/2013, zde nepřichází v úvahu ukládání tzv. velkého souhrnného trestu, když není splněna judikатурní podmínka, aby všechny sbíhající se trestné činy téhož pachatele, o nichž bylo rozhodováno ve více trestních řízeních, byly spáchány dříve, než byl vyhlášen prvý odsuzující rozsudek soudu I. stupně (jímž je rozsudek Okresního soudu v Táboře ze dne 1.6.2012, sp.zn. 3T 35/2012). Byť Okresním soudem v Českých Budějovicích nebyl obžalovanému ukládán souhrnný trest za skutek tento a jednání, pro něž byl stíhán pod bodem 1. výroku o vině, tj. úvěrový podvod, hranicí souhrnnosti ve vztahu k jednání, pro něž je tanním soudem stíhán, je

každopádně datum vyhlášení prvního rozhodnutí ve věci, datum 1.6.2012. Z uvedeného je zřejmé, že je na místě ukládat obžalovanému trest samostatný. V neprospěch obžalovaného z důvodu prezidentské amnestie nyní svědčí pouze jediné odsouzení, a to již citovaným rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře. Navzdory vysoce zavřenímhodnému přístupu obžalovaného ke své povinnosti, stanovené nejen zákonem o rodině, ale též normami morálními, faktu, že obžalovaný výživné nehradil ani v době, kdy měl poměrně solidní legální příjem, že neplní svoji alimentární povinnost již poměrně delší dobu a že tak minimálně v žalovaném období činil úmyslně, byl obžalovanému ukládán ještě trest nespojení s odnětím svobody, a to trest obecně prospěšných prací. Ovšem vyměřený již při horní hranici zákonné trestní sazby. Obžalovaný je práce schopen, resp. prokazatelně pracuje, byť tak, aby nemohl být jeho příjem postižen případným výkonem rozhodnutím za pohledávkou na výživné pro svého nezletilého syna. Proto není důvodu ukládat mu tento druh trestu, jenž mu současně poskytne šanci prokázat, že svoji opakovaně anoncovanou vůli plnit výživovací povinnost myslí vážně. Současně byla obžalovanému ukládána povinnost, aby v průběhu výkonu trestu hradil výživné běžné a podle svých sil uhradil výživné dlužné. Obžalovaný se upozorňuje, že jeho výživovací povinnost i dluh na výživném stále trvá a nezmění-li svůj dosavadní přístup k povinnosti, stanovené zákonem o rodině, dříve či později mu bude ukládán nepodmíněný trest odnětí svobody.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku je **přípustné odvolání do o s m i dnů** od doručení opisu rozsudku prostřednictvím Okresního soudu v Táboře ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích.

Rozsudek může odvoláním napadnout

- a) státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku
- b) obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se jej přímo dotýká
- c) zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku o zabrání věci
- d) poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody pro nesprávnost výroku o náhradě škody

Osoba oprávněná napadat rozsudek pro nesprávnost některého jeho výroku může ho napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí.

V neprospěch obžalovaného může rozsudek napadnout odvoláním jen státní zástupce, toliko pokud jde o povinnost k náhradě škody má toto právo též poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody.

Ve prospěch obžalovaného mohou rozsudek odvoláním napadnout kromě obžalovaného a státního zástupce i příbuzní obžalovaného v pokolení přímém, jeho sourozenci, osvojitel, osvojenec, manžel a druh, a to ve lhůtě, v níž může podat odvolání obžalovaný. Státní zástupce tak může učinit i proti vůli obžalovaného. Je-li obžalovaný zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena, může i proti vůli obžalovaného za něho v jeho prospěch odvolání podat též jeho zákonný zástupce a obhájce.

Odvolání musí být ve lhůtě, v níž je lze podat, nebo v další lhůtě stanovené předsedou senátu soudu prvního stupně odůvodněno, aby bylo patrné, v kterých výrocích je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo.

Státní zástupce je povinen v odvolání uvést, zda ho podává, byť i zčásti, ve prospěch nebo neprospěch obžalovaného.

Právo podat odvolání nepřísluší tomu, kdo se ho výslovně vzdal. Odvolání je nutno podat ve **t ř e c h** vyhotoveních.

V Táboře dne 26.4.2013

Mgr. Martin Prokop, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Martina Ludvíková

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 23.06.2013. Připojení doložky provedla Petra Čabáková dne 25.06.2013.

Petra
Čabáková
vá

-104

Toto rozhodnutí nabývá účinnosti
dne 28.7.2014

V Českých Budějovicích
dne 05.02.2014

ČESKÁ REPUBLIKA

→ 44 244/2013-136
11. 9. 2014 11:41:13 - 179

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Českých Budějovicích rozhodl v hlavním líčení konaném dne 28.5.2013 samosoudcem JUDr. Pavlem Pavlátkou, t a k t o :

obžalovaný

nar. Brně, Přehořov 11, Přehořov, t.č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Vazební věznici České Budějovice,

je v inen, že

dne 8.1. 2013 v době kolem od 06.45 do 07.15 hodin jednajice se záměrem získat pro sebe majetkový prospěch ve formě odcizení zboží odcizil v prostorách obchodního domu TESCO v Českých Budějovicích, J. Boreckého 1590, 1 ks náteřníku v hodnotě 249,- Kč, 10 balení Mozartkugeln 297 g v celkové hodnotě 1.499,- Kč, 1 ks loveckého uheráku 260 g v hodnotě 60,90 Kč, 1 ks čabajské klobásy Gyulai v hodnotě 113,30 Kč, 1 ks zubní pasty Climon F. gel 75 ml v hodnotě 80,90 Kč, 1 ks uzené kůty vakuované v hodnotě 140,40 Kč, 1 ks tyčinky Protein Rox 275 g Bang v hodnotě 79,- Kč, 1 ks zubního kartáčku zn. Oral v Českých Budějovicích maxi clean v hodnotě 40,90 Kč, 1 ks lepidla na zubní náhrady Bam v hodnotě 119,90 Kč, 1 ks zubní pasty Signal White systém med v hodnotě 72,90 Kč a 30 ks preparátu Konenzym G – 10 v celkové hodnotě 112,- Kč, kdy v prostorách obchodního domu z odcizených věcí část zkonsumoval a většinu zboží znehodnotil rozbalením, kdy je v prostorách obchodního domu uschoval ve svém oděvu a tašce a bez jeho úhrady je pronesl prostorem pokladen, kdy při opuštění obchodního domu byl přistižen jeho ostrahou, na její výzvy k zastavení nereagoval a snažil se z místa uprchnout, kdy zaútočil na pracovníka bezpečnostní služby , přičemž tímto jednáním způsobil majiteli odcizeného zboží společnosti Tesco Stores ČR a.s. se sídlem Vršovická 1527/68 b, Praha

10 IČ 45308314 škodu v celkové výši 2.568,20 Kč, když za obdobné jednání kvalifikované jako trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. a), písm. e) trestního zákona účinného do 31.12. 2009 byl odsouzen rozsudkem Okresního soudu v Táboře sp. zn. 1 T 68/2005 ze dne 7.12. 2005, který nabyl právní moci dne 22.2. 2006 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích pobočka Tábor sp. zn. 14 To 39/2006 k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 5-ti let, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s ostrahou, když tento trest dne 24.5. 2010 vykonal a zároveň byl odsouzen rozsudkem Okresního soudu v Táboře sp. zn. 2 T 122/2010 ze dne 2.2. 2011, který nabyl právní moci dne 20.4. 2011 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích pobočka Tábor sp. zn. 14 To 101/2011 pro spáchání přečinu krádeže podle § 205 odst. 2 trestního zákoníku, přečinu vyhrožování s cílem působit na úřední osobu podle § 326 odst. 1 písm. a), odst. 2 trestního zákoníku, přečinu krádeže podle § 205 odst. 2 trestního zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku a přečinu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku k nepodmíněnému úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 22 měsíců pro jehož výkon byl zařazen do věznice s ostrahou, když tento trest dne 8.5. 2012 vykonal,

t e d y

– **přisvojil si cizí věc tím, že se jí zmocnil a byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen a potrestán, a bezprostředně po činu se pokusil uchovat si věc násilím,**

t í m s p á č h a l

přečin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. c), odst. 2 trestního zákoníku

a o d s u z u j e s e

podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku, za použití § 43 odst. 2 tr. zákoníku, tedy i za přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. f) tr. zákoníku, kterým byl pravomocně uznán vinným rozsudkem Okresního soudu Plzeň – Sever ze dne 3.5.2013, sp. zn. 22T 29/2013, který nabyl právní moci dne 3.5.2013, k **souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 14 (čtrnáct) měsíců nepodmíněně.**

Podle § 56 odst. 2 písm. c) tr. zákoníku se **pro výkon tohoto trestu zařazuje do věznice s ostrahou.**

Podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku se současně zrušuje výrok o trestu z rozsudku Okresního soudu Plzeň – Sever ze dne 3.5.2013, sp. zn. 22T 29/2013, jakož i všechna další rozhodnutí, na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Podle § 228 odst. 1 tr.ř. se mu ukládá povinnost uhradit poškozené společnosti Tesco Stores ČR a.s. se sídlem Vršovická 1527/68 b, Praha 10 IČ 45308314, škodu ve výši 2.319,- Kč.

O d ů v o d n ě n í :

Důkazy provedenými v hlavním líčení byl spolehlivě prokázán skutkový děj v tom rozsahu, jak je popsán ve výrokové části výroku o vině. Při svém rozhodování vycházel soud z výpovědi

svědka , ze znaleckého posudku znalce z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie MUDr. Jana Tučka, jakož i z listinných důkazů.

Obžalovaný ve zkráceném řízení využil svého oprávnění a k věci nevyprávěl. U hlavního líčení se hájil tím, že na předmětné jednání, kdy se měl dopustit přečinu krádeže v OD Tesco v Českých Budějovicích si v důsledku požití léků Rivotril a Tramal, vůbec nepamatuje. Uvedl, že z posledního výkonu trestu odnětí svobody byl propuštěn na amnestii prezidenta republiky dne 3.1.2013, poté se zdržoval u své babičky a následně odjel do Soběslavi, aby získal částku 1.000,- Kč pomoci v hmotné nouzi na odboru sociálních věcí, respektive úřadu práce. Pamatuje si, že si vzal jednu tabletu Rivotrilu a Tramalu, když šel „na pracák“, jelikož ta částka 1.000,- Kč, mu měla být vydána až asi za hodinu, šel vedle u úřadu práce do baru Domino, kde si dal čaj, který vypil, poté zaplatil a pak už si nic nepamatuje. Probral se až na policejní cele na Plavské ulici v Českých Budějovicích. Poukázal na to, že jeho jednání bylo nezvyklé, chaotické, neví, kam všude cestoval a proč, nechápe, jak se do toho Tesca dostal a proč tam vzal všechny uvedené věci. Má za to, že ani všechny věci by se mu do jeho tašky nevešly, kolik tablet uvedených léků požil, neví.

Poškozená společnost Tesco Stores ČR, a.s. České Budějovice se připojila s požadavkem na náhradu škody ve výši 2.319,- Kč, kdy celková hodnota odcizeného zboží činila 2.568,- Kč, přičemž zboží v hodnotě 249,- Kč bylo vráceno zpět do prodeje. Z úředního záznamu PČR, respektive trestního oznámení o strahu OD Tesco , nar. je zřejmé, že obžalovaný byl s odcizeným zbožím, které si dával pod bundu a do příruční tašky, zadržen kolem 07.15 hodin poté, co prošel bez zaplacení přes pokladni zónu, kdy na vyzvání, aby je následoval muž sáhl rukou do pravé kapsy a vytáhl stříbrný předmět, který vypadal jako zavírací nůž a s tímto se rozběhl proti kolegovi, proto muže strhli k zemi a zpacifikovali a zavolali na linku 158, kdy vyčkali příjezdu PČR. Rovněž je zde uvedeno, že zadržený se před příjezdem hlídky fezal do rukou **obařem od léků. Dále je uveden výčet věcí zajištěných u zadrženého Eduarda Kohouta s tím, že všechny zajištěné věci, kromě nátečnicku pachatel poškodil a nemůžou být vráceny do prodeje. Hlídku PČR, která obžalovaného převzala do úředního záznamu uvedla, že jmenovaný byl v apatickém stavu, na verbální komunikaci reagoval minimálně, neustále usínal. Od podezřelého se dozvěděli, že snědl nějaké prášky, proto s ním byli na vyšetření u lékaře, který ale neshledal důvody pro jeho umístění do lékařského zařízení, nebo na protialkoholní záchytnou stanicí.**

Skutek je dále dokladován vyhodnocením záznamu bezpečnostní kamery, kde je uvedeno v časové souvislosti jednání obžalovaného v kritickou dobu v OD Tesco. Z paragonu OD Tesco je zřejmá celková výše škody způsobená obžalovaným.

S ohledem na obhajobu obžalovaného, úřední záznam pracovníků o strahu OD Tesco, jakož i popis jednání obžalovaného v obžalobě projednávané u Okresního soudu České Budějovice pod sp. zn. 5T 141/2012, kde obžalovaný při zadržení v OD Prior bodnul nezjištěným předmětem pracovníka bezpečnostní služby do hrudníku, byl v jeho věci přibrán soudní znalec, za účelem zpracování znaleckého posudku, ke zjištění duševního zdraví obžalovaného, dále zda jeho pobyt na svobodě je nebezpečný – jaké jsou příčiny agresivního jednání obžalovaného a zda jeho jednání v daném případě mohlo být ovlivněno požitými léky. Soudní znalec MUDr. Jan Tuček z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, ve znaleckém posudku předně uvedl, že u posuzovaného byla zjištěna smíšená porucha osobnosti s rysy disociálními a emočně nestabilními, impulzivními, kdy tato porucha je trvalého charakteru a je přítom i v současné době. Posuzovaný dlouhodobě nadužívá lék ze skupiny benzodiazepinů Rivotril, jeho užívání je možné označit již jako závislost, v důsledku užití většího množství Rivotrilu během páchání předmětné trestné činnosti velmi pravděpodobně došlo k rozvoji anterográdní amnézie (neschopnost pamatovat si události po požití léků). Pokud by se prokázalo, že posuzovaný spáchal trestný čin dne 8.1.2013 pod vlivem Rivotrilu a Tramadolu, bylo by možné označit jeho schopnosti rozpoznat protiprávnost svého jednání a své jednání ovládat, jako podstatně snížené. Pokud by se užití léků před spácháním

trestného činu neprokázalo, ovlivnila by ho schopnost ovládat své jednání a rozpoznat protiprávnost svého jednání pouze jeho smíšená porucha osobnosti a proto by bylo možné hodnotit obě jeho schopnosti jako nepodstatně snížené. V dané věci nelze jednoznačně potvrdit, ani vyloučit, že jednání posuzovaného bylo ovlivněno použitými léky. V souhrnu před závěry znaleckého posudku se znalec dále zabýval charakteristikou léku Rivotrilu a Tramalu, jakož i jejich účinků, včetně doby jejich působení a mimo jiné uvedl, že uvedené časové údaje velmi pravděpodobně odpovídají tomu, že posuzovaný požil větší množství Rivotrilu a zřejmě i Tramadolu krátce před zadržením, nebo při zadržení v OD Tesco. Posuzovaný již jednou v minulosti požil nárazově vyšší množství – 20 tbl Rivotrilu, když byl zadržen policií. Agresivní jednání posuzovaného je zapříčiněno hlavně strukturou jeho osobnosti, mohlo být částečně podmíněno i užitím Rivotrilu. Pobyt obžalovaného na svobodě je z psychiatrického hlediska hodnocen jako rizikový, smíšená porucha osobnosti je jen velmi obtížně léčitelná, kdy vyžaduje spolupráci a motivaci léčené osoby, z toho důvodu se domnívá, že případné uložení psychiatrického, nebo protitoxikomanského léčení ať už formou ambulantní, či ústavní, by nespĺnilo svůj účel.

Se závěry znaleckého posudku se soud ztotožnil, kdy má za to, že s ohledem na jeho racionální jednání při odcizování zboží, kdy například jednotlivá balení kuliček Mozartkugeln rozbil a předmětné kuličky vysypal do tašky, kdy část zboží také zkonzumoval, což také odpovídá jeho jednání v dříve projednávané věci u zdejšího soudu 5T 73/2012, reagoval na snahu pracovníků ostrahy při jeho zadržení aktivním způsobem (mimo jiné před nimi zboží částečně vysypal z tašky z poznámkou, ať si to „sežerou“) a snažil se z místa utéci za použití násilí svědčí pro závěr, že předmětné léky, či lék, požil až po zadržení, neboť teprve později u něj byla zaznamenána ospalost a apatičnost.

Svědék u hlavního líčení uvedl, že tehdy byl kolegou upozorněn na to, že tam nějaký muž krade, byl se na kamerovém systému podívat, jak pachatel vypadá, viděl ho, když odcizoval ty tablety Koenzym. Poté co pachatel prošel kolem pokladny a k východu ho vyzval, aby s ním šel dozadu, on chtěl utéci, pak se přetahovali, kdy on se po něm ohnal loktem a poté ho zpacifikovali. Poté část zboží vysypal, s poznámkou ať si to sežerou, pokud jde o zboží vysypané do tašky, obaly toho zboží schoval do regálu. Dodal, že se mu zdá jako podnapitý, neví však už, zda byl z něj cítit alkohol. Kolegové mu potom hlásili, že něco vymačkával z plastíčka, pokud jde o kamerový záznam, nebylo vidět co polykal, bylo to z výšky. Dodal, že si myslí, že má u sebe nůž, protože obžalovaný držel něco v ruce, kolega si myslí, že to byl nůž. S tím plastíčkem „sežerou“ v pokladně.

Podle svědka, který byl přítomen u hlavního líčení, bylo zjištěno, že obžalovaný, který byl v době činu v OD Tesco, se snažil utéci z místa činu, když byl zadržen policií. Svědek uvedl, že obžalovaný byl v době činu v OD Tesco, když byl zadržen policií. Svědek uvedl, že obžalovaný byl v době činu v OD Tesco, když byl zadržen policií. Svědek uvedl, že obžalovaný byl v době činu v OD Tesco, když byl zadržen policií.

Po zjištění všech navzájemných důkazů a to jak jednotlivě, tak i v jejich souhrnu, dospěl soud k závěru, že byla spolehlivě prokázána jednání obžalovaného v tom rozsahu, jak je popsáno ve výše uvedené části výroku o vině, kdy dne 8.1.2013 okolo 07.15 hodin v prostorách OD Tesco odcizil zboží popsané zboží, kdy část tohoto zboží zkonzumoval a poté bez úhrady předmětného zboží prošel prostorem pokladny, kde při zadržení ostrahou OD Tesco se snažil z místa uprchnout, kdy takto způsobil poškození společnosti Tesco Stores ČR a.s. se sídlem Vršovická 1527/68 b, Praha 10 IČ 45308314 škodu v celkové výši 2.568,20,- Kč. Takového jednání se dopustil přesto, že byl za obdobné jednání kvalifikované jako trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. a), písm. e) trestního zákona účinného do 31.12. 2009 byl odsouzen rozsudkem Okresního soudu v Táboře sp.

1 T 68/2005 ze dne 7.12. 2005, který nabyl právní moci dne 22.2. 2006 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích pobočka Tábor sp. zn. 14 To 39/2006 k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 5-ti let, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s ostrahou, když tento trest dne 24.5. 2010 vykonal a zároveň byl odsouzen rozsudkem Okresního soudu v Táboře sp. zn. 2 T 122/2010 ze dne 2.2. 2011, který nabyl právní moci dne 20.4. 2011 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích pobočka Tábor sp. zn. 14 To 101/2011 pro spáchání přečinu krádeže podle § 205 odst. 2 trestního zákoníku, přečinu vyhrožování s cílem působit na úřední osobu podle § 326 odst. 1 písm. a), odst. 2 trestního zákoníku, přečinu krádeže podle § 205 odst. 2 trestního zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku a přečinu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku k nepodmíněnému úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 22 měsíců pro jehož výkon byl zařazen do věznice s ostrahou, když tento trest dne 8.5. 2012 vykonal. Tímto jednáním naplnil všechny znaky přečinu krádeže podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku. Po subjektivní stránce jednal obžalovaný v přímém úmyslu. Jeho obhajobu v daném směru, že se předmětného jednání dopustil po požití uvedených léků, kdy na toto si vůbec nepamatuje, považuje soud za nevěrohodnou a účelovou, vedenou snahou zbavit se trestní odpovědnosti, kdy je zřejmé, že obžalovaný znal účinky těchto léků na svoji osobu. Soud má za to, že v kritickou dobu nebylo jeho jednání ovlivněno požitými léky.

Společenská škodlivost jednání obžalovaného je dána významem zákonem chráněného zájmu společnosti, který svým úmyslným protiprávním jednáním narušil. Obžalovanému přitěžuje, že již byl pro úmyslnou trestnou činnost opakovaně odsouzen, polehčující okolnosti soud neshledal.

K osobě obžalovaného bylo zjištěno z opisu rejstříku trestů, že již byl 13x soudně trestán, ~~naposledy shora citovaným rozsudkem~~ rozsudkem Okresního soudu Plzeň – sever, sp. zn. 22T 29/2013.

Při rozhodování o trestu přihlédl soud ke všem rozhodným skutečnostem případu, zejména ke zjištěnému stupni společenské škodlivosti jednání obžalovaného, jakož i k již ztíženým možnostem jeho nápravy a poté rozhodl uložit mu podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku, za použití § 43 odst. 2 tr. zákoníku, tedy i za přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. f) tr. zákoníku, kterým byl pravomocně uznán vinným rozsudkem Okresního soudu Plzeň – Sever ze dne 3.5.2013, sp. zn. 22T 29/2013, který nabyl právní moci dne 3.5.2013, souhrnný trest odnětí svobody v trvání 14 (čtrnáct) měsíců nepodmíněně. Soud má za to, že je nutno na něj opět působit trestem nepodmíněným, když dříve uložené tresty, včetně jejich přímého výkonu nevedly k jeho nápravě a nedoradily jej od opětovného páchání úmyslné trestné činnosti. Podle § 56 odst. 2 písm. c) tr. zákoníku byl pro výkon tohoto trestu zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku byl současně zrušen výrok o trestu z rozsudku Okresního soudu Plzeň – Sever ze dne 3.5.2013, sp. zn. 22T 29/2013, jakož i všechna další rozhodnutí, na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 228 odst. 1 tr.ř. mu byla uložena povinnost uhradit poškozené společnosti Tesco Stores ČR a.s. se sídlem Vršovická 1527/68 b, Praha 10 IČ 45308314, škodu ve výši 2.319,- Kč. Soud má za to, že uložený trest může ještě přispět k naplnění cíle účelu trestu, zejména pokud jde o jeho nápravu a převýchovu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do osmi dnů od jeho doručení ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím soudu podepsaného (§ 248 odst. 1 tr.ř., § 252 tr.ř.), a to ve trojím vyhotovení.

Státní zástupce tak může učinit pro nesprávnost kteréhokoli výroku, obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se ho přímo dotýká, zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku o zabrání věci, poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody, pro nesprávnost výroku o náhradě škody. Osoba oprávněná napadat rozsudek pro nesprávnost některého jeho výroku může jej napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo chybí (§ 246 odst. 1 tr.ř.).

Ve prospěch obžalovaného mohou rozsudek odvoláním napadnout kromě obžalovaného a státního zástupce i příbuzní obžalovaného v pokolení přímém, jeho sourozenci, osvojitel, osvojenec, manžel a druh. Státní zástupce tak může učinit i proti vůli obžalovaného. Je-li obžalovaný zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena, může i proti vůli obžalovaného za něho v jeho prospěch odvolání podat též jeho zákonný zástupce a jeho obhájce (§ 247 odst. 2 tr.ř.).

Odvolání musí být ve shora uvedené lhůtě také odůvodněno tak, aby bylo patmo, v kterých výrocích je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo. Státní zástupce je povinen v odvolání uvést, zda je podává, byť i zčásti, ve prospěch nebo v neprospěch obviněného. Odvolání lze opřít o nové skutečnosti a důkazy (§ 249 odst. 1, 2, 3 tr.ř.).

Odsuzuje-li soud obžalovaného k nepodmíněnému trestu odnětí svobody a přiznává-li poškozenému alespoň zčásti nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo na vydání bezdůvodného obohacení, může poškozený požádat o vyrozumění o konání veřejného zasedání o podmíněném propuštění z trestu odnětí svobody. Žádost poškozený podává soudu, který rozhodoval v prvním stupni (228 odst. 4 tr. ř.).

V Českých Budějovicích dne 28.5.2013

JUDr. Pavel Pavliška, v.r.
soudce

Za správnost vyhotovená
Radka Veselá

Tento rozsudek ze dne 28.5.2013, čj. 4T 4/2013-136, nabyl právní moci a vykonatelnosti dne 23.1.2014, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 23.1.2014, čj. 4To 487/2013-179. Přílohy došlo provedla Radka Veselá dne 5.2.2014.

... nabylo právní moc
... 28.1.2014

31-01-2014

- 98

V Českých Budějovicích
dne 05.02.2014

To 487/2013-179

USNESNÍ

Krajský soud v Českých Budějovicích projednal ve veřejném zasedání konaném dne 23.1.2014 odvolání **obžalovaného**, nar. v Brně, ze dne 28.5.2013 proti rozsudku Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 28.5.2013, č.j. 4 T 4/2013-136, a rozhodl **t a k t o** :

Podle § 256 tr. řádu se odvolání obžalovaného jako nedůvodné zamítá.

Odůvodnění:

Napadeným rozsudkem Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 28.5.2013, č.j. 4 T 4/2013-136, byl obžalovaný ... nar. ... v Brně, uznán vinným přechodem krádeže podle § 205 odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. zákoníku, jehož se dle napadeného rozsudku dopustil tím, že dne 8.1.2013 v době kolem od 06.45 do 07.15 hodin jednajíce se ~~záměrně ziskem pro sebe~~ majetkový prospěch ve formě odcizení zboží odcizil v prostorách ~~obchodního domu~~ **TESCO v Českých Budějovicích, J. Boreckého 1590, 1 ks nátlétníku v hodnotě 249,- Kč, 10 balení Mozartkugeln 297 g v celkové hodnotě 1.499,- Kč, 1 ks loveckého uheráku 260 g v hodnotě 60,90 Kč, 1 ks čabajské klobásy Gyulai v hodnotě 113,30 Kč, 1 ks zubní pasty Climon F, gel 75 ml v hodnotě 80,90 Kč, 1 ks uzené křty vakuované v hodnotě 140,40 Kč, 1 ks tyčinky Protein Rox 275 g Bang v hodnotě 79,- Kč, 1 ks zubního kartáčku zn. Oral v Českých Budějovicích maxi clean v hodnotě 40,90 Kč, 1 ks lepidla na zubní náhrady Bam v hodnotě 119,90 Kč, 1 ks zubní pasty Signal White systém med v hodnotě 72,90 Kč a 30 ks preparátu Konenzym G - 10 v celkové hodnotě 112,- Kč, kdy v prostorách obchodního domu z odcizených věcí část zkonsumoval a většinu zboží znehodnotil rozbalením, kdy je v prostorách obchodního domu uschoval ve svém oděvu a tašce a bez jeho úhrady je pronesl prostorem pokladen, kdy při opuštění obchodního domu byl přistřižen jeho ostrahou, na její výzvy k zastavení nereagoval a snažil se z místa uprchnout, kdy zařátočil na pracovníka bezpečnostní služby, přičemž tímto jednáním způsobil majiteli odcizeného zboží společnosti Tesco Stores ČR a.s. se sídlem Vršovická 1527/68b, Praha 10 IČ 45308314 škodu v celkové výši 2.568,20 Kč, když za obdobné jednání kvalifikované jako trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. a), písm. e) tr. zákona účinného do 31.12.2009 byl odsouzen rozsudkem Okresního soudu v Táboře sp.zn. 1 T 68/2005 ze dne 7.12.2005, který nabylo právní moci dne 22.2.2006 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích pobočka Tábor sp. zn. 14 To 39/2006 k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 5-ti let, pro jehož výkon byl zařazen do věznic s ostrahou, když tento trest dne 24.5.2010 vykonal a zároveň byl odsouzen rozsudkem Okresního soudu v Táboře sp. zn. 2 T 122/2010 ze dne 2.2.2011, který nabylo právní moci dne 20.4.2011 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích pobočka Tábor sp. zn. 14 To 101/2011 pro spáchání přechmu krádeže podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku, přechmu vyhrožování s cílem působit na úřední osobu podle § 326 odst. 1 písm. a), odst. 2 tr. zákoníku, přechmu krádeže podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku ve stádiu**

pokusy podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku a přečinu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku k nepodmíněnému úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 22 měsíců pro jehož výkon byl zařazen do věznice s ostrahou, když tento trest dne 8.5.2012 vykonal.

Za tuto trestnou činnost mu byl uložen podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 2 tr. zákoníku a taktéž za přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. f) tr. zákoníku, jímž byl uznán vinným rozsudkem Okresního soudu Plzeň – sever ze dne 3.5.2013, sp.zn. 22 T 29/2013, který nabyl právní moci dne 3.5.2013, souhrnný trest odnětí svobody v trvání 14 měsíců nepodmíněně. Podle § 56 odst. 2 písm. c) tr. zákoníku byl pro výkon tohoto trestu odnětí svobody zařazen do věznice s ostrahou. Současně podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku byl zrušen výrok o trestu z rozsudku Okresního soudu Plzeň – sever ze dne 3.5.2013, sp.zn. 22 T 29/2013, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu byl obžalovaný zavázán povinností nahradit poškozené společnosti Tesco Stores ČR a.s. se sídlem Vršovická 1527/68b, Praha 10, IČ 45308314, škodu ve výši 2.319,- Kč.

Opis rozsudku byl obžalovanému doručen dne 19.7.2013 a jeho obhájci též k tomuto datu. Obžalovaný napadl rozsudek odvoláním na závěr hlavního líčení poté, co byl rozsudek vyhlášen, tedy dne 28.5.2013. Odvolání bylo podáno v zákonné lhůtě stanovené v § 248 odst. 1 tr. řádu.

V odůvodnění odvolání je uvedeno, že toto směřuje zejména do výroku o trestu, který měl být uložen mírnější s ohledem na výši způsobené škody, a pokud jde o výrok o vinně, mělo by být k jeho ovlivnění pozitivní léky také přihlédnuto. Nemí zcela zřejmá, zda v době pachání předmětného činu byly zachovány jeho rozpoznávací a ovládací schopnosti. Na ano otázky soudu položenou soudnímu znalcům z oboru zdravotnictví, odětní psychiatrie, ani znalec nedokázal zcela jednoznačně odpovědět, když uvedl, že pokud by se jednalo, že by posuzovaný spáchal čin pod vlivem léků z této skupiny, bylo by možné uznat jeho schopnosti rozpoznat postojenosti svého jednání a své jednání ovládat jako posuzované snížené. V důsledku užívání většiny množství léků z této skupiny lze předpokládat, že pravděpodobně došlo k rozvoji antiepileptické amnézie. Nelze jednoznačně potvrdit, ale ani vyloučit, že jednání posuzovaného bylo ovlivněno použitými léky, jak uvedl znalec znalec. Pokud skutečně léky užil, tak tyto léky měly vliv na jeho jednání. Za účelem být odvoláním si na své jednání dne 8.1.2013 vůbec nepamatoval a nespolečnostil si při něm, jak se do situace nevědomostí dostal, nelze souhlasit s názorem, že se závěry znaleckého posudku se soud ztotožnil a v řízení bylo spolehlivě prokázáno jednání obžalovaného.

Na závěr odvolatel navrhuje, aby pro nepřítomnost bylo podle § 172 odst. 2 písm. a) tr. řádu trestní stíhání obžalovaného zastaveno.

Krajský soud v Českých Budějovicích z podnětu podaného odvolání přezkoumal napadený rozsudek podle § 254 odst. 1 tr. řádu, přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i správnost postupu, které jim předcházelo. Na základě tohoto přezkoumání zjistil, že v řízení, které předcházelo vyhlášení napadeného rozsudku, byly provedeny všechny podstatné důkazy významné pro objasnění skutkového stavu,

provedené dokazování je úplné a řízení nevykazuje žádné takové vady, které by mohly mít vliv na objasnění věci nebo by omezovaly obžalovaného v možnostech uplatnit svá práva na obhajobu.

Okresní soud vedl dokazování v rozsahu a způsobem tak, jak předpokládá ust. § 2 odst. 5 tr. řádu, kdy postupoval tak, aby zjistil skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a následně z takto zjištěného skutkového stavu vycházel. Ve vztahu k významným skutkovým okolnostem při provádění důkazů uplatňoval procesní zásadu volného hodnocení důkazů ve smyslu § 2 odst. 6 tr. řádu.

Také odůvodnění rozsudku je vyhotoveno v rámci požadavků vyjádřených v ust. § 125 tr. řádu, kde se mimo jiné ukládá stručně a srozumitelně vyložit, které skutečnosti vzal soud za spolehlivě prokázané, o jaké konkrétní důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil při hodnocení věrohodnosti a důkazní síly jednotlivých důkazů. Námítky obsažené v podaném odvolání zaměřené především na ovlivnění jednání obžalovaného požitými léky a závěry znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, jsou v podstatě opakováním obhajoby, která byla uplatněna již v průběhu řízení před soudem, s nimiž se nalézací soud přesvědčivým způsobem vypořádal.

Nelze souhlasit s názorem vysloveným v podaném odvolání, že není zřejmé, zda v době páchání předmětného činu byly zachovány rozpoznávací a ovládací schopnosti obžalovaného, že na tuto otázku soudu nedokázal zcela jednoznačně odpovědět ani soudní znalec z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, když uvedl, že pokud by se prokázalo, že by posuzovaný spáchal čin pod vlivem Rivotrinu a Tramadolu, bylo by možné označit jeho schopnosti rozpoznat protiprávnost svého jednání a své jednání ovládat jako podstatně snížené. Soudní znalec však v odpovědi na výše uvedenou otázku ještě uvedl, že pokud by se užití léků ještě před spácháním trestného činu neprokázalo, ovlivňovala by jeho schopnosti rozpoznávat protiprávnost svého jednání a ovládat své jednání pouze jeho smíšená porucha osobnosti a v takovémto případě by bylo možné hodnotit obě schopnosti jako nepodstatně snížené. Takže znalec odpověděl jednoznačně pro dvě varianty. Pro variantu, že obžalovaný jednal pod vlivem výše uvedených léků anebo druhou variantu, že léky před pácháním trestné činnosti neužil, a proto jimi nebyl ovlivněn. Znalec není oprávněn činit skutková zjištění ohledně toho, za jakých okolností obžalovaný trestnou činnost spáchal. Skutkový stav v tomto směru však objasnil nalézací soud, který učinil skutková zjištění se závěrem, že léky obžalovaný požil až po zadržení, tedy závěr, že v době páchání trestné činnosti nebyl léky ovlivněn. V souvislosti s těmito skutkovými závěry nalézacího soudu pak závěr soudního znalce v odpovědi na otázku druhou je zcela jednoznačný. Jednání obžalovaného v době páchání trestné činnosti ovlivňovala pouze smíšená porucha osobnosti, která u obžalovaného byla prokázána a jeho schopnosti rozpoznávací a ovládací byly jen nepodstatně snížené.

Je potřebné zmínit ještě jeden závěr soudního znalce, že obžalovaný užil léky dobrovolně a byl znalý jejich účinků na své jednání. Jestliže obžalovaný věděl, jakým způsobem tyto léky na něho působí, a to vzhledem k tomu, že již předtím byl jejich častým uživatelem, vědět musel, nemohlo by jej vyvinít ani zjištění, že trestné činnosti se dopouštěl pod vlivem těchto léků. Jak již bylo však uvedeno, nalézací soud na základě provedeného důkazního řízení zjistil, že obžalovaný léky požil až po spáchání trestné činnosti.

Skutkový stav zjištěný nalézacím soudem vykazuje zákonné znaky kvalifikace přečinem krádeže podle § 205 odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. zákoníku, neboť obžalovaný si přisvojil cizí věc tím, že se jí zmocnil a byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen a potrestán a bezprostředně po činu se pokusil uchovat si věc násilím. Nalézací soud správně zjištěnému skutkovému stavu přiřadil i odpovídající právní kvalifikaci.

Co se týká výroku o druhu a výměře trestu, úvahy nalézacího soudu odpovídají hlediskům vyjádřených zejména v ust. § 39 tr. zákoníku, podle něhož mimo jiné při stanovení druhu trestu a jeho výměry soud přihlídně k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, k osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům pachatele, k jeho dosavadnímu způsobu života a k možnostem nápravy. Zejména z pohledu dosavadního způsobu života, který obžalovaný vedl před spácháním nyní projednávané trestné činnosti, je zřejmé, že jde o osobu, která má výrazné sklony k porušování morálních a právních norem, zejména v oblasti majetkových práv jiných občanů. V období od roku 1994 do května 2013 byl celkem v jedenácti případech projednáván před soudem jako pachatel převážně majetkové trestné činnosti. Doposud ukládané tresty na něho neměly žádoucí výchovný účinek. U obžalovaného nejsou shledávány žádné polehčující okolnosti. Při rozhodování o trestu nalézací soud přistoupil k uložení souhrnného trestu vzhledem k tomu, že nyní projednávaná trestná činnost obžalovaného byla spáchána ve vícečinném souběhu s přečinem maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. f) tr. zákoníku, jímž byl obžalovaný pravomocně uznán vinným rozsudkem Okresního soudu Plzeň – sever ze dne 3.5.2013, č.j. 22 T 29/2013-80, jež nabyl právní moci dne 3.5.2013. Souhrnný trest byl ukládán podle zákonné trestní sazby uvedené v ust. § 205 odst. 2 tr. zákoníku, tedy v rámci sazby trestu odnětí svobody od šesti měsíců do tří roků. Jestliže byl obžalovanému uložen trest odnětí svobody v trvání čtrnácti měsíců, tedy ještě v dolní polovině zákonné trestní sazby, s ohledem zejména na osobu pachatele a jeho kriminální minulost, nelze takovýto trest považovat za nepřiměřeně přísný. Není také pochybností v tom směru, že trest, který by nebyl spojen s omezením osobní svobody, by u obžalovaného neplnil žádoucí výchovný účel ve smyslu individuální i obecné prevence. Také zařazení obžalovaného pro výkon trestu do věznice s ostrahou je v souladu s ust. § 56 odst. 2 písm. c) tr. zákoníku. V souladu s ust. § 43 odst. 2 tr. zákoníku pak byl zrušen i výrok o trestu z rozsudku Okresního soudu Plzeň - sever ze dne 3.5.2013, sp.zn. 22 T 29/2013, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Nalézací soud nepochybil ani při rozhodování o uplatněném nároku poškozené společnosti Tesco Stores ČR a.s.

Z výše uvedeného je zřejmé, že odvolací soud nepřisvědčil námitkám obsaženým v podaném odvolání a jako nedůvodné odvolání podle § 256 tr. řádu zamítl.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný. Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání u soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni, do 2 měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud v Brně (§ 265c tr.ř., § 265e odst. 1 tr.ř.).

Dovolání mohou podat

- 100
- a) nejvyšší státní zástupce na návrh krajského nebo vrchního státního zástupce anebo i bez takového návrhu pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i neprospěch obviněného,
 - b) obviněný pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká (§ 265d odst. 1 tr.ř.).

Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno (§ 265d odst. 2 tr.ř.).

V dovolání musí být vedle obecných náležitostí (§ 59 odst. 3 tr.ř.) podání uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až l) nebo § 265b odst. 2 tr.ř., o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obviněného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání (§ 265f odst. 1, 2 tr.ř.).

V Českých Budějovicích dne 23.1.2014

JUDr. Slavomír Cířhan, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Eva Vomelová

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Táboře rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Martina Prokopa a přísedících Josefa Jahna a Mgr. Anny Čermákové v hlavním líčení konaném dne 22.5.2012 v Táboře **t a k t o** :

Obžalovaný

nar. Písku, OSVČ, trvale bytem Tábor, 9. května 657/12, t.č. bytem Kamarytova 1595, Tábor,

s e u z n á v á v i n n ý m, ž e

v období od října 2009 do 5. 1. 2012 v Táboře, v ubytovně na adrese Angela Kančeva 2506 a dále na Zavadilské ulici čp. 2842, v bytě č. 709 – v obou případech v místě jejich společného bydliště, opakovaně slovně a fyzicky napadal svou družku ^F, na

trvale bytem Tábor, Zavadilská 2842, a to zejména údery pěstí i otevřenou dlaní, chytáním za vlasy, taháním po podlaze bytu, v jednom případě též kopáním do zad, dále poškozené v jednom případě vyhrožoval zabitím, dusil ji polštářem a přinutil jí spolknout 8 tablet léku Ibalgin s tím, aby se zabila sama,

t e d y

týral osobu blízkou žijící s ním ve společném obydlí a páchal takový čin po delší dobu,

č í m ž s p á c h a l

zločin týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, 2 písm. d) trestního zákoníku.

a o d s u z u j e s e z a t o

podle § 199 odst. 2 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání **3 (tří) let**.

Podle § 84 a § 85 odst. 1 tr. zákoníku se obžalovanému výkon uloženého trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu v délce **5 (pěti) let** s tím, že se nad obžalovaným vyslovuje **dohled**.

O d ů v o d n ě n í :

Soud provedl v hlavním líčení důkazy výsledkem obžalovaného slyšení byli svědci

výslechu poškozené , byl čten protokol o výslechu poškozené , jenž, coby osoba blízká obžalovanému, využila svého práva odepřít výpověď. Podle § 211 odst. 5 tr. řádu byl čten znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, specializace klinická psychologie soudního znalce PHDr. Jana Kováře a znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství soudního znalce MUDr. Františka Vorla CSc. Soud dále provedl důkazy listinné, z nichž ty podstatné jsou citovány níže.

Po takto provedeném dokazování soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu, řídicí se svým vnitřním přesvědčením založeném na pečlivém uvážení všech okolností případu (§ 2 odst. 6 trestního řádu) a dospěl k závěru, že má k dispozici dostatečný důkazní materiál, který mu dovoluje ve věci rozhodnout.

Soud velmi podrobně vyslyšel obžalovaného a dostupné svědky, a to nejen k otázce fyzického či verbálního násilí obžalovaného ve vztahu k poškozené, ale též k poměrům v jejich rodině, k chování poškozené, otázce možné motivace obžalovaného k napadání poškozené , aby získal co nejkomplexnější představu o tom, co se v místě jejich společného bydliště v kritické době dělo.

Obžalovaný uvádí, že v Táboře s poškozenou žili od roku 2008 nebo 2009, bydleli v ulici A. Kančeva, na ubytovně COP (obžalovaný chybně uvádí číslo popisné, 2840, ve skutečnosti ubytovna sídlí na č. 2506). Na ulici Zavadilskou se přestěhovali v roce 2011, když dostal městský byt. Připouští, že mezi ním a poškozenou docházelo k hádkám, zranění poškozené, resp. záznamy policie, které mu byly soudem předestírány, však vysvětluje sérií nešťastných náhod, kdy poškozená tu o něco zakopla, tu někam upadla, často pod vlivem alkoholu. Poškozená nemírně pila alkohol, ke sporům mezi nimi pak docházelo především poté, kdy poškozená v létě 2011 jejich syna odvezla do Mongolska, aniž to předem projednala s obžalovaným. Obžalovaný sám byl potom terčem jejich slovních a dílem i fyzických výpadů (házení věcí), musel se bránit. V současné době má soudem uložen zákaz stýkat se s poškozenou, v rámci omezení vyslovených při jeho propuštění z vazby, avšak

plánují se spolu s poškozenou vzít, protože ona má v ČR pouze trvalý pobyt „*tak aby tady dostala tu naši zelenou občanku,*“ aby nemohla být kdykoli vyhoštěná.

Obžalovaný je usvědčován jednak výpovědí poškozené navázat z přípravného řízení. Soud je přesvědčen, že právě snaha poškozené navázat znovu vztah s obžalovaným (viz např. zpráva PMS ČR z přílohoého spisu zdejšího soudu sp.zn. 13Nt 251/2012.), vedla poškozenou k tomu, že využila svého práva odepřít výpověď, aby obžalovanému neškodila v řízení před soudem. Svědkyni matce obžalovaného, poškozená údajně říkala, když byl obžalovaný ve vazbě, že všeho (rozuměj trestního stíhání obžalovaného) lituje, plakala, že by chtěla všechno vrátit zpátky, že by chtěla s obžalovaným být, že chce syna přivést z Mongolska zpátky, atp. S tím koresponduje dle názoru soudu neochota poškozené vypovídat v řízení před soudem. Obdobně lze konstatovat, že liší i výpověď obžalovaného, kterou učinil v hlavním líčení, od jeho výpovědi v přípravném řízení, kdy výrazně mírnil popis agresivity poškozené vůči jeho osobě. Z toho je zřejmé, že se oba snaží jakýmsi způsobem tlumit razanci svých předchozích vyjádření.

Ust. § 211 odst. 4 tr. řádu nicméně umožňuje soudu číst protokol o výpovědi svědka – osoby blízké, který v hlavním líčení využil svého práva odepřít výpověď podle § 100 tr. řádu, za předpokladu, že svědek byl před tímto výsledkem o svém právu odepřít výpověď řádně poučen a výslovně prohlásil, že tohoto práva nevyužívá, byl-li výsledek proveden způsobem odpovídajícím tr. řádu a obviněný nebo obhájce měl možnost se tohoto výsledku zúčastnit. Poškozená tedy ve své výpovědi popisuje hádky kvůli penězům, kdy obžalovaný nedostatečně zabezpečoval rodinu a hlavním zdrojem příjmů byl její plat. Tloukl ji úderý pěstí, dával jí facky, tj. úderý otevřenou dlaní. Dělo se tak ještě předtím, než se s obžalovaným přestěhovala na Zavadilskou ulici, tj. i v jejich předchozím bydlišti, na ulici Angela Kančeva. Atakoval ji chytáním za vlasy, taháním po podlaze bytu, v jednom případě též kopáním do zad, dále poškozené v jednom případě vyhrožoval zabitím, dusil ji polštářem a přinutil ji spolknout 8 tablet léku Ibalgin, co okomentoval tak, že se má sama zabít. Hovoří i o tom, že jí měl obžalovaný skočit na nohu, když jí měla v mezeře mezi nábytkem, jednou pro ni přijela sanitka, když jí obžalovaný tloukl, takže jí bolela záda.

Část (nikoli komplexně, viz níže) její výpovědi je potvrzována výpovědi některých vyslechnutých svědků, dílem je pak její popis události podpořen důkazy listinnými, záznamy policie a lékařskými zprávami.

Sousedka obou partnerů, svědkyně popisuje hádky z bytu obžalovaného, k nimž docházelo cca 2x za týden, ale byly to normální hádky „*jako mezi lidma.*“ Trošku zvýšili hlas, ale v paneláku je to slyšet všechno. Oba křičeli. Poškozená svědkyni občas navštívila, říkala svědkyni, že se hádají kvůli synovi, že ho odvezla do Mongolska, že s tím obžalovaný nesouhlasí nebo nechtěl souhlasit, ona to udělala proti jeho vůli, proto kvůli tomu vznikaly hádky. Jednou zaslechla, že poškozená plakala, tenkrát zaslechla nějaké bouchání, „*jako spíš o zed' nebo nábytek. Tedy bouchání o zed' něčím.*“ Působilo to na ni tak, že tam dochází možná k nějaké rvačce. Poškozená brečela a potom obžalovaný zavolał na žádost poškozené sanitku. Po jiném incidentu jí poškozená ukazovala podlitiny na zádech. Takové malinkaté modřiny na zádech, dvě nebo tři, na průměr 2cm, na pravé straně nahoře, spíš k ramenům. Dle poškozené tehdy mezi ní a obžalovaným vznikla hádka, a pak jí „*celou noc pan tahal za vlasy po podlaze.*“ Nekopal ji, jenom ji táhl. V jednom dalším případě měla podlitiny také, ale to si způsobila poškozená sama. Říkala že spadla, měla na čele modřinu, odřené čelo. Párkrát poškozenou viděla opilou.

Svědčce , domovnice z domu na Zavadilské ulici, popisuje, že si sousedka naproti obžalovanému (tj. svědkyně stěžovala, že nemají klid, že se tam (obžalovaný a poškozená) „mlátí, perou a tohle.“ Sama poškozená se na ni jednou obrátila, že ji obžalovaný nechce dát mobilní telefon, a když volá policii, tak nechcejí na Zavadilskou přijít. Tehdy napomenula obžalovaného, aby s poškozenou, jako ostatní nájemníci podle domovního řádu, byli v klidu a nedělali problémy. Už s ním potom nemluvila. Soused obžalovaného jednou nechal poškozenou u sebe přespat, protože ji obžalovaný vyhodil z bytu. Poškozená za ní byla potom ještě jednou nebo dvakrát, zcela zřejmě byla opilá. S obžalovaným nikdy problémy neměla, „slušně zdraví,“ a to je vše. Poškozená ale není dobrý člověk, pohybovala se ve společných prostorách opilá, jednou byla pod vlivem alkoholu tak, že nevěděla, ani kam jde. Dělala v noci hluk.

Svědčce , sousedka a kolegyně poškozené z práce, nikdy na vlastní oči neviděla, že by obžalovaný poškozenou bil, ale svěřovala se jí s tím v práci. Poškozená se na Zavadilskou přistěhovala začátkem roku 2010. Říkala, že ji obžalovaný bije, dává facky a bouchá pěstmi. Nikdy ale neviděla, že by měla modřiny na obličejí či na těle. Poprvé si stěžovala v létě 2011, vyvrcholilo to někdy v lednu 2012.

Svědčce uvádí, že poškozená vyprávěla v práci že se doma hádají, že je nešťastná. Nejdřív jí nic konkrétního neříkala. Až potom, když se rozhodla, „že bude pana obžalovaného obžalovat, tak se přiznala, že jí nějaké léky podal.“ Popisovala, že jí nutil, aby si je vzala, jaké léky, to svědkyně neví. Asi to bylo předávkování, jako že snědla více léků, kolem 10 tablet, možná to bylo minulý rok na podzim. Poškozená to spojovala s tím, že ji obžalovaný chtěl ublížit, při nějaké té hádce. Že obžalovaný poškozenou bil, spíš říkala kolegyním, v práci se o tom povídalo, ale byly to spíš takové drby. Říkala, že ji obžalovaný ubližuje. Měl ji údajně bit. Konkrétně svědkyně neví, komu to poškozená říkala. Podlitin nebo modřin si na poškozené nevšimla, ale pracuje na jiné hale a má skříňku jinde v šatně. Říkala jí, že se doma hádají, mají neshody, kvůli penězům. Neříkala, že by ji obžalovaný vyhrožoval zabitím, ani že by ji dusil polštářem nebo vláčel po zemi. Svědkyně to od ní ani nevyzvíдалa.

Další vyslechnutí svědci jsou , jsou rodinnými příslušníky obžalovaného (sestra, resp. rodiče). Matka obžalovaného sama připouští, že spolu obžalovaný a poškozená fyzický konflikt měli, „možná, když se poprali, tak to bylo kvůli penězům nebo nevim.“ Svědkem toho, že by obžalovaný napadal poškozenou, nebyla, ale většinou, když k něčemu mělo dojít, tak přijela, „jak se říká, s křížkem po funuse.“ Na ubytovně na ulici Angela Kančeva k tomu určitě nedocházelo, většinou, až když byli na té Zavadilské. Jinak hovoří svědkyně především o nadužívání alkoholu poškozenou. Pokaždé, když na Zavadilskou přišla, tak už v sobě měla poškozená alkohol. Obdobně vypovídá též otec obžalovaného, , resp. jeho sestra. Věrohodnost výpovědi otce obžalovaného je velmi poznamenána sugestivním líčením, jak poškozená jednoho dne v opilosti vzala paličku na maso a začala obžalovaného Lipenského ve spánku „třískat do těla i do hlavy,“ než jejimu dalšímu jednání sám zabránil. O tom se obžalovaný ve své výpovědi na policii ani u soudu nezmiňuje, ač jinak u výsledku v přípravném řízení popisuje bez rozpaků fyzické násilí ze strany poškozené, tj. že po něm házela poškozená věci (popelník apod.). Buď tedy obžalovaný nezaznamenal úder paličkou na maso do hlavy a dále klidně spal, čemuž se soud zdráhá uvěřit, nebo si jeho otec tuto událost vymyslel, ve snaze vyvinout obžalovaného. Velmi specifická byla konečně výpověď sousedky obžalovaného . Ta u soudu vypovídala v naprostém rozporu

s úředním záznamem na č.l. 72 spisu, kdy obžalovaného Lipenského razantně usvědčovala. Soud konstatuje, že svědek otec obžalovaného, uvedl, že u této osoby nějaký čas bydlel, sama svědkyně uvedla, že byla opakovaně hospitalizována na psychiatrii, čímž se vysvětluje její výpověď ve prospěch obžalovaného, resp. mj. i tvrzení o tom, že s ní vlastně žádní policisté vůbec nemluvili, apod.

Soud konstatuje, že z **listinných důkazů** figuruje ve spise záznam o výjezdu policie dne 5.1.2012, ohledně napadení poškozené (viz též na č.l. 95 – 96 záznam z databáze policie), oznámení přestupku dne 2.6.2011 (opět údajné napadení poškozené obžalovaným, viz též na č.l. 94 záznam z databáze policie). Dne 9.1.2012 byla poškozená vyšetřena MUDr. Milanem Nešporem na žádost policie, diagnostikováno je jí pohmoždění zad, poškozená zde uvádí, že byla napadena obžalovaným. Z knihy událostí Městské policie Tábor (č.l. 79 spisu) vyplývá, že 5.1.2012 byla na místo vyslána hlídka, s tím, že měla poškozená obžalovanému stěhovat věci z bytu. Po příjezdu obžalovaný uvedl, že jednání zanechala, hlídku již nepožaduje. Oděrky a pohmožděniny, resp. syndrom týrané osoby, kdy dle sdělení poškozené k napadání docházelo od 8. měsíce těhotenství, zjišťuje v lékařské zprávě (č.l. 86 – 88 spisu) ze dne 2.2.2012, MUDr. Milena Cmuntová. Z lékařské zprávy na č.l. 93 spisu, ze dne 8.10.2011, ze zjišťuje, že poškozená se měla vícekrát uhodit do zad, když padala v opilosti v bytě. Obžalovaný poměrně vemlouvavě vysvětluje různá zranění či výjezdy policie jakýmiisi nedorozuměními, či nehodami poškozené v opilosti, soud je toho názoru, že k násilí ze strany obžalovaného k žalovaném období nepochybně docházelo, věrohodnost výpovědi obžalovaného, krom rozporů mezi jeho tvrzeními a výše popsányimi důkazy, snižuje též obžalobou zmiňovaný fakt, že byl v minulosti odsouzen pod sp. zn. 10T 27/2007 - 173, pro trestný čin křivého obvinění podle § 174 odst. 1 tr. zákona a podvod podle § 250 odst. 1 tr. zákona (č.l. 97 a násl. spisu), věrohodnost výpovědi poškozené se naopak potvrzuje i ve znaleckém posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, specializace klinická psychologie soudního znalce **PHDr. Jana Kováře**, který nezachytil projevy vědomého zkreslování výpovědi, projevy báje lhavosti, sklony ke konfabulaci. Detekoval u poškozené syndrom týrané osoby, kdy mělo jít o týrání lehčí formou. Znalec jinak zmiňuje roli kulturního rozdílu v chápání postoje muže a ženy v Mongolsku a v tuzemsku. Popisuje ale též osobní charakteristiky poškozené, která je ctizádostivá, pilná, s pevnou vůlí a prosazující vlastní cíle.

Soud je v návaznosti na to toho názoru, že fyzické a verbální násilí, k němuž v domácnosti obžalovaného a poškozené docházelo, bylo, minimálně dílem, *zapříčiněno zásadními vadami v chování obou aktérů*. Na straně obžalovaného to byla zřejmě především laxnost při péči o rodinu, kterou primárně zabezpečovala poškozená z výdělku v továrně, což měla obžalovanému za zlé. Na straně poškozené pak zcela zřejmě *nadužíváním alkoholu, kterému zřejmě její organismus hůře vzdoruje* a které popisují v podstatě všichni vyslechnutí svědci, nejen rodinní příslušníci obžalovaného, ale i osoby, které nemají důvod být vůči poškozené zaujatí, např. svědkyně. Ta jinak uvádí, že poškozená „není dobrý člověk,“ podle názoru soudu se *tvrdohlavost, o níž mluví ve svém znaleckém posudku PHDr. Jan Kovář, projevovala a projevuje určitým nedostatkem ohledů též ze strany poškozené, a tudíž partnerským konfliktem*. Poškozená předně jejich společného syna odvezla do Mongolska, sama uvádí, že bez souhlasu obžalovaného s tím, že tam syn má být vychováván sestrou do 18 let jeho věku (o čemž ale obžalovaný neví). Lze uvěřit tomu, že tak učinila proto, že se o dítě v ČR nemohla starat, protože pracuje v továrně, na druhou stranu *takové jednostranné rozhodnutí ohledně osudu společného dítěte, pomíneme-li, že je nezákonné, musel obžalovaný logicky nést úkorně*. Nelze se proto divit, že se v rodině od léta 2011 stupňovaly hádky a napadání poškozené (resp. i vzájemně, sama

poškozená připouští, že se bránila, např. kousla obžalovaného, bránila se i verbálně, což je u takového druhu pokleslého partnerského vztahu pochopitelné a dosti běžné), byť k násilí prokazatelně docházelo již dříve a byť takové jednání zákon zapovídá.

Tvrdohlavost, nebo alespoň vyšší asertivita se potom mohla projevit i v určitém zkrácení výpovědi poškozené jak ve vztahu ke svědkům (viz výpověď svědkyně , že obžalovaný celou noc poškozenou tahal po podlaze za vlasy, což je jistě přehnané) tak ve vztahu k policii v okamžiku, kdy se stala celá věc předmětem vyšetřování. Poškozená například tvrdí, že ji obžalovaný zlomil nos. Toto tvrzení se neprokazuje vůbec nijak, ani obžaloba s ním nepracovala, byť jde o zranění poměrně vážné. To byl také jeden z důvodů, proč soud vypustil z popisu skutku úmyslné zlomení nohy obžalovaným. Obžalovaná je popisuje ve shodě s popisem skutku v obžalobě, ze znaleckého posudku soudního znalce **MUDr. Františka Vorla CSc.** se zjišťuje, že dupnutí silou na nataženou končetinu položenou na vyvýšeném předmětu, zranění v plném rozsahu vysvětluje. Avšak, z dalších provedených důkazů se nevysvětluje, zda k němu došlo úmyslně, či nešťastnou náhodou. Pouze úmyslné zranění by přitom bylo možno zahrnout do popisu skutku ohledně znaků zločinu týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, 2 písm. b) trestního zákoníku, tedy za současného způsobení *úmyslné těžké újmy na zdraví*. V lékařské zprávě ze dne 2.1.2010 je ohledně příčiny zranění uvedeno, že poškozená upadla na koleno. Znalecký posudek MUDr. Vorla prokazuje, že ke zranění nedošlo onoho dne tak, jak je uvedeno v lékařské zprávě, nicméně, poškozená uvádí, že ji obžalovaný zlomil nohu a že byla půl roku v pracovní neschopnosti, hned za tvrzením, že ji zlomil nos, které však již není podloženo žádným jiným důkazem než jejím tvrzením. Svědkyně , kolegyně poškozené z firmy Greiner Perfoam neví, zda měla poškozená zlomenou nohou, svědkyně uvedla, že poškozená zlomenou nohu měla, ale když se poškozené ptala proč, řikala, že *spadla*. Svědkyně potom uvedla, že ji poškozená svěřila, že se „se zasekla mezi posteleva a řikala, že měla zlomeninu. Ona povídala, že v tom obžalovaný měl také svoji vinnu. Ale konkrétně mi to nepopisovala. On to asi zavinil neúmyslně, ale nevím (...) Řikala, že měla nohy mezi nábytkem a dál, jak se to stalo, to nevím. Obžalovaný v tom asi hrál nějakou roli, ale jestli úmyslně nebo neúmyslně, já vám to neřeknu. Já to nevím.“ Poškozená se ohledně dalších symptomů týrání před svým okolím příliš netajila, v této věci však popisuje svědkyni , že spadla a svědkyni , že se zasekla mezi posteleva, což je přesně verze skutkového děje, kterou popisuje (jako nešťastnou náhodou) obžalovaný. Obžalovaný totiž popisuje, že se s poškozenou „*honili po bytě*“ (míněno z legrace) a poškozené se zasekla noha v posteli s dvojlůžkem, on, „*nechtíc skočil jakoby k ní*“, protože nevěděl, že si tam „*zaspřajcla nohu*.“ Soud předvolával poškozenou, jejíž výpověď obžaloba navrhovala pouze číst, k osobnímu slyšení, především proto, aby podrobně popsala okolnosti tohoto zranění, neboť důkazy, shromážděné v přípravném řízení, v této části přesvědčivý závěr o zavinění obžalovaného v podobě alespoň nepřímého úmyslu, neumožňovaly. Poškozená, která trestní stíhání obžalovaného vyvolala a domáhala se ochrany ze strany orgánů činných v trestním řízení, u soudu nevyprávěla, její výpověď na policii přitom absolutně nekoresponduje s tím, co uvedla svědkyni , svědkyni ani s tím, co uvádí obžalovaný, tento rozpor tudíž nemohl být vyjasněn podrobnějším výslechem poškozené a s ohledem na to, že u inkriminovaného zranění nebyl nikdo jiný, než dva hlavní aktéři nyní projednávané trestní věci a veškeré dostupné důkazy byly provedeny, nelze ohledně této újmy na zdraví učinit přesvědčivý závěr o vině obžalovaného.

Soud tedy korigoval popis skutku v souladu se zjištěními, jak vyplynuly z dokazování, doplnil ohledně místa spáchání trestného činu též ulici Angela Kančeva 2506, kde se nachází ubytovna COP a kde obžalovaný a poškozená také bydleli v době, která je uvedena

v obžalobě. Vypustil z právní věty kvalifikaci podle § 199 odst. 1, 2 písm. b) trestního zákoníku, když jinak znak kvalifikované skutkové podstaty zločinu týrání osoby žijící ve společném obydlí, podle § 199 odst. 1, 2 písm. d) trestního zákoníku, považuje za naplněný. Zranění poškozené není znakem skutkové podstaty žalovaného trestného činu, ustálená definice vymezuje týrání jako zlé nakládání s obětí, vyznačující se vyšším stupněm hrubosti a bezcitnosti a určitou trvalostí, které tato osoba pociťuje jako těžké příkoří, *přičemž se nevyžaduje, aby u týrané osoby vznikly následky na zdraví* (srov. příměření R 20/1984-I). Otázku dlouhodobosti a intenzity týrání judikatura spojuje s nepřímou úměrou mezi oběma aspekty - čím déle je oběť týrána, tím může být jednání pachatele méně intenzivní, aniž by vznikly pochybnosti o naplnění skutkové podstaty tohoto trestného činu (a naopak). Literatura jinak hovoří o tom, že mezi pachatelem a obětí je zde dána specifická forma vzájemné závislosti, vyplývající ze společného soužití. Soud je přesvědčen o tom, že navzdory prokazatelné asertivitě poškozené je na druhou stranu určitá bezmocnost poškozené zvyšována faktem, že je cizím státním příslušníkem, její domovina je značně vzdálena a v soužití s obžalovaným byla nepochybně izolována více, než kdyby měla k dispozici vlastní, pokrevní rodinné příslušníky, kteří by se jí eventuálně zastávali, resp. kdyby byla schopna mluvit plynně česky a pod.

Pokud jde o výrok o druhu a výměře trestu, soud vzal v úvahu kritéria stanovená ustanoveními § 39 tr. zákoníku, přihlédl tedy k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, jenž jsou určovány zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou, záměrem nebo cílem. Přihlédl k poměrům pachatele, jeho dosavadnímu způsobu života a k možnosti jeho nápravy. Dále přihlédl k účinkům a důsledkům, které lze očekávat od trestu pro budoucí život obžalovaného, posoudil existenci polehčujících a přitěžujících okolností, jak je definuje ust. § 41 a § 42 tr. zákoníku, a poté dospěl k následujícím závěrům:

Pokud jde o skutečnosti, zjištěné soudem ohledně osoby poškozené ..., především určitou zmiňovanou necitelnost, s jakou připravila obžalovaného o dítě, resp. syna o svého otce, v úmyslu učinit tak do zletilosti dítěte, tyto soud nepřehlédl, přesto však právo neumožňuje pachateli reagovat ani na zásadní rozepře mezi partnery násilně. Jde-li pak o muže, nesmí zneužívat své fyzické převahy k násilí vůči osobě, s níž sdílí společné bydliště. Fakt, že obžalovaný reagoval na necitelné a nezákonné jednání jeho partnerky (*de facto* únos dítěte) tedy mohl mít vliv maximálně na výrok o trestu (ve smyslu polehčující skutečnosti), nikoli o vině. Obžalovaný si totiž našel družku, která má na něj vyšší nároky, než kterým může dostát (byť tyto nároky nebyly nijak přehnané), na druhou stranu byl sám pod tlakem, pramenícím z jednostranného rozhodnutí poškozené o osudu jejich dítěte, soud je proto přesvědčen, že spíše než jednostranná agrese obžalovaného (ve smyslu uspokojování nějakých potřeb násilného jednání) byla příčinou jeho jednání nezvládnutá reakce na vzájemný partnerský spor, který, zejména po červenci 2011, mezi oběma partnery probíhal. Poškozená je odolného naturelu, jinak by s obžalovaným tak dlouho nevydržela sdílet domácnost, ale na druhou stranu se tím jednáním obžalovaného neomlouvá, vysvětluje se tím pouze oboustranný charakter konfliktu.

Soud tedy sice zvažoval návrh obžaloby, týkající se ukládání nepodmíněného trestu odnětí svobody, nakonec však přistoupil ještě k ukládání trestu nespojeného s odnětím svobody. Obžalovaný byl sice soudně postihován 5x, přihlíží se však pouze ke dvěma jeho odsouzením, z roku 2005 a 2006. Nešlo přitom o stejnorodou recidivu, která by nepodmíněný trest odůvodňovala, jakkoli jinak je jeho předchozí trestná činnost okolností přitěžující. Soud

jinak prováděl k důkazu zprávu Probační a mediační služby ČR ze spisu sp. zn. 13Nt 251/2012, ohledně aktuální situace obžalovaného. Ten je sám kontaktován poškozenou, jenž o soužití s ním evidentně stojí. Jejich syn se má vrátit z Mongolska do ČR. Obžalovaný jinak splácí dluh na nájmu bytu v Zavadilské ulici, předložil dohodu o provedení práce, kdy má pracovat jako řidič taxi.

Soudu se nynější postoj poškozené jeví jako do jisté míry kalkul, nicméně to, zda hodlá dále sdílet s obžalovaným vztah, je v konečném důsledku zcela soukromou věcí poškozené. Soudní znalec PhDr. Kříž zmiňuje odlišné národnostně-kulturní prostředí, z něhož oba partneři pochází, soud podotýká, že snížený práh reakce na alkohol může u poškozené být rovněž odůvodněn jejím etnickým původem, oba aktéři však ví velmi dobře, jaká jsou parametry jejich partnerského vztahu a pokud poškozená hodlá setrvat ve svazku s obžalovaným, nemůže jí soud v dalším soužití s ním bránit. Opětování násilného jednání obžalovaného se proto soud rozhodl zamezit ukládáním trestu odnětí svobody, uloženého na samé horní hranici, kterou ust. § 84 trestního zákoníku umožňuje, tedy na dobu 3 let, za současného stanovení zkušební doby na samé horní hranici, kterou trestní zákoník dovoluje v § 85 odst. 1, tedy na dobu 5 let, a za současného vyslovení dohledu Probační a mediační služby ČR. Takto koncipovaný trest považuje za dostatečně výchovný, odstrašující a současně umožňující obžalovanému pracovat, hradit dluhy starat se o syna, po jeho návratu z Mongolska. Obžalovaný bude velmi dlouhou dobou podroben probačnímu dohledu, pod sankcí nařízení poměrně citelného trestu odnětí svobody, má tedy šanci osvědčit, že je schopen vést řádný život, především pak řešit problémy partnerského soužití bez užití násilí.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku je **přípustné odvolání do osmi dnů** od doručení opisu rozsudku prostřednictvím Okresního soudu v Táboře ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích.

Rozsudek může odvoláním napadnout

- a) státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku
- b) obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se jej přímo dotýká
- c) zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku o zabrání věci
- d) poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody pro nesprávnost výroku o náhradě škody

Osoba oprávněná napadat rozsudek pro nesprávnost některého jeho výroku může ho napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí.

V neprospěch obžalovaného může rozsudek napadnout odvoláním jen státní zástupce, toliko pokud jde o povinnost k náhradě škody má toto právo též poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody.

Ve prospěch obžalovaného mohou rozsudek odvoláním napadnout kromě obžalovaného a státního zástupce i příbuzní obžalovaného v pokolení přímém, jeho sourozenci, osvojitel, osvojenec, manžel a druh, a to ve lhůtě, v níž může podat odvolání obžalovaný. Státní zástupce tak může učinit i proti vůli obžalovaného. Je-li obžalovaný zbaven způsobilosti

USNESENÍ

Okresní soud v Táboře rozhodl dne 27. 11. 2013 v trestní věci obviněné
, roz. nar. Táboře, bez pracovního poměru, trvale bytem tř.
Čs. armády 310, Veselí nad Lužnicí,

takto:

Podle § 307 odst. 1 trestního řádu za použití § 314c odst. 1 písm. a) trestního řádu
a § 188 odst. 1 písm. f) trestního řádu se trestní stíhání obviněné nar.
, pro skutek spočívající v tom, že

jako žadatelka o zaměstnání registrovaná na Úřadu práce ČR, Krajské pobočce v Českých
Budějovicích, kontaktním pracovišti Tábor, po řádném poučení ve smyslu § 27 odst. 2 zák. č.
435/2004 Sb. o zaměstnanosti neoznámila uvedenému úřadu v období od 22. 11. 2012 do 31.
12. 2012 nástup do zaměstnání ve spol. CITY REALEX a.s. se sídlem v Praze 10, IČ
61247961, a za uvedené období jí tak bez právního důvodu byla přiznána podpora
v nezaměstnanosti v celkové výši 7.650 Kč, přičemž rozhodnutím úřadu práce ze dne
13.3.2013, které dne 3. 4. 2013 nabylo právní moci, byla vyzvána k vrácení neoprávněně
vyplacené částky, což do současné doby neučinila, a Úřadu práce ČR, Krajské pobočce v
Českých Budějovicích, kontaktnímu pracovišti Tábor, IČ 72496991, tak způsobila škodu ve
výši **7.650 Kč**,

v čemž je návrhem na potrestání státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Táboře
ze dne 22. 10. 2013, sp. zn. ZK 283/2013, spatřován přečin podvod podle § 209 odst. 1
trestního zákoníku,

podmíněně zastavuje.

Podle § 307 odst. 3 trestního řádu se obviněné stanoví zkušební doba podmíněného
zastavení trestního stíhání v délce **12 (dvanáct) měsíců**.

Podle § 307 odst. 6 trestního řádu se obviněné **ukládá přiměřená povinnost** během
zkušební doby informovat nejméně jednou měsíčně, vždy nejpozději do 20. dne v měsíci dne
v měsíci Probační a mediační službu ČR, středisko Tábor, o plnění splátkového kalendáře
a splácení dluhu, a to až do jeho úplného zaplacení.

Odůvodnění:

Státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Táboře byl u zdejšího soudu podán
dne 23. 10. 2013 návrh na potrestání obviněné pro výše uvedený skutek.

Z ustanovení § 314c odst. 1 písm. a) tr. řádu vyplývá, že po přezkoumání obžaloby
může samosoudce učinit některé z rozhodnutí uvedených v § 188 odst. 1 písm. a) až f) tr.
řádu. Dle § 188 odst. 1 písm. f) soud může trestní stíhání podmíněně zastavit podle § 307 tr.

řádu. Podle § 307 odst. 1 tr. řádu v řízení o přečinu může se souhlasem obviněného soud podmíněně zastavit trestní stíhání, jestliže se obviněný k trestnému činu doznal, nahradil škodu, pokud byla činem způsobena, nebo s poškozeným o její náhradě uzavřel dohodu, anebo učinil jiná potřebná opatření k její náhradě, a vzhledem k osobě obviněného, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně považovat takové rozhodnutí za dostačující.

Soud přezkoumal podaný návrh na potrestání ve smyslu ustanovení § 314c odst. 1 tr. řádu a shledal, že v konkrétním případě jsou s přihlédnutím ke skutkové a právní jednoduchosti věci, okolnostem případu a k osobě pachatele dány důvody pro využití tzv. odklonu od standardního trestního řízení, tedy podmíněně zastavení trestního stíhání.

Ve věci byla obviněná v přípravném řízení procesně použitelným způsobem vyslechnuta, ke svému jednání se v plném rozsahu doznala a skutkový děj popsala v podstatě bezrozporně a ve shodě s popisem skutku, jak byl uveden v návrhu na potrestání a jak je uveden též ve výroku tohoto usnesení. Následně obviněná za spolupráce Probační a mediální služby Tábor předložila soudu doklad, dle kterého poškozenému prostřednictvím Celního úřadu pro Jihočeský kraj uhradila část škody ve výši 2.500 Kč a dohodla se na povolení splátek zbytku dluhu ve výši 1.000 Kč měsíčně s tím, že poslední splátka ve výši 150 Kč bude uhrazena do 15. 5. 2014, o čemž bylo rozhodnuto rozhodnutím Celního úřadu pro Jihočeský kraj ze dne 21. 11. 2013, č. j. 74512-3/2013-5200000-11. Soud vedle doznání obviněné posoudil rovněž výpověď Zdeňky Vondruškové a další listinné důkazy obsažené ve spise, takže o skutkovém stavu věci nelze mít nejmenší pochyby. Škoda způsobená poškozenému byla částečně oprávněnému uhrazena, ohledně zbytku náhrady škody bylo dohodou, resp. rozhodnutím, povoleno obviněné uhradit dluh ve splátkách.

Obviněná je stíhána pro přečin, jenž je sice zavrženíhodným, ale vzhledem ke všem okolnostem případu a výši trestní sazby stále ještě spíše bagatelním deliktem. Škodu obviněná poškozenému částečně nahradila a ohledně zbytku učinila opatření k její náhradě. Obviněná dosud žila bezúhonně, neboť k dosavadnímu jedinému odsouzení nelze pro jeho zahlazení přihlížet, a nebyla ani přestupkově postihována.

Obviněná prostřednictvím PMS Tábor po napadení obžaloby doložila částečnou úhradu škod, povolení splátek zbytku dluhu a písemně souhlasila s postupem podle § 307 tr. řádu. Soud má tedy za to, že její projev souhlasu s podmíněným zastavením svého trestního stíhání byl učiněn způsobem nevzbuzujícím žádnou pochybnost a že podmínka, podle níž musí obviněný s odklonem podle § 307 odst. 1 tr. řádu souhlasit, je splněna rovněž.

Výše zmíněné skutečnosti vedly soud k závěru, že jsou splněny všechny zákonné předpoklady pro podmíněné zastavení trestního stíhání uvedené v § 307 odst. 1 tr. řádu, když soud považuje dosavadní postup orgánů činných v trestním řízení proti obviněné za dostatečné varování pro budoucnost a domnívá se, že je možné poskytnout jí výše uvedeným rozhodnutím šanci, aby v případě, že povede po jí uloženou zkušební dobu řádný život, mohlo být její trestní stíhání zastaveno definitivně. Je totiž nezbytné obviněnou upozornit na to, že podmíněné zastavení trestního stíhání je rozhodnutím mezeitímním. Trestní stíhání tímto rozhodnutím není definitivně skončeno. Nedopustí-li se obviněná ve zkušební době žádného vážnějšího protispolečenského jednání (zejm. trestného činu), a uhradí-li i zbytek náhrady škody, bude rozhodnuto o tom, že se osvědčila. Jinak ovšem bude rozhodnuto, a to případně i během zkušební doby, že se v trestním stíhání pokračuje.

Vzhledem k tomu, že o povolení splátek bylo rozhodnuto rozhodnutím správního orgánu, a nebyla pouze uzavřena dohoda o náhradě škody, nerozhodoval soud podle § 307 odst. 4 tr. řádu o uložení povinnosti obviněné nahradit zbytek škody.

Soud dále považoval za potřebné, aby obviněná spolupracovala při plnění splátek dluhu nadále s Probační a mediační službou, proto rozhodl o její přiměřené povinnosti v tomto směru podle § 307 odst. 6 tr. řádu.

Poučení: Proti tomuto usnesení lze podat stížnost do tří dnů ode dne jeho oznámení, a to ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích cestou soudu podepsaného. Právo podat stížnost přísluší obviněnému, poškozenému a státnímu zástupci. Stížnost má odkladný účinek.

V Táboře dne 27. listopadu 2013

Za správnost vyhotovení:
Stanislava Basiková

Mgr. Ondřej Kubů v. r.
předseda senátu

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 17.12.2013. Připojení doložky provedla Petra Čabáková dne 02.01.2014.

Petra
Čabáková
vá

Digitální podpis Petra Čabáková
02.01.2014 10:00:00
Krajský soud v Českých Budějovicích
6 T 153/2013

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud pro mládež v Pelhřimově rozhodl ve věci nezletilý nar. v Pelhřimově, zast. opatrovníkem JUDr. Annou Dvořákovou, advokátkou AK v Humpolci, dítě rodičů nar. bytem Jetřichovec 51, okres Pelhřimov, a nar. bytem Rožďalovice, Za Špýcharem 446, okr. Nymburk, za účasti Městského úřadu Města P a c o v s rozšířenou působností a Okresního státního zastupitelství v Pelhřimově, **o uložení opatření dle zák.č. 218/2003 Sb.,**

t a k t o :

- I. Nezletilý nar. **se ukládá dohled probačního úředníka.**
- II. Účastníci **nemají právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. České republice se **nepřiznává právo** na náhradu nákladů řízení.
- IV. Opatrovníku JUDr. Anně Dvořákové, advokátce AK v Humpolci se **přiznává odměna ve výši 2.700,-Kč.**

O d ů v o d n ě n í

Okresní státní zastupitelství v Pelhřimově podalo návrh na uložení opatření, a to uložení dohledu probačního úředníka nad nezletilým, a to podle § 90 odst. 1 zák.č. 218//2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže (dále jen

zákon o soudnictví ve věcech mládeže). Návrh byl odůvodněn tím, že policejní orgán Policie ČR, Krajské ředitelství policie kraje Vysočina, Územní odbor Pelhřimov, usnesením č.j. KRPJ-2987-Tč-2011-161771-PAN ze dne 9.6.2011, podle § 159a odst. 2 s přihlédnutím k ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) tr.řádu odložil trestní stíhání nezletilé pro podezření z činu jinak trestného nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst.1 tr. zákoníku, neboť trestní stíhání je nepřipustné z důvodu věku nezletilé. Tohoto činu se dopustila nezletilá tím, že nejméně od měsíce října roku 2010 do měsíce února 2011 na různých místech v Pacově, okres Pelhřimov, nejméně v pěti případech darovala ke společnému kouření látku zv. marihuana, nejméně v pěti případech ke společnému kouření darovala látku zv. marihuana, nejméně v pěti případech ke společnému kouření darovala látku zv. marihuana, nejméně v pěti případech ke společnému kouření darovala látku zv. marihuana, obdobně tak darovala marihuanu nejméně v pěti případech darovala látku zv. marihuana, přičemž látka zv. marihuana je zařazena pod názvem konopí jako látka omamná do seznamu IV. podle Jednotné úmluvy o omamných látkách, který je přílohou č. 3 zák. č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, ve znění pozdějších předpisů, a v ní obsažená látka Delta 9 tetrahydrokanabinol je zařazena jako látka psychotropní do seznamu II. podle Úmluvy o psychotropních látkách, který je přílohou č. 5 zák.č. 167/1998 Sb.. Nezletilá si je svého protiprávního jednání vědoma. Vzhledem k tomu, že si nezletilá byla svého protiprávního jednání vědoma, se jedná o čin jinak trestný.

Provedeným dokazování, a to především z listinných důkazů, zejména spisu policie a z výpovědi nezletilé bylo její jednání řádně objasněno. Z důkazů týkajících se osobnosti nezletilé bylo zjištěno, že v minulosti byla opakovaně projednávána pro závadové chování, neboť je zřejmé, že nezletilá nerespektuje autoritu matky a i její chování ve škole vykazuje závažné nedostatky. Z těchto důvodů byla umístěna v dětském domově z důvodu diagnostiky její osobnosti. Ze zprávy psychologa a etopeda bylo zjištěno, že je žádoucí, aby v případě nezletilé bylo pokračováno v terapeutické péči zaměřené na sebeovládání a akceptovatelné vyjadřování vlastních potřeb.

Na základě provedeného dokazování bylo prokázáno, že nezletilá se dopustila jednání, jenž naplňuje znaky činu jinak trestného. Účelem zákona o soudnictví ve věcech mládež je především preventivně výchovná péče, která je zaměřena na řešení situace vzniklé narušením jinak zdravého vývoje nezletilé, přičemž jejím dlouhodobým úkolem je zejména předcházení vzniku a rozvoje negativních projevů v chování nezletilé. Přijaté opatření by mělo vést ke zdravému osobnostnímu vývoji dítěte. Po zvážení výše uvedeného je nutno konstatovat, že v případě nezletilé lze říci, že nejednalo se o prvé pochybení, neboť závadového chování se dopouštěla i ve škole, ale lze říci, že jednalo se o nejzávažnější pochybení. Toto vše zvyšuje společenskou škodlivost jednání nezletilé. Soud proto dospěl k závěru, že za dané situace je již nutno přijmout takové opatření, na základě něhož bude možno nadále sledovat chování nezletilé a i způsob výchovného působení matky. Zvolené opatření by mělo působit na nezletilou do té míry, že by se nadále již měla vyvarovat jakéhokoliv pochybení. Při volbě opatření je taktéž nutno sledovat především jeho preventivní účinek. Soud proto zvolil jako opatření dohled probačního úředníka. Toto by již mělo působit na nezletilou tak, aby nadále již vedla život v souladu se zákonem.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 146 odst. 1 písm. a) o.s.ř., neboť řízení mohlo být zahájeno i bez návrhu a okolnosti případu přiznání náhrady nákladů řízení neodůvodňují. Dále bylo rozhodnuto tak, že státu nebyla přiznána náhrada nákladů řízení, neboť nebyly shledány podmínky ve smyslu § 95 odst. 3 zákona o soudnictví ve věcech mládeže.

Podle § 95 odst. 1 zákona o soudnictví ve věcech mládeže za poskytnutí právních služeb při výkonu funkce opatrovníka dítěte náleží advokátu odměna, náhrada hotových výdajů a náhrada za promeškaný čas ve výši a za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem, přičemž výše odměny se řídí dle § 10a vyhlášky č. 177/96 Sb., přičemž v tomto konkrétním případě náleží advokátovi, jenž byl ustanoven do funkce opatrovníka nezletilého, za dva úkony právní pomoci, 2x rež. paušál. Výše odměny tak, jak byla určena ve výroku rozsudku, bude následně uhrazena z prostředků státu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích, pobočka Tábor, prostřednictvím soudu níže podepsaného.

Okresní soud v Pelhřimově

dne 11. října 2011

JUDr. Jitka Papežová, Ph.D., v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Michaela Krausová

